

PEKKA ERVAST

CHRISTOSOPHIAN PERUSKYSYMYKSIÄ

II Jeesus Kristus, maailman vapahtaja

Esitelmäsarjat 29/XI-27/XII 1931 ja
20/XI-26/XII 1932

RUUSU-RISTI
1940
Ylä-Vuoksen Kirjapaino Osakeyhtiö
Imatra 1940

Sisällys:

JEEBUS KRISTUS, MAAILMAN VAPAHTAJA

	sivu
I Mitä on tosi kristinusko?	3
II Mitä kristinusko on minulle?	10
III Tieni Kristuksen luo	17
IV Aadam ja Eeva	24
V Jeesus	31
VI Jeesus Kristuksen elämä	38
VII Jeesus Kristus	46

EHTOOLLINEN

VIII Jeesus ja Kristus	53
IX Jeesus Kristuksen veri puhdistaa meidät kaikesta synnistä	61
X Ehtoolliskalkki	68
XI Ehtoollisen maagillinen puoli	74
XII Ehtoollisen mystiikka	81
XIII Ehtoollisen okkultinen puoli – Graal-malja	86

Kuulemme usein nykyään puhuttavan tulevasta uskonpuhdistuksesta, mutta harva on selvillä siitä, mitä tuohon uskonpuhdistukseen kuuluu. Tämän kirjan keskeisimmän ajatuksen ymmärtämisen katsomme olevan niitä kysymyksiä, joka jokaiselle uuden uskonpuhdistuksen puolesta työskentelevälle on sisäisesti selvittävä. Niin kristillisissä kuin teosofis-ruusuristiläisissäkin piireissä puhumme ja väittelemme paljon kristillisistä „opeista”, unohtaen, joskin useasti mainiten Hänet, jota tässä kristillisessä maailmassa olemme tottuneet nimittämään maailman Vapahtajaksi – Jeesus Kristuksen. Kuka hän oli ja mikä hänen asemansa on, sen uskomme selviävän tämän kirjan lukijalle. Tämä tieto on varmaan myös auttava häntä, joka on alkanut kulkea henkistä tietä ja on tullut oman sisäisen uskonsa puhdistajaksi. Sillä uskomme, että uskonpuhdistus ei tule ulkonaisin keinoin ja väkivallalla, vaan siten, että yksilö toisensa jälkeen herää näkemään totuuden.

Kieliasu ei ehkä ole niin täydellinen kuin se voisi olla. Julkaisija on pitänyt parempana pysyä uskollisesti pikakirjoitettujen esitelmien pohjalla kuin ryhtyä korjaamaan sellaisiakaan kohtia, jotka kenties olisi voinut sanoa toisinkin – niinkuin tähänkin asti painosta toimitetuissa kirjoissa on laita. P. E:n puhetyyli on siten säilynyt, mikä on epäilemättä monelta kannata katsoen suuri etu.

Helsingissä joulukuussa 1940.

JULKAISIJA

JEESUS KRISTUS, MAAILMAN VAPAHTAJA

I

Mitä on tosi kristinusko?

»Mitä on tosi kristinusko», tai niinkuin se oikeastaan kuului »Hvad är sann kristendom», annoin kerran nimeksi eräälle kyhäykselleni, jonka kirjoitin muistaakseni keväällä v. 1892. Olin silloin kuudentoista vuoden vanha ja seitsemännellä luokalla koulussa. En muista enää, mitä siinä kirjoituksessani oikeastaan oli. Sen vain muistan, että se koski ainoastaan käytännöllistä kristinuskoa ja koetti ikäänkuin vaatia, asettaa ehdoksi, jos tahdomme olla tosi kristityitä, että meidän kristinuskomme pitäisi silloin näkyä suuremmassa rakkaudessa kaikkia – ja ennen kaikkea köyhiä kohtaan. Tämän kirjoitukseni vein, koska olin siihen mielestäni tyytyväinen, erääseen ruotsalaiseen viikkolehteen. Päätoimittaja luki sen jonkinlaisella kiinnostuksella, mutta sitten hän antoi minun tietää, että tällaista kirjoitusta ei voi julkaista. Ja miksi? Sen takia, että hänen mielestään sellaisen kysymyksen saa esittää ja sellaisesta aiheesta saa puhua ainoastaan vanhat ja kuuluisat ihmiset, sellaiset, joilla on jonkinlainen nimi kirjallisuudessa, taikka sitten nimi tieteessä, kuten esimerkiksi joku yliopiston professori. Jos sellainen ihminen tällaisesta aiheesta kirjoittaisi, silloin sen voisi julkaista, sillä hän olisi oikeutettu kirjoittamaan sellaisesta aiheesta. Nuorella ihmisellä ei voi olla mitään aihetta kirjoittaa sellaisesta kysymyksestä, koska hänellä ei vielä voi olla mitään kokemusta eikä tietoa asiasta. Kirjoituksessa on kyllä oikein hyviä ja kauniita ajatuksia, mutta sitä ei voi julkaista.

Minä jäin miettimään asiaa. Minua ihmetytti suuresti, että tavalliset, jokapäiväiset ja nuoret tai kokemattomat ihmiset eivät saa esittää itselleen eikä toisillekaan sellaista kysymystä kuin, mitä on tosi kristinusko. Se minusta oli hyvin ihmeellistä, sillä minusta ei voinut mitään asiaa ymmärtää eikä tietää, ellei asettanut itselleen kysymyksiä. Koulussakin olimme sen oppineet logiikassa, ja muutenkin pitkin elämäni olen aina ollut sillä kannalla, että täytyy kysyä. Ihmisen täytyy kysyä ja sitten etsiä vastausta. Jos joku ihminen esimerkiksi sanoo itselleen: minä olen teosofi –, niin mielestäni – olen monta kertaa sanonut – hänen pitää joka päivä kysyä itseltään ja tutkia itsekseen, mitä teosofia on, minkä tähden minä olen teosofi, ja mikä on minun teosofiani? Jos joku sanoo itseään ruusuristiläiseksi on hänenkin tehtävä samalla tavalla, jos hän pyrkii oikeaan ruusuristiläisyyteen. »Mikä on minun Ruusu-Risti-teoriani, – uskoni? Mikä on tämä Ruusu-Risti?» Näin tulee hänen kysyä ja aina nähdä mahdollisimman selvänä vastaus kysymykseen, mitä Ruusu-Risti on? Ja aivan sama velvollisuus olisi minusta myöskin jokaisella, joka sanoo itseään kristityksi. Kaipaan aivan kristillisessä maailmassa tätä tällaista itsetutkiskelua ja tätä tällaista ajatustyötä. On hyvin paljon ihmisiä, miljoonia ja satoja miljoonia, jotka sanovat itseään kristityiksi, mutta kuinka moni heistä on oikein itse tutkinut, mitä kristinusko on. Mitä se on, jota hän pitää kristinuskona, ja miksi hän pitää sitä kristinuskona? Miksi hän siihen uskoo, jos uskoo? Ja mitä se on, johon hän uskoo? – Tällaisia kysymyksiä pitäisi jokaisen kristityn tehdä itselleen joka päivä. Sitten mahdollisesti hän voisi päästä selville siitä, mitä kristinusko on. Vaikka hän aloittaisikin hämärämmillä käsitteillä, uskon, että ne vähitellen kirkastuisivat, kun hän yhtämittaan kysyisi itseltään, ja tutkisi, ja etsisi vastausta. Sillä mikään ei niin lamauta ihmisen henkistä elämää, ponnistuksia ja pyrkimyksiä kuin se, että hän tyytyy pitämään jonkin asian

varmana, selvänä ja itsestään luonnollisena, jota ei tarvitse enemmän ajatella. Joka pitää omaa elämänsäkin aivan luonnollisena, ei silloin tule ajatelleeksi joka päivä, mitä siinä mahdollisesti voisi muuttaa ja parantaa. Sillä me ihmiset asumme sellaisessa fyysisessä ruumiissa, jossa vallitsee hitauden laki. Ja se laki saa aikaan sen, että me vaivumme jonkinlaiseen tapaan, kiinteään – melkein voisi sanoa – vanhoillisuuteen, sellaiseen tottumukseen, josta emme pääse irti, jollemme yhtä mittaa ponnista. Meidän täytyy yhtä mittaa ponnistaa, ettemme jäisi mihinkään muotoon kuihtumaan. Meidän täytyy yhtä mittaa sentähden tehdä työtä itsemme kanssa. Ja meidän on tunnustettava, että nykyaikana – 40 v. myöhemmin kuin se kevät, jolloin minä kirjoitin tuon lapsellisen kirjoituksen – on jo jokaisella oikeus tehdä tällaisia kysymyksiä. Ei ole nyt niin hämmästyttävää kristikunnassakaan, jos yksityinen ihminen ajattelee asioita, asettaa itselleen ja julkisesitkin luettavaksi kysymyksen: mitä on kristinusko? Se ei enää herätä niin tavatonta huomiota, sillä niin paljon suurempi vapaus on tullut nykyaikaiseen ajatteluun.

Tiedämme, että on paljon ihmisiä meidänkin aikanamme, jotka ajattelevat – sanokaamme – Mussolinin tapaan. Hän lausui kerran, että kristinusko on ikivanha palestiinalainen uskonlahko, joka on elänyt aikansa. Hänen politiikkansahan vaatii, että hän on hyvissä väleissä Vatikaanin kanssa, mutta hänen oma käsityksensä kristinuskosta on tuo. Ehkä vähän toisella tavalla ajattelevat bolshevikit Venäjällä. Sanoihan Lunatsharskij, kun häneltä kysyttiin, minkä tähden bolshevismi niin kovasti vastustaa kristinuskkoa, että »Meidän, uuden venäläisen bolshevistisen kulttuurin pahin vihollinen on kristinusko.» On epäilemättä ihmisiä, jotka ajattelevat, että kristinusko on ollutta ja mennyttä, ja sen aika olisi loppua, että voitaisiin ehkä päästä johonkin parempaan. Mutta kuitenkin on meidän sisässämme jokin, joka sanoo, että asiat eivät taida sittenkään olla niin. Myöskin olemme nähneet historiasta – ja Venäjänkin historiasta –, että jos yritetään kovin väkivaltaisesti vastustaa kristinuskkoa – ja yleensä uskontoja –, niin silloin kristinusko vasta alkaakin voimistua ja saa voimaa kasvamaan salassa mahtavaksi, ja sitten taas yht'äkkiä heittää kahleensa. Olemme nähneet historiasta, että henkistä voimaa ei voida väkivallalla tukahduttaa. Koska siis uskonnot – ja kristinusko niiden joukossa – ovat osoittaneet, että niitä ei voida väkivallalla tukahduttaa, niin ne epäilemättä edustavat ihmisten henkistä pyrkimystä.

Kun nyt asetamme itsellemme kysymyksen: mitä on kristinusko?, niin se kysymys jakautuu oikeastaan kolmeen osaan. Voimme jakaa kaikki uskonnot kolmeen puoleen: metafyylliseen, eettilliseen ja seremoniallis-rituaaliseen puoleen. Ensin tarkastetaan ja tutkitaan uskonnon niin sanottua älyllistä sisältöä, maailmankatsomusta, filosofiaa, sen oppia, tiedettä. Sitten etiikkaa, sen siveysoppia; mitä se opettaa ihmisen jokapäiväisen elämän suhteen, mitä neuvoja se antaa meille elämässä. Ja kolmanneksi, mitä erikoisia – niinkuin sanotaan – jumalanpalvelusmuotoja on tuolla uskonnolla; mitä rituaaleja, mitä seremonioita se käyttää, mitä menoja, joista se sanoo, että ne auttavat ihmisiä tai että ne ovat otollisia Jumalalle, ja joista sanotaan, että ihminen täyttää jumalallisen velvollisuutensa, kun hän suorittaa niitä seremonioita, kun hän käy kirkossa. – Näiltä kolmelta kannalta täytyy uskontoja tutkia. Ja kun nyt kysymme: mitä on kristinusko? ja käännyimme kristinuskon vastustajien puoleen, niin heillä on heti valmiina selitykset näihin kolmeen puoleen. Ja meidän täytyy tunnustaa, että kun vastustajat omantunnon tarkasti kuvaavat kristinuskkoa näiltä eri kannoilta, he kuvaavat todellisuutta. Vaikka jonkun kristityn sydän kuinka nousisi vastaan, hän ei voi mitään sanoa. On totta, mitä nämä arvostelijat sanovat. – Kun kysymme heiltä: mikä on kristinuskon maailmankatsomus?, saamme kuulla, että kristinuskon maailmankatsomus on uskoa sellaiseen Jumalaan, Luojaan, hirmuhallitsijaan, tyranniin, joka luotuaan maailman, istuu jossain taivaassa ja ankarasti arvostelee, tuomitsee ja rankaisee

luomiaan ihmisiä. Kaikki ihmiset joutuisivat iankaikkiseen kadotukseen, sillä tämä Jumala on ylen kiivas vanhurskaudessaan, ellei hänellä olisi ihmeellistä poikaa, joka vastoin Isän aivoituksia rakastaa sanomattomasti ihmiskuntaa ja tahtoo sovittaa sen synnit. Hän syntyi maan päälle ihmiskunnan keskeen, antoi ristiinnaulita itsensä, että hänen verensä, joka vuotaa, sovittaisi tuon hirmutyranian taivaassa, että ihmiset sen perästä voisivat saada hänen armonsa ja pelastua. — Tällainen ristiriitainen ja sekava maailmankatsomus on kristikunnalla. Ja kun he esittävät näitä asioita — niinkuin jotkut osaavat tehdä — oikein satiirisesti, emme voi olla yhtymättä heidän nauruunsa. Meistä tuntuu, että se on aivan niin, niin hullusti. — Jos sitten kysymme heiltä, mitä on kristinuskon etiikka, he vastaavat: Jaa, se siveysoppi on tietysti juutalaisten vanha siveysoppi, Mooseksen niin sanotut kymmenen käskyä. Nehän ovat kristinuskon siveysoppi, ja niiden nojallahan on lait laadittu. Niiden perustalle on yhteiskuntia rakennettu. Kristillinen siveysoppi on siis todellisuudessa vanhaa juutalaista siveysoppia. Tosin kyllä — myöntävät he — kristinuskossa puhutaan suuresta rakkaudesta kaikkiin ihmisiin. Siitä on aina puhuttu, sillä siitä Vapahtaja itse saarnasi; mutta se nyt on sellainen ihanteellinen oppi, jota kristityt eivät ole yrittäneetkään toteuttaa, muulloin kuin aivan ensimmäisinä aikoina. — Tosiaan! Kaikki vastustajat, jotka historiaa tutkivat ja tuntevat, myöntävät, että ensimmäisinä aikoina kristikunnassa kristityt yrittivät toteuttaa juuri tätä rakkauden oppia. Mutta sitten pian huomattiin, että se oli aivan epäkäytännöllinen oppi. Kristinuskoko ei voinut päästä mihinkään asemaan, ei saa mitään tunnustusta, jos se tunnustaa, että kristitty ei saa mennä sotaan, vetää miekkaa tupestaan. Ja kristityt vaivasivat sitten päätään kovasti. »Sotaan ei pitäisi kristityn mennä. Mutta eihän mikään valtakunta voi pysyä pystyssä ilman sitä, ja kristinuskoko ei voi saada mitään asemaa valtiossa, jos se aina kieltää sodan.» — Kun katselee ensimmäisiä kirkkoisia, heidän tuumailujaan ja sanojaan, meitä säählittää, ja huomaamme, missä ristiriidassa he olivat. He tiesivät selvästi, että heidän Vapahtajansa Jeesus Kristus oli sanonut, että ei voi sotia, koska kaikkien pitää rakastaa vihollisiaankin. Mutta hehän pysyivät alati vainottuina, heidän täytyisi piileksiä katakombeissa, olisivat kuin valtion kavaltajia jollain tavalla, jos heidän täytyisi aina kieltäytyä sodasta. — Se toi päänvaivaa näille ensimmäisille kirkkoisille, piispoille ja papeille. V. 314, ennen kuin kristinuskoko tuli valtion uskonnoksi, päättivät he, että on väärin, jos joku sotamies luopuu sotimisesta. Hänen täytyy palvella hallitsijaansa uskollisesti ja kuulua sotaväkeen. Se on hänen kristitty velvollisuutensa. Sillä kun Jeesus sanoi: »Se, joka miekkaan tarttuu, se miekkaan hukkuu», hän tarkoitti, että jos joku yksityisesti ottaa miekan käteensä, hän saa rangaistuksensa. Mutta asia on toinen, jos hallitus on käskenyt mennä sotaan. Ja sitten me tiedämme, että juuri kirkkoisä Augustinus, tämä ihmeellinen kirkkoisä, joka muuten näki niin paljon ja niin selvästi, laski perustuksen opille, että kristityn velvollisuus on sotia. Alussa oli, että sotia pitää, jos sota on oikea. Mutta sitten tuli vaikeammaksi määrätä eroitusta, mikä on oikea ja mikä väärä sota. Sitten se eroitus unohtui, ja kaikissa katolisissa ja protestanttisissa kirkoissa tuli yleispäätökseksi, että pitää aina uskollisesti sotia. Ennen katolinen kirkko suorastaan yllytti sotaan, ja protestanttisissa kirkoissa on sanottu, että kun hallitus ryhtyy sotaan, täytyy kristittyjen myöskin tarttua aseisiin. Se on kristityn velvollisuus. Ja protestanttisissa maissa olemme nähneet, että kirkko siunaa aseet ja niitä, jotka lähtevät sotaan. Ja molemmissa leireissä rukoillaan siunausta omille aseille. Tämän olemme nähneet, ja se on todistanut viimeiseen aikaan saakka uskotun, että kristityn siveysoppiin kuuluu tuo vanha sotiminen. Jos katsomme vanhaa pakanamaailmaa, niin siellä on ollut viisaita — on ollut ainakin Laotse ja Buddha —, jotka ovat puhuneet sotaan vastaan. Huomaamme, että täällä kristikunnassa tuo kieltäminen on jäänyt muutamille ei-kristityille. Muun muassa Voltaire, jonka sananpartena oli: »Hävittäkää tuo hävytön», puhui voimakkaasti papistoa vastaan. Hän sanoi: »Kolme neljännestuntia te saarnaatte kirkoissanne kaikista pienistä, vähäpätöisistä asioista, mutta ette välitä, että kaikissa meidän valtioissamme aina raatelee meitä, jakaa meidät palasiksi tuo hirvittävä sota; sen te jätätte.» — Ja sentähden ovat

kristinuskon vastustajat voineet sanoa, että korkeampi siveellisyys on havaittavissa pakanamaailmassa kuin kristikunnassa. Mutta vaikka siellä on ollut korkeampi siveellisyys, on se unohdettu; ei sitä enää kukaan kristikunnassa ajattele.

Ja jos sitten ajattelemme kolmatta puolta, seremonioita, rituaaleja, niin nuo vastustajat kysyvät: kirkot – mitä ne ovat? Laitoksia, joissa ihmisten pitää käydä joka sunnuntai. Katolisessa maailmassa ne ovat aina auki. Siellä – noissa kirkoissa – pitää ihmisten käydä, ottamalla osaa yksitoikkoiseen lauluun – aina yksiä ja samoja virsiä – ehkä joku saa sielunsa johonkin rauhallisempaan tilaan. Sitten on kuultava saarnaa: samaa vuodesta vuoteen, sitä kristinuskon maailmankatsomusta, josta oli puhe. Ja nämä menot ovat niin tarpeelliset, että ennen rangaistiin sitä ihmistä jalkapuulla, joka ei säännöllisesti käynyt noissa juhlamenoissa, joista hän ei erikoisen »ylösrakennettuna» lähtenyt pois. Se on kuin sunnuntaihommaa, ja muu elämä eletään entisessä huonoudessa, niin että ihminen, joka kirkossa on hartaana ja hurskaana, kotonaan heti suuttuu ja pitää melua. Eivät ne rituaalimenot näy vaikuttavan paljon siis. Ja kun tarkemmin ajattelee, niin kirkothan ovat aina hidastuttaneet asioita, kun on tahdottu saada hyvää aikaan. Kirkot vastustivat orjain vapauttamista; kirkot vastustivat tieteen kaikkea esiintymistä ja edistymistä. Kirkot ovat aina olleet kaiken taantumuksen ja tietämättömyyden puolella. Ne eivät ole sietäneet, että eteenpäin mennään. Ne ovat lukeneet Jumalan sanasta, että orjuus on Jumalan asettama. Ja tiedämme, ettei orjia ole niin huonosti kohdeltu koskaan kuin viime vuosisadalla Amerikassa. Silloin isäntä sai tehdä melkein mitä tahansa orjalleen. Hän ei kylläkään saanut silpoa heitä, hakata kättä tai jalkaa poikki. Mutta muuten he olivat täydellisesti hänen omaisuuttaan. Ei kysytty keltään orjanaiselta, kenen lapsia olivat ne, jotka hän synnytti. Heillä ei ollut mitään säännösteltyä sukupuolielämää; he olivat kun eläimiä, ja isäntä sai käyttää jokaista orjanaista, kuinka tahtoi. Sellaista oli orjain elämä Amerikassa. Kirkot puolustivat sitä. Tämän tiedämme historiasta, ja emme voi sanoa muuta kuin, että se on totta. Mutta mitä on koko kristinuskko, jos kaikki on niin äärettömän huonoa? Onhan kerrassaan ihmeellistä, kuinka se on pysynyt tähän saakka. Kun ihmisten mielet ovat valistuneet, omattunnot ovat heränneet, kun ihmistä ei yleensä saa enää hirttää eikä polttaa, kuinka vielä on voinut olla tällaista?

Tietysti tämä tällainen kuvaus on aivan yksipuolista, sillä jos vastustajien tavalla ajattelemme tällä tavalla kristinuskosta, emme ole päässeet kiinni siitä, mitä kirkot ja kristinuskko ovat olleet ja mitä niiden tulee olla. Sillä täytyy muistaa, että kirkot olivat sentään jonkinlaisia kulttuurin – henkisen ja maallisen – tyysijöitä. Kirkko on hidastellut, kun se on tahtonut tutkia, on pelännyt, ettei vain menisi mikään korkeampi arvo hukkaan. Ajateltiin esimerkiksi, että maapallo pyöri auringon ympäri. Kirkko ensin pelästyi siitä, mutta ei pannut lopulta vastaan. Tiedämme, että jos kirkkoa ei olisi ollut Euroopassa keskiajalla, niin meillä olisi ollut hyvin kurjaa. – Jos minua vainottiin, niin kun juoksin kirkkoon, olin turvassa. Sinne ei saanut mikään ryöväripäällikkö tulla komentamaan; siellä olin turvassa. Kirkot ovat sentään olleet jotakin kaunista. Ja joskin kirkot ja virallinen kristinuskko ovat omaksuneet Mooseksen käskyt ja unohtaneet Jeesuksen opin, ei kirkko ole voinut unohtaa rakkauden oppia. Se on tiennyt sisässään, että kristinoppi on rakkauden oppia. Ja keskellä kaikkea köyhyyttä tiedämme ihmisissä eläneen tiedon Jumalan rakkaudesta. Että rakkaus on kaiken takana, sen kirkot tiesivät pimeinäkin aikoina. Ja se on näkynyt olleen selvänä meidänkin aikanamme. – Jos menemme sata vuotta esimerkiksi – eikä sataakaan – taaksepäin historiassa, niin huomaamme, kuinka meidän suurmiehemme saivat hirveästi kärsiä – esimerkiksi J. W. Snellman. Meistä on käsittämätöntä, että muutama aika sitten joku ihminen saattoi istua valtaistuimella Pietarissa ja määrätä: näin ei saa olla, niin pitää olla. Ja hänellä on käskynhaltijoita siellä täällä, jotka tottelevat häntä ja valvovat, ettei saa sanoa mitään vaarallista. Snellmanista tehtiin huomautus, kun hän kirjoitti »Saima»-lehteä. Ystävät

kirjoittivat hänelle: »Ole varovainen, sillä sinun liian suorasta puheestasi ei pidetä. Koeta olla varovainen puheissasi.» – Ajatella, että on voinut olla maan päällä aikoja, jolloin järkeviä, rehellisiä ihmisiä kiellettiin puhumasta. Että sellaista suurmiestä kuin Snellmania kiellettiin puhumasta, kun hänen sydämensä oli täynnä rakkautta kansaansa kohtaan ja hän tahtoi nostaa kansansa itsenäisyyden tuntoa. Että häntä pidettiin vaarallisena ja rikollisena henkilönä, jonka suu täytyi tukkia. Kuuluu melkein uskomattomalta, että täysi-ikäiset järkevät ihmiset ovat saaneet vavista kuin lapset. Sellaista se on ollut. Mutta nythän ovat ajat täällä Suomessa hyvin paljon muuttuneet, niinkuin muissakin maissa. Englannissa on ollut jo kauan. Nyt täällä saa sentään puhua ja kirjoittaa. Tietysti on olemassa jonkinlainen mahdollisuus sanoa, että lopeta, jos kirjoitat ja puhut jotain aivan todella vaarallista. Jos kiihottaa ihmisiä veritekoihin, murhaamaan, varastamaan ja kaikenlaista pahuutta tekemään, silloin täytyy olla oikeus sanoa sille ihmiselle yhteiskunnan nimessä: seis! Me emme enää hyväksy murhaamista, pettämistä j.n.e. ja että sitä meille enää opetetaan. Taikka voihan olla, että meitä ei enää liikuta, jos joku näyttää omaa tyhmyyttään. Jos joku panee näytteille hirmuisen siveettömyytensä ja neuvoo murhatekoihin, kaikkeen pahaan, varastamaan, niin ehkä me ainoastaan nauramme ja tunnemme sääliä. Ja jos näin on, silloin puhukoon vapaasti, mitä tahtoo. Jos kenen mielestä on äärettömän huvittavaa ja tekee hyvää syyttää sisästään kaikkea julmuutta ja pahuutta, kaikki järkevät ihmiset katsovat sitä pyörein silmin. Ja se yleinen nauru saisi hänet vaikenemaan yhtä hyvin, kuin jos hänet tuomitaan maksamaan sakkoja tai istumaan linnassa. Ennen maailmassa hallitukset tietysti ajattelivat, että ihmiset ovat niin äärettömän lapsellisia, että jos ei aina katso tarkasti, että ei mainita pahaa sanaa, niin he kuin lapset lankeavat ensimmäiseen kuoppaan. Näin ennen ajattelivat hallitukset, ja sentähden oli tyranniutta ja hirmuvaltiutta. Ehkä ajat ovat muuttuneet, ja toivokaamme, että ne ovat muuttuneet pysyvästi, ja että voimme mennä tästä lähtien eteenpäin vapaudessa.

Mutta jos me käännämme taas ajatuksemme kysymykseen, mitä on kristinusko, ja silloin ensinnä ajattelemme ensimmäistä puolta siitä, eli mikä on kristinuskon maailmankatsomus, niin minun tekisi mieleni sanoa, että erehdymme suuresti, jos luulemme, että kristinuskon maailmankatsomus tai Jeesuksen Kristuksen opettama maailmankatsomus olisi jotain, joka sellaisenaan sanallisesti, ilman että täysin ymmärrämme, mitä on tarkoitettu, olisi muodollisesti ikuisesti pysyvää. Jeesus esimerkiksi puhui perkeleestä ja aionisesta kadotuksesta ja sen semmoisesta; jos luulemme, että ne on otettava sillä tavalla, kuin nuo sanat merkitsevät meidän päivinämmä, silloin erehdymme. Sillä siinä suhteessa on otettava huomioon, mihin aikaan ja kenelle hän puhui. Sillä mitä maailmankatsomus on, jos se on jotain todellista, ellei se ole filosofiaa. Jos se perustuu itse elämän tosiasioihin, silloinhan se maailmankatsomus perustuu tietoon, ja se tieto voi lisääntyä. Maailmankatsomus voi kirkastua, muuttua, tulla suuremmaksi ja laajemmaksi, paljastaa yhä enemmän asioita. Se ei ole mikään kivetynyt muoto, vaan elävä sana. Siis, jos tahdomme päästä selville siitä, mitä on kristinusko, mikä on Kristuksen oppi tässä ensimmäisessä metafyyillisessä puolessaan, meidän täytyy oikeastaan silloin pyrkiä totuuden tietoon sillä tavalla kuin Jeesus Kristus neuvoi meitä totuuden tietoon pyrkimään. Emme voi ymmärtää, mitä hän tarkoitti perkeleellä, Isänsä taivaallisella rakkaudella ja sen sellaisella, elleimme pyri totuuden tietoon. Niinkuin hän itse sanoi: »Rukoilkaa ensin totuuden pyhää henkeä, sitten teille kaikki annetaan» ja »Isä antaa totuuden pyhän hengen sille, joka sitä anoo.» – Meidän täytyy täyttää ne vaatimukset, jotka Jeesus Kristus asetti oman maailmankatsomuksensa ymmärtämisen ehdoiksi. Joku asia voi olla kyllä selvä ennemminkin meille. – Mitä Jumalalla yleensä tarkoitetaan, sen kaikki ihmiset tietävät. Se on se suuri ihmeellinen elämä, suuri salaisuus, joka on kaiken aiheuttanut. Jeesus sanoi: »Jumala on henki, ja se on rakkaus. Se on rakkauden henki, joka on kaiken takana. Se on Isä, joka on tämän kaiken takana.» – Ja meidän ei tarvitse oikeastaan uskoa muuhun kuin siihen, että on olemassa joku rakkauden

henki tämän maailmankaikkeuden sisällä tai takana. Ja kun siihen uskomme, silloin voimme alkaa seurata niitä opetuksia ja käskyjä, joita Jeesus antaa, että pääsisimme totuuden tietoon. Olemme ymmärtäneet, että ensimmäisen edellytyksen täytyy olla rakkaudessa. Silloin ymmärrämme, että meidän oma elämämme on kuolevainen, haihtuvainen. Jollei meidän oma elämämme pyri yhtymään Jumalaan, pyri luopumaan omasta kuolevaisesta persoonastaan, jos se ei pyri sitä jättämään ja yhtymään rakkauden henkeen, niin ei se elämä tietenkään sitten ole mikään kristitty elämä. Emme me sitten voi Kristustakaan seurata ja sanoa olevamme kristittyjä, jotka tahdomme kulkea Jeesuksen jäljissä. Jos me pidämme kiinni vain omasta itsekkyydestämme ja sen persoonallisuuden harhoista ja tahdomme, että niiden pitäisi elää iankaikkisesti, silloin emme ollenkaan voi mitään ymmärtää kristinuskosta, Kristuksen uskosta. **Mutta jos ymmärrämme ja hyväksymme sen, että rakkauden henki on ihmeellinen totuus koko tässä suuressa luomisessa, se on ainoa tärkeä, sisältörikas, silloin olemme kristittyjä maailmankatsomuksemme puolesta.** Siitä voimme sen tietää, että kun me sitten todella rupeamme Jeesusta seuraamaan, tottelemaan hänen käskyjään, silloin me pääsemme yhä syvempään ja suurempaan tietoon. Silloin meidän maailmankatsomuksemme laajentuu ja syventyy, käsittäen yhä uusia aloja. Alamme käsittää, voimme ymmärtää, että meidän silmämme silloin tulee tunkeutumaan myöskin näkymättömiin maailmoihin, niinkuin Uudessa Testamentissa sanotaan: »Ihmisen henki tutkii Jumalan hengen syvyyksiä.» Kun henkemme on herännyt, silloin sen silmä tulee tunkeutumaan kuolemankin salaisuuksien taakse. Meidän tietomme laajenee, maailmankatsomuksemme kirkastuu.

Lyhyesti sanoen – on tapani sanoa –, jos tahdotte tietää, mikä on Jeesuksen Kristuksen maailmankatsomus, hänen maailmankuvansa, tutustukaa H. P. Blavatskyn teosofiaan. Hänen antamansa teosofinen maailmankuva, johon sisältyy opit jälleensyntymisestä, karmasta ja monenlaisista kehityksiperiodeista maailman historiassa, myöskin näyttää meille, mikä oli Jeesuksen Kristuksen maailmankatsomus. Mutta siihen tietoon me juuri pääsemme, kun seuraamme Kristusta.

Sitten tulemme tuohon kolmanteen kysymykseen: mikä on Kristuksen uskon seremonia, rituaaliset muodollisuudet? Minä sanoisin: nehän annettiin ensimmäisessä seurakunnassa. Se on tuo ecclesian, kirkon, seurakunnan aate, erillään valtiosta ja maailmasta. Kristittyjen ei olisi pitänyt pyrkiä siihen, että he saivat valtiolta tunnustuksen, että heidän maailmankatsomuksensa tuli koko valtakunnan omaksi. Se oli heidän erehdyksensä, noiden myöhempien kristittyjen. Kristittyjen olisi oikeastaan sillä tavalla pitänyt pyrkiä valtion tunnustamiksi, että he olisivat saaneet elää omana valtakuntana, että he olisivat saaneet muodostaa valtakunnan keskelle jonkinlaisen oman valtion, joka tietysti olisi totellut valtakunnan lakeja kaikessa hyvässä, mutta jolle olisi annettu oikeus kieltäytyä pahasta, väkivaltaisista teoista, ryöväreitkistä ja sellaisista teoista. Jos Rooman suuri valtakunta olisi tunnustanut kristityt sillä tavalla, että se olisi ymmärtänyt, että tuollainen seurakunta voi olla jonkun uuden yhteiskunnan elämän ydin, että niiden ihmisten pitää saada olla rauhassa, niin kristityt olisivat todistaneet niinkuin ensimmäisinä aikoina, että ihmisessä asuu rakkauden henki. Ja se olisi voittanut enemmän ja enemmän alaa suuren maailman ja valtakunnan ihmisten sydämissä. Heidän moraalinen vaikutuksensa olisi kasvanut. Eivät he olisi politiikkaan ottaneet osaa. He olisivat vähitellen muuttuneet taivaalla loistavaksi majakaksi, joka olisi loistanut täällä Euroopan pimeydessä. Se on vielä edessä; se on tulevaisuuden tehtävä. Jeesuksen Kristuksen seuraajien ja toisten mestarien seuraajien täytyy saada luoda uusi yhteiskunta, uusi yhteiselämä, uusi valtakunta. Muuta he eivät pyydä itselleen; ei valtaa maan yli, niinkuin nuo keskiajan kristityt ja paavit. He eivät pyydä sekaantua maailman asioihin, sotaan, ryöväysretkiin . . . Heillä pitää olla se vapaus. Mutta

antakoot nuo suuret maailman valtakunnat ainoastaan joidenkuiden ihmisten muodostaa uusi yhteiskunta. Se tulee tulevaisuuden kysymykseksi. Me emme pääse siitä. Nyt se voi tuntua hämmästyttävältä, liian rohkealta, mahdottomalta. Mutta se on se kysymys, joka on maailman edessä. Ja oikea kirkko on Jeesus Kristuksen opettama kirkko. Oli sillä omassa keskuudessaan mitä seremonioita tahansa, ne ovat vähäpätöisiä asioita. Mutta on tärkeää, että Jeesuksen ja muiden mestarien seuraajat saisivat vapauden yrittää ja koettaa.

II

Mitä kristinusko on minulle?

»Mitä kristinusko on minulle?», on tämänpäiväisen esitelmän aiheena. Tämä aihe olisi epäilemättä yhtä rohkea kuin vaativainen, jos väärinkäsittäisimme tarkoituksen sillä tavalla, että minä olisin keksinyt jonkun oman mieleni mukaisen ja mielivaltaisen käsityksen kristinuskosta, jota tahtoisin toisille esittää. Se olisi mielestäni todella sekä liian rohkea että vastoin kaikkea totuutta. Tarkoitukseni on päinvastoin sangen vaatimaton. Tahdon kyllä esittää, mitä kristinusko on minulle, ja siis puhua niin sanoakseni ensimmäisessä persoonassa, joka kyllä itse asiassa sekin on rohkeata. Mutta kuitenkin, vaatimaton on minun tarkoitukseni sen tähden, että uskon päässeeni juuri objektiiviseen käsitykseen kristinuskosta. Ei ole kysymyksessä minun persoonallisen mieleni mukainen käsitys kristinuskosta, vaan se käsitys, johon olen päässyt, on epäilemättä ja ehdottomasti mielestäni oikea käsitys kristinuskosta, niin rohkealta kuin tuollainen lause saattaa tuntuakin. Että valitsin tämän nimen tänä päivänä, riippuu kahdesta syystä. Ensiksikin viime kerralla, jolloin olin asettanut aiheeksi yleisen, ikäänkuin puolueettoman kysymyksen: »Mitä on kristinusko?», en ennättänyt oikeastaan puhua positiivisesti siitä, mitä kristinusko on, sillä melkein rajoituin puhumaan siitä, mitä kristinusko on välinpitämättömien ja vastustajien mielestä. Sentähden näin hengessäni itseni sangen tyytymättömäksi, kun olin kovin lyhyesti ja pintapuolisesti vastannut itse kysymykseen positiivisesti. Ja toiseksi vaikutti aiheen valintaan se, että eräs kuulija, joka kertoi minulle vaikutelmansa viime esitelmästä, sanoi minulle, että se, mikä jäi mieleen, oli juuri tuo väärä käsitys, mikä on vastustajilla, materialistisilla ihmisillä, mutta ei jäänyt mitään siitä, mitä kristinusko itse asiassa oli. Sentähden hengessäni heti innostuin, kun oma tunnelmani oli saanut vahvistusta kuulijain puolelta, jatkamaan esitystäni kristinuskosta. Ja kun sitten ajattelin asiaa, niin minusta tuntui, että kaikista rehellisintä ja kaikista selvintä on kertoa omasta tiestäni Jeesuksen Kristuksen luo ja kristinuskoon, ja mitä se kristinusko sitten on. Olenhan niistä asioista ennenkin puhunut, mutta en ehkä tällaisessa yhteydessä.

Edellä selostamani oli oikeastaan ensimmäinen syy, vaikka siinä oli kaksi puolta, ja toinen syy oli se, että sain erältä ystävältä jäljennösotteet kahdesta kirjasta, joissa puhuttiin teosofiasta ja myöskin kristinuskosta niinkuin minä sen olen käsittänyt. Tahdon alottaa lukemalla nämä otteet. Ensimmäinen on kohta tohtori Eino Kailan eräästä psykologisesta teoksesta. Hän kirjoittaa: »Ei ole vallan harvinaista, että kirjailija samassa määrin kuin hänen luomiskykynsä heikkenee, rupeaa harrastamaan abstraktis-kvaasisia filosofisia asioita heittäytyen esimerkiksi teosofiaan, jossa puheenalainen viettää oikeita orgioita.» Tohtori Kaila tässä siis puhuu kirjailijoista, että kun heidän luomiskykynsä heikkenee, he rupeavat harjoittamaan muun muassa teosofista kirjallista toimintaa. Minun tekee mieleni aivan ohi mennän tästä huomauttaa, että mihinkä sitten joutuu esimerkiksi H. P. B, joka ei kirjoittanut muusta kuin teosofiasta. Vasta ollessaan yli 40-vuotias, rupesi hän hän kirjailijaksi, ja hänen ainoa kirjailijatoimintansa oli teosofista laatua. Ja kirjailijana hän on niitä harvoja, jotka ovat osanneet käyttää oikeata englanninkieltä, ja asetetaan Shakespearen rinnalle, vaikkakin oli ulkomaalainen – venäläinen. Hän on maailman etevimpiä kirjailijoita, nerokkaimpia, älykkäimpiä ja stilistisesti kaikista huomattavimpia. Ei merkitse mitään, että jotkut korjasivat hänen kielivirheitään. Toinen, joka osaa kielioppinsa hyvin, ei ole kirjailija kuitenkaan sillä tavalla, ei ole sellainen nero kuin H. P. B. Ja hän ei kirjoittanut mitään muuta kuin teosofista

filosofiaa. Hän oli ensiluokkainen, luomiskykyinen kirjailija teosofina, joten häneen ei mitenkään sovi tuollainen, luvalla sanoen tyhmä arvostelu.

Jos ajattelemme toista suurta henkeä teosofisessa maailmassa, tohtori Annie Besantia, niin hänkin oli yli 40-vuotias – hän oli 42 vuotta vanha –, kun hän tutustui teosofiaan, ja oli jo kirjoittanut yhtä ja toista sekä esiintynyt opettajana ja puhujana. Hän oli tieteellisesti sivistynyt esim. fysiikan, sähköopin ja kemian alalla ja piti luentoja Lontoossa juuri fysiikassa. Hän oli etevä eurooppalaisesti katsoen, puhumattakaan siitä, että hän oli naisasian ja yleisesti tunnustettujen asiain ajajana etevä. Hän ei suinkaan tullut teosofiksi sen takia, että olisi kadottanut luomiskykyään, sillä hänen varsinainen kirjallinen työnsä alkoi teosofiksi tulon jälkeen. Hän on nyt elänyt kaksi kertaa 42 vuotta – hänhän on täyttänyt 84 vuotta –, ja nämä toiset 42 vuotta hän on viettänyt luomistyössä. Hän on maailman etevimpiä puhujia ja teosofisena kirjailijana huomattava.

Mitä sitten on sanottava kaikista niistä nuorista ihmisistä, joihin minä kaikessa vaatimattomuudessa voisin lukea itsenikin, niistä, jotka aivan nuorina tulevat teosofeiksi, ennen kuin edes ovat käyttäneet luomiskykyään millään tavalla, ja sitten juuri teosofeina luovat. Kaikki ne nuoret, jotka ovat tulleet teosofeiksi ja ruvenneet teosofiseksi kirjailijoiksi, sanomattomasti hämmästyvät tuollaista arvostelua, joka heidän mielestään on perin väärä, ei ensinkään paikalleen sattuva. Ja jos siihen vielä sisältyisi sellaista, että ihmiset, jotka antautuvat teosofeiksi, olisivat epäonnistuneet muuten elämässä, on se minusta kerrassaan tuulesta temmattua, koska on selviä todistuksia siitä, että ihmisillä, jotka ovat antautuneet teosofeiksi ja teosofiseen työskentelyyn, on ollut nuorina maailma edessään avoinna. He ovat olleet tunnettuja esim. älynsä, tietojensa ja lahjojensa puolesta, ja maailma on ollut heille avoinna ja tehnyt voitavansa saadakseen heidät puolelleen. He ovat valinneet teosofisen tien, joka on tuottanut heille ehkä maailman pilkkaa. Mitä me sellaisista nuorista sanomme, jos pidämme kiinni tuollaisesta arvostelusta, joka lievemmin sanoen mielestäni on koko lailla epäpätevä.

Ja sitten on minulla tässä ote teoksesta »Mystiikan ihmemaailma», jonka on kirjoittanut Jalmari Kauppala ja joka on ilmestynyt WSOY:n kustannuksella v. 1929. Ss. 45-47 selostetaan teosofista liikettä maassamme ja samalla kosketellaan Ruusu-Ristiä. Oteessa sanotaan: »Suomessakin toimii teosofinen liike suurella innolla ja nähtävästi myös melkoisella menestyksellä, josta mainittakoon todistuksena, että teosofeilla on jo oma tempelinsäkin Jyväskylässä ja toinen Helsingissä. Tämän liikkeen hierofanttina meillä on kirjailija Pekka Ervast, joka johtaa Helsingissä 1914 perustettua järjestöä »Ruusuristi», Suomen Salaistieteellinen Tutkimusseura. Millainen on tämän miehen autuuden tie, siitä voi lukija muodostaa oman käsityksenä mainitun hierofantin omien sanojen perusteella: »niin paljon kärsimyksiä kun olemme saaneet ihmiskunnassa aikaan, niin paljon onnea ja iloa täytyy meidän ihmiskunnassa luoda, siinä sovituksemme, joka vähitellen vapauttaa meitä jälleensyntymisen pakosta. Mihin sitten jää kirkon oppi Jeesuksen sovitukselta, kun ihminen itse on oma sovittajansa? Se jää siihen, mistä on tullutkin: tietämättömien ihmisten mielikuvitukseen.» Selvää puhetta siitä antikristillisestä hengestä ja viimeisten aikain villityksestä, joka on tämän liikkeen johtavana punaisena lankana, liikkeen, jonka symbolina ei suotta ole käärme, joka puree omaa häntäänsä.»

No niin, siinä on sitaatti, josta minun täytyy sanoa, että minä olen sen kirjoittanut, mutta se on sitaatti, joka nähtävästi on otettu jostakin kohdasta, jossa on puhuttu karmasta, sillä siinä olen koettanut esittää karman lakia ja karman kantaa: on totta, että niin paljon kärsimystä kuin olemme saaneet aikaan, niin paljon onnea meidän täytyy luoda ja saada

aikaan. Tämä on jonkinlainen näkökanta karmasta. Mutta se olisi mahdoton ymmärtää muuten kuin jälleensyntymisen avulla, jolloin voimme nähdä järkeä tuommoisessa lausunnossa. Itse asiassa se sisältää mystillis-okkultisen totuuden, vaikka sitä ei pidä ymmärtää minkäänlaisena mittausopillisena asiana, ei siten, että on tehty noin monta litraa pahaa ja kaikki on maksettava yhtä monilla hyvillä litroilla. Ei niin ole käsitettävä, sillä voimme pian nähdä, että kaikki »litrat» kärsimystä on laskettava yhteen ja yhteissumma on muutettava iloksi, rauhaksi, onneksi ja autuudeksi, ja yhtä paljon hyvää on tehtävä, kuin on tehty pahaa. Mutta silloin se hyvä ei rajoitu ajan puolesta yhtä mekaanisesti ja yhtä pitkäksi kuin itse tuo paha on ollut. Paha on voinut tapahtua monen sadan elämän aikana, mutta kun ihminen kääntyy ja alkaa kulkea toista tietä Jumalan luo takaisin, silloin hän voi tyhjentää koko vanhan karmansa ehkä hyvinkin lyhyessä ajassa. Aika ei enää hyvässä tule niin paljon kysymykseen kuin pahassa. Sillä pahassa ei ole mitään ikuista, vaan se on sen ulkopuolella, se on ajallista. Paha on aina ajassa ilmenevää. Pahassa aika on tärkeä momentti, mutta hyvä on kotoisin ikuisuudesta, ja sitä ei voida mitata ajassa niinkuin pahaa. Sentähden yhden minuutin hyvä voi, jos niin tahdomme sanoa, sovittaa vaikka miljoonan vuoden pahan, sillä paha on tapahtunut ajassa, mutta ikuisuus voittaa aina ajan, aina joka hetki. Siten on tuollainen esitys sovitukselta, jolloin on juuri ajateltu kunkin ihmisen karmallista sovitukselta, ymmärrettävä. Se voidaan käsittää pintapuolisesti ja väärin, mutta näin oikein ymmärrettynä voi sen käsittää oikeaksi esitykseksi, kun näkee tarkoituksen, näkee, että siinä on jotakin takana. Kun lause otetaan irralleen yhteydestään, niin se voi tuntua kovin pintapuoliselta, aivan kuin meidän pitäisi kaikenlaisilla hyvillä teoilla sovittaa kaikenlaista pahaa, mitä olemme tehneet – siitä ei ole ollut kysymys. Kuinka aikamme riittäisi, jos pitäisi sovittaa ajallisesti kaikki paha. Kysymys ei ole vain ulkonaisista teoista, vaan teoista, jotka tulevat itsestään, silloin kun oikea edellytys on olemassa, silloin kun ihminen on hyvä. Ihmisen päämäärä on tulla hyväksi, itse olla täydellinen, ja kun hän on hyvä ja täydellinen, silloin hän on hyvä puu, joka kantaa hyviä hedelmiä. Olisivatko ne hyviä hedelmiä, jos tekisimme hyvää, vaikka sydämessämme olisimme pahoja? Se olisi vain tekopyhyttä, joka ei auta mitenkään. Vaan kysymys onkin siitä, että tulisimme hyväksi, että sydämemme olisi hyvä, itse olisimme hyviä ihmisiä, että Jumala meissä todella olisi elävä. Silloin meidän kaikki tekomme, jotka me suoritamme ilmenneessä maailmassa, ovat hyviä. Me emme voi tehdä muuta kuin hyvää, jos itse olemme hyvät, niinkuin me voimme sanoa Jumalasta, että hän on hyvä eikä voi tehdä muuta kuin hyvää. Isä taivaassa ei voi tehdä muuta kuin hyvää, koska hän itse on hyvä. Siinä on hyvien tekojen välttämätön edellytys, jota emme saa kadottaa silmistämme. Sitähän luonnollisesti Lutherkin ajoi takaa, kun hän sanoi, että usko pelastaa eikä teot. Kun katolisessa kirkossa ajateltiin, että ihminen suorittamalla esim. siveellisiä tekoja olisi otollinen Jumalan valtakuntaan, on Luther sanonut, että pääpaino on siinä, mitä sisässämme ajattelemme ja tunnemme. Siinä on pääpaino, mittapuu, sen mukaan jumalat meitä arvostelevat. Eivät ne voi olla ulkonaisia tekoja, joitten mukaan he meitä arvostelevat, vaan meidän sisäisten motiiviemme, sisäisen olemuksemme mukaan he meitä arvostelevat. Oikeuslaitoksissa esim. ei aina voida ottaa huomioon ihmisen motiiveja, vaan arvostellaan ulkonaisia tekoja, ja tuomitaan niiden mukaan. Ja sillä tavalla tuomitaan viattomia syyllisten kulkiessa vapaina. Jotta voitaisiin oikein tuomita, pitäisi meidän voida nähdä ihmisen sydämeen, hänen minuuteensa, hänen motiiveihinsa. Silloin vasta voisimme arvostella oikein, ja teot ovat siinä suhteessa tärkeitä, että hyvä puu kantaa hyviä hedelmiä, huono ja kuiva puu ei voi kantaa hyviä hedelmiä. Jos sellaisessa puussa hedelmiä on, ne ovat silloin aivan kuin ripustettu oksille. Eivät sellaiset hyvät työt silloin merkitse mitään, sillä puun itsensä täytyy tuottaa hedelmiä.

Kun nyt siis tahtoisin ryhtyä aiheeseen, mitä kristinusko on minulle, silloin minun täytyy alottaa sanomalla, että minun tavallaan täytyi kulkea samanlainen tie, jota useimmat ihmiset

kulkevat, kun heistä tulee totuudenetsijöitä. Minun täytyi hyljätä koko vanha käsitys kristinuskosta. Minun käsitykseni ei koskaan lapsena ollut aivan kirkonopin mukainen sentähden, etten tiennyt mitään helvetistä ja perkeleestä. Kun koulussa luettiin perkeleestä ja helvetistä, niin se meni toisesta korvasta sisään ja toisesta ulos, sillä olin pienenä tottunut siihen, että tuollaiset asiat sivuutettiin, ettei perkeleen kanssa oltu tekemisissä. Hän sai minun puolestani olla olemassa, en harrastanut tutustumista sen herran enkä hänen valtakuntansa kanssa, ja sentähden minua eivät vaivaneet ja rasittaneet sen tapaiset kysymykset kuin esim.: entä jos joudun helvettiin? Minä uskoin, että Jeesus oli pelastanut ja vapahtanut meidät, ja kun otamme vastaan armon, niin kaikki on hyvin. Mielestäni paljon mieluummin ja luonnollisemminkin menin sitä taivasta kohti kuin sitä toista, alempaa paikkaa kohti. – Mutta sitten tulin totuudenetsijäksi. Olin kyllä silloin koulussa, mutta rupesin ajattelemaan ja etsimään totuutta, ja vähitellen vapauduin kristinuskon vaikutuksesta; ehkä voin sanoa, että vapauduin siitä, kun käsiini tulivat teosofiset ja okkultiset kirjat. Ne tulivat käsiini ollessani korkeimmalla luokalla koulussa, ennenkuin olin ylioppilas, ja vähän sitä ennenkin jo, mutta vasta ylioppilaaksi tultuani tulivat uudenaikaiset teosofiset kirjat käsiini, ensiksi Mr. Sinnetin kirjat ja Blavatskyn »Teosofian Avain» – teosofista kirjallisuutta ei ollut paljon, ja nekin, mitkä sain, olivat ruotsinkielisiä. Silloin ihastuin kovasti näitä kaikkia tutkimaan. Tunsin heti lukiessani erästä Sinnetin kirjan ensimmäistä sivua, että tämä on totta ja tähän suuntaan käy nyt kaikki. Aloin suurella innolla lukea ja tutkia kaikkia, mitä käsiini sain; hain yliopiston kirjastosta – jatkoin nimittäin lukujani yliopistossa – kaikki mystiikkaa, teosofiaa ja okkultismia käsittelevät kirjat, mitä oli saatavissa. Kun näitä asioita harrastin, noudatin kyllä samaa elämänjärjestystä, joka minulla aina oli ollut verrattain pienestä pojasta alkaen – 9 vuotiaasta –, jolloin tulin Normaalityöseen, joka silloin oli alkeiskoulu. Noudatin elämänjärjestystä, joka oli luonnollinen mielestäni, mutta jota kaikki eivät ehkä huomaa yhtä luonnolliseksi ja tärkeäksi. Noudatin sellaista järjestystä, että aina suoritin ensin kaikki ulkonaiset velvollisuudet. Kävin luennoilla ja luin kurssikirjojani, sillä samalla tavalla olin tehnyt myös kouluajanani. Kun istuin koulun penkillä 5-6 tuntia päivässä, niin se mielestäni oli hukattua aikaa, paitsi silloin kun oli kirjoittamista ja laskemista tunnilla. Ja minä kun olin saanut istua siellä pienestä pojasta alkaen. Ajattelin aina, että kun nuo tunnit pian loppuisivat, että pääsisi kotiin työtä tekemään. Ja sitten kotiin tultuani, kun olin syönyt päivällisen, niin heti ensimmäiseksi luin läksyni. En tahtonut koskaan poiketa siitä säännöstä: luin läksyni hirmuisella keskityksellä, sillä tahdoin oppia pian; ei tullut kysymykseenkään, etten olisi osannut. Piti osata, kun oli koulussa; ja minä tulin niin taitavaksi lukemisessa, ettei mennyt läksyihin kuin 20 minuuttia, tai jos meni vähän enemmän, niin riippui se siitä, että oli kirjoitettavaa tai laskettavaa; mutta nopeasti sekin meni. Ja kyllä minä aina suoriuduinkin hyvin koulussa ja ylioppilastutkinnoissa, niin ettei tarvitse ajatella säällillä tai häpeällä lapsuuteni ja nuoruuteni aikoja. Minulla oli motiivina suorittaa hyvin kaikki, mitä minulle kuului, mihin kohtalo oli minut määrännyt. Kohtalo oli minun sukulaiseni ja ennen kaikkea isäni, ja hän oli määrännyt, että piti käydä koulua. Oli siis luonnollista, että piti suorittaa kaikki velvollisuudet moitteettomasti; ja sitten sai ryhtyä työhön. Silloin vasta voin sanoa: nyt olen vapaa työhön ryhtymään; ja huokasin syvään ja löin kirjat otsaani vasten, jotta kaikki menisi hyvin päähän, ja sitten ryhdyin työhön. Sitä oli erilaista: lukemista, maalaamista ja soittamista. Tahdoin oppia, lukea ja tutkia. – Sama järjestelmä kuin koulussakin jatkui myös yliopistossa. Sielläkin suoritin ensin tehtäväni, ja sitten syvennyin työhön, teosofisiin lukuihin, mietiskelyihin; ja niin suurella innolla, että se oli erikoisen tuskasta. Minua raateli hirmuinen tuska, sillä ajattelin, että etsin totuutta, ja minun täytyy päästä selville tästä elämästä, mikä se on, muuten en jaksa elää, muuten on turhaa olla olemassa. En käsittänyt, mistä syystä, minkä tähden piti elää täällä maan päällä, jos ei tiennyt, mitä varten täällä eli. Ja minä en ainoastaan lukenut kirjoja, en ainoastaan mietiskellyt, vaan kävin myös ihmisten luona kysymässä näistä asioista, sillä ajattelin, että koska ihmiset ovat etsineet totuutta ja

löytäneet, koskapa he jaksavat elää, jaksavat rauhassa jatkaa elämäänsä, niin tietysti he tuntevat Jumalan ja totuuden. Mutta kun kävin heidän luonaan ja kysyin, niin minä huomasin, etteivät he tiedä mitään, eivät tiedä, mitä ihminen on, mitä varten he ovat syntyneet maan päälle, mitä he täällä tekevät, ja mikä on heidän elämänsä sisältö. He saattoivat puhua ihmiskunnan historiasta, yhteiskunnan kehityksestä, Jumalasta ja uskosta ja Jeesuksen pelastustyöstä j.n.e. Mutta minä en saanut mitään sisältöä heidän sanoistaan, ne tuntuivat aivan ontoilta. He eivät osanneet sanoa, mitä varten he itse olivat olemassa, ja mitä heidän tuli tehdä elämässä. Hehän olivat herttaisia, hyviä ihmisiä. Ketä olisin enemmän rakastanut kuin omaa isääni. Mutta huomasin, että kaikki he vaelsivat pimeydessä. Ja silloin minuun kasvoi sisäinen vakaumus, että on turhaa olla täällä olemassa, jos kaikki elämä on siinä, että tekee työtä sen puolesta, ettei kuolisi. Miksi ei saisi kuolla? Jos minun piti tehdä työtä vain sen takia, etten kuolisi, niin mielestäni ei tällä elämällä ollut mitään sisältöä. Kun minä viittasin tällaisiin asioihin toisten ihmisten kuullen, niin he ällistyivät eivätkä ymmärtäneet, mitä tarkoitin kun sanoin, ettei voi elää, vaan mieluummin siis kuolee, ellei tiedä, mitä varten elää. Emmehän me voi mitään tietää; meidän pitää uskoa, että Jumala on kaikki näin asettanut, ja kun uskot, niin pääset taivaaseen ja ikuisen elämään. Oh, kuinka kaikki oli pintapuolista ja tyhjää! En ole pyytänyt Jumalalta päästä tänne, ja mitä välitän Jumalan ikuisesta elämästä. – En saanut siis vastausta, mutta minussa kasvoi vakaumus, että minun työni on etsiä totuutta, ja minun täytyy päästä Jumalan tuntuun, sillä muuten ei elämä ole minkään arvoinen. Minä aavistin, että on olemassa jotakin; tunsin sisässäni, ettei kaikki voi olla niin tyhjää kuin ihmiset ajattelevat. Täytyy olla jotakin kaiken takana, jotakin todellista, jonka perille piti päästä; ja minä tahdon sen perille päästä. Näkyi selvästi, etten asettanut mitään sellaista päämäärää itselleni kuin nuoret yleensä asettivat. Minulla oli kaikki mahdollisuudet tulla professoriksi erikoisalalla, joka oli minun lempialani, nimittäin uudet kielet, ja miksikä ei matematiikka, joka oli toinen lempiaineeni. Mutta uudet kielet, maailman kaikki kielet, olivat erikoisrakkauteni kohteena; ja sentähden ymmärsin, että sillä alalla voisi minusta tulla, niinkuin eräs professorini sanoi, »jotain suurta». Mutta minä en voinut mitään sellaista ajatella, en voinut asettaa itselleni mitään sellaista päämäärää. Sanoin vain itselleni, etten tahdo olla muuta kuin ihminen. Kuinka voisin kuvitella olevani professori, kuinka ihminen saattoi olla professori, tohtori? Eihän ihminen voi olla muuta kuin ihminen, ja ihmisenä hän osaa jotakin tehdä. Jos minä esim. osaisin maalata kauniita tauluja, niin en minä silti olisi mikään taidemaalari itse; itse jäisin vain ihmiseksi. Ja mitä tämä ihmisyyys on, mitä olen ihmisenä, se oli minulla kysymyksenä, enkä osannut asettaa itselleni mitään yhteiskunnallista päämäärää. Mikä oli seurauksena? Kaikki läheiseni, sukulaiseni ja opettajani yliopistossa tulivat levottomiksi ajatellen, kuinka on tuon nuoren miehen laita. No niin. Sitten vähitellen tuli tietoon, että harrastin teosofiaa ja luin kaikenlaisia vanhoja, tomuisia kirjoja, ja se oli erikoisen huolestuttavaa. Isäni koetti ja kaikki toisetkin koettivat selittää, että ihmisen täytyy ennen kaikkea ajatella toimeentuloaan tässä maailmassa. Käytäntö on ainoa tässä maailmassa. Mikä käytäntö? Se käytäntö, joka on todella ihmiskunnassa olemassa. Täytyy syödä ja juoda ja nukkua. Se on se käytäntö, joka on aivan luonnostaan ihmiselle kuuluva, hänelle annettu, ja siitä täytyy huolehtia. Tunsin hengessäni aivan kuin etääntyväni. Sellainen käytäntö ei ole mitään. Eikö ole mitään muuta käytäntöä, eikö ole olemassa muuta kuin se yksi ainoa käytäntö? Minähän juuri etsin jotakin toista käytäntöä. Tahdoin tulla käytännölliseksi jollakin toisella tavalla, ja tunsin hengessäni, että on väärin sanoa minua epäkäytännölliseksi, sillä me olemme kaikki kysyneet elämän jokapäiväistä käytäntöä, olemme ainoastaan kulkeneet sitä rataa, jota ihmiset yleensä kulkevat, kulkevat ainoastaan toisten jäljissä kysymättä, onko se käytännöllistä vai ei. Olemme niin luulleet, koska kaikki sitä noudattavat. Muulla tavalla ei voi rahaa ansaita – ja sehän on elämän käytäntö. Silloin minä nuorena ihmisenä jouduin hyvin suureen tuskaan. Olenko ainoa ihminen maailmassa? Sillä vaikka luinkin teosofista kirjallisuutta, niin ei niissä

ollut mitään, joka olisi suorastaan kieltänyt maailmankaan käytäntöä; kaikki yhdeltä kannalta katsoen rohkaisi ja selitti tätä elämää lohduttaen ihmisiä, eikä vaatinut suorastaan uutta käytäntöä, vaan tavallaan hyväksyi heidän käytäntönsä. Minun sisässäni silloin kapinoi; minä etsin uutta käytäntöä, ja kun ei missään sitä näkynyt, niin minä tuossa 90-luvun vaihteessa kysyin: olenko ainutlaatuisen maailmassa, aivan epäonnistunut olento, niin huono, ettei ole toista yhtä huonoa kuin minä. Te voitte ymmärtää rakkaat ihmiset, kuinka ihmeellistä oli minulle sitten yht'äkkiä, kuten olen kertonut, kun luin Jeesuksen sanat: »Etsikää ensin Jumalan valtakuntaa. Älkää huolehtiko siitä, mitä te syötte ja mitä te juotte, sillä niin tekevät tavalliset ihmiset, pakanat, vaan etsikää ensin Jumalan valtakuntaa, niin kaikki muu teille annetaan.» Silloin minä tunsin Jeesus Kristuksen; hänhän on ihminen, joka ymmärtää minua. Tunsin aivan hengessäni, että Sinähän olet opettajani, neuvonantajani, veli, joka ymmärrät minua. Ja sitten minulle selvisi, että tämä **totuuden etsiminen, joka asettaa kaikki vaa'alle, elämän ja kuoleman, ja joka sillä tavalla tulee ihmiselle parhaiten nuoruudessa, on elämän ensimmäinen käytäntö inhimilliselle olennolle.** Se on elämän ensimmäinen moraali ja moraalinen teko eli toiminta. Emme inhimillisesti, moraalisesti voi tietää mitään, ellemmme ole etsineet totuutta sillä tavalla kaikesta sielusta ja kaikesta mielestä. Kaikki on muuten jotakin ulkonaista. Tämä on ensimmäinen moraali. Moraalin alku ihmisen elämässä on, että hän kokonaan etsii totuutta, Jumalaa, eikä mitään muuta pyydä kuin Jumalaa. Sillä silloin hän itse asiassa saa sen ja on jo siinä, jota Uudessa Testamentissa nimitetään Pyhäksi Hengeksi, totuuden pyhäksi hengeksi ja myös Kristuksen auraksi. Silloin ihminen tulee Kristuksen auran, osalliseksi Pyhästä Hengestä, totuuden pyhästä hengestä. Millään muulla tavalla se ei tule, ei rukoilemisella. Jeesus tosin sanoi: »Rukoilkaa pyhää henkeä», mutta sitä ei ole käsitettävä huulten hyminäksi, vaan se on oleva juuri sielun työtä, koko ihmisen ponnistusta. Se rukoileminen vie meidät Pyhän Hengen yhteyteen. Silloin saamme totuuden pyhän hengen, ja silloin meissä syntyy ihmeellinen varmuus, että olemme oikealla tiellä. Tämä on ensimmäinen askel. – Minä kohtasin Kristuksen totuudenetsimisen tiellä, **kohtasin Kristuksen hengessäni.** Mutta on, niinkuin sanottu, ensimmäinen askel moraalissa, löytää totuuden pyhä henki.

III

Tieni Kristuksen luo

Tieni Kristuksen luo kulki uskontojen kautta, niinkuin viime kerralla koetin näyttää. Tavalliseen n.s. kristinuskoon – tarkoitan tällä sitä kristillistä, kirkollista uskontoa, joka nyt on maailmassa vallalla – olimme kaikki tutustuneet lapsina, ja nuorena totuudenetsijänä koetin sitten, mikäli minulle oli mahdollista, tutustua muihin uskontoihin ja tutkia niitä. Silloin minulla, niinkuin kaikilla nykyaikaisilla totuudenetsijöillä voi olla, oli suurta, sanomatonta apua teosofiasta. Sillä jos ihminen ilman teosofiaa tutkii uskontoja, maailman erilaisia ja moninaisia uskonnollisia käsityksiä, niin ei ole ollenkaan sanottu, että hän niistä löytää mitään totuuden ydintä. Pikemmin saattaa hänelle käydä, niinkuin yleensä kävi uskontojen tutkijoille viime vuosisadalla, että hänen mielestään ihmiskunta aina pitkin matkaa on ollut kovasti taikauskoinen ja uskonut milloin mihinkin, ja että vähitellen vuosisatojen vieressä on huomattavissa jonkinlaista edistystä korkeampaan kulttuuriin päin uskonnoissakin. Mutta kuitenkin uskonnot yleensä ovat säilyttäneet sangen primitiivisiä käsityksiä, esim. uhrista. Aina on jumalia lepytetty uhreilla, ennen pakanallisissa uskonnoissa, ja kun sitten pitkien aikojen jälkeen on päästy kristinuskoon, ei uhri enää ole eläin- eikä ihmishuhri, vaan se on Jumalan Pojan uhri. Näkyy aivan läpikäyvänä piirteenä uskonnoissa, että se, jota ihmiset nimittävät Jumalaksi, on salaperäinen, joka on tämän kaiken takana – ihmiset ovat aina ymmärtäneet, että kaiken takana täytyy olla jotain kokonaista –, on paha. Jos onkin sanoissa väitetty, että Jumala on hyvä, ei sitä ole todistettu uskomuksissa, sillä aina jumalia tai jumalaa on täytynyt lepyttää. Jumalat olivat itsessään sangen vihaista väkeä; he vain tahtoivat kostaa ja olla ihmisille harmiksi ja suruksi, mutta jos niitä kaikenlaisilla uhreilla lepytti, silloin ne saattoivat suosia uhraajaa – ellei hän tehnyt virheitä itse uhritoimituksissa.

Yleensä ihmiskäsitys jumalasta ja jumalista on ollut sangen synkkä. Sentähden uskontojen tutkijat yleensä tulivat siihen loppupäätökseen, että ihmiset ovat pimeydestä nousseet vähän parempaan filosofiseen käsitykseen maailman arvoituksesta. Mutta paha on näytellyt suurta osaa ihmiskunnan historiassa. Sentähden uskontotieteilijät eivät ole juuri tulleet muuhun tulokseen kuin siihen, että uskonnot muodostavat taikauskaisen pohjan ihmisten henkiselle elämälle. Uskonnot olivat heidän mielestään syntyneet pimeydestä ja olivat siis tuomittava lastenkamarisatujen joukkoon. Sitten myöhemmin kyllä – aikaisemminkin oli joitakin poikkeustapauksia – englantilainen filologi Max Müller tuli toiseen tulokseen. Kun hän tutki Intian vanhaa viisautta, niin hän tuli siihen tulokseen, että yhteisenä piirteenä kaikissa uskonnoissa on se Jumalan etsintä, joka sai niin kauniin ilmaisun Intian vanhan uskonnon käsityksessä, että Jumala on kaikkialla, ihmisessä. He sanoivat: »Minä olen Jumala» ja »Sinä olet Se». Sillä he tarkoittivat, että kaikki oli yhtä. He olivat tulleet siihen korkeaan totuuteen, että kaikki on yhtä, ihminen on Jumala. Silloin, kun hän osaa sanoa: »Minä olen Jumala», hän on ratkaissut kaikki elämän arvoitukset. Müller kirjoitti kirjan »Theosophy or psychological religion», jossa hän sanoo, että tämä on oikea teosofia. Hän ei oikein ymmärrä madame Blavatskyn teosofiaa. Hänestä oikea teosofia oli siinä, että Jumala ja ihminen ovat yhtä, niinkuin vanhassa Intiassa sanottiin. Ja kristinuskossa se myöskin on näkyvänä piirteenä: »Minä ja Isä olemme yhtä». Ehkei Müller olisi siihen päässyt, ellei hän olisi tutustunut juuri teosofiseen liikkeeseen, mutta hän ei tahtonut olla sen

kanssa missään tekemisissä. Hän itse omien tutkimustensa nojalla oli huomannut tämän suuren totuuden.

Voimmehan ymmärtää, että ihminen, joka tutkii uskontoja ja tutustuu Müllerin näkökantaan, voi tulla siihen tulokseen, että elämä on yksi. Ja siitä ainoasta elämästä on puhuttu kaikissa uskonnoissa. Mutta luulen kuitenkin, että tämä on poikkeustapaus. Ihmisen täytyy olla syventynyt metafysiikkaan, sillä tuskin tavallinen uskontojen tutkija pääsee sellaiseen kohtaan enemmän kuin tavallinen totuudenetsijäkään. Sentähden meidän aikamme teosofia on erinomaisen suureksi avuksi kaikille totuudenetsijöille. Teosofinen kirjallisuus ja ennen kaikkea madame Blavatskyn kirjat näyttävät meille, mikä on ollut ydin kaikissa maailman eri uskonnoissa, mitä niissä on yhteisesti opetettu. Ei niissä ole ainoastaan opetettu tuota Jumalan ja ihmisen yhteyttä, vaan paljon muuta. Madame Blavatsky sanoi, että yhteistä uskontojen opeissa, jos oikein niihin syvennymme ja niitä ymmärrämme, on esim. jälleensyntymisoppi: ihminen on kuolematon olento ja syntyy monta kertaa maailmaan. Sen opin voi tavata alkuperäisemmissäkin uskonnoissa, jos kyllin tarkkaan niitä tutkii. Joissakin uskonnoissa se on unohtunut: esim. muhamettilaisessa eksoteerisessa uskonnossa ei sitä tavata enemmän kun kirkollisessa kristinuskossakaan, vaikka alkuperäisessä kristinuskossa se on ollut. Se on jäänyt vain pois opinjärjestelmästä, joka muodostettiin vähitellen kirkolliskokouksissa; sillä ei meidän kristinuskomme sellaisenaan tipahtanut taivaasta, vaan se on vähitellen kirkolliskokousten perästä sellaiseksi muodostunut. Sentähden meidän täytyy jokaisessa uskonnossa päästä oikein kiinni siitä, mitä siinä opetetaan, mennä sen alkuperäisiin lähteisiin eikä tyytyä pitämään nykyisiä muotoja ja dogmeja varsinaisesti siihen uskontoon kuuluvina. Näin saattaa ihminen, joka kristinuskoa tutkii, ei ainoastaan evankeliumeja, vaan myös n.s. apokryfisia kirjoja, tulla siihen, että jälleensyntymisoppi on alkuperäinen. Sitä opetetaan selvästi »Pistis Sophiassa».

Tällä tavalla nykyaikainen teosofia on sanomattomaksi avuksi juuri totuudenetsijälle, kun hän tahtoo uskontoja tutkia. Mutta jos olemme todellisia totuudenetsijöitä, me emme saa pysähtyä siihen, että löydämme nykyajan teosofian kaikki selitykset uskonnosta, siitä, että uskonnot eivät suinkaan ole lastenkamarisatuja, vaan ovat lähtöisin yhteisestä tiedon puusta ja opettavat suuria, ihmeellisiä asioita. Me emme saa pysähtyä siihen, että kaikki uskonnot ovat totuudesta kotoisin, yhtä hyviä, ja että meidän täytyy olla erikoisen suvaitsevia, olla halveksimatta toisen uskonnon tunnustajia, vaan kaikkia hartaasti kuunneltava. Siinä on kyllä inhimillistä veljeyttä jossakin merkityksessä toteutuneena, jos minä kristittynä teosofina lähdän buddhalaiseen tai muhamettilaiseen maahan ja tunnen olevani yhtä heidän kanssaan, kaikissa heidän uskonnollisissa tuntemuksissaan yhtä mieltä. Mutta uskonnot eivät ole antaneet minulle silloin vielä sitä apua, jota ne ovat kutsutut antamaan. Me emme siis saa pysähtyä tähän nykyaikaiseen teosofiaan, me emme saa luulla, että se on uusi uskonto, sillä silloin me jäämme puolitiehen, emmekä mene eteenpäin. Jos me teosofisena seurana pidämme kokouksia, niin ne jäävät yksitoikkoisiksi ja me emme pääse eteenpäin, jos pysähdymme siihen, että kaikki on yhtä hyvää, totuudesta lähtenyt, jaloa ja ylevää. Me jäämme sitä vain ihmettelemään, emmekä pääse pitemmälle. Jos siihen pysähdymme, se on meille vain kompastuskivi. Ja sitten olemme voineet huomata, että vuosien vierieessä on nykyaikaiseen teosofiaan tullut monenlaisia lisäyksiä. Ei ole tyydytty madame Blavatskyn suuriin synteettisiin oppeihin karmasta, jälleensyntymisestä, ihmiskunnan kehityksestä juuriroduissa j.n.e., vaan on ruvettu omin psyykkisin kyvyin tutkimaan kuolemanjälkeisiä asioita. Sillä tavalla syntyi myöhempi teosofinen kirjallisuus, joka puhui viehättävästi salaperäisistä asioista: miten on astraalitasolla tai deevakhanissa kuoleman jälkeen j.n.e. Teosofia sai ikäänkuin uuden sisällön, ja me jäimme ikäänkuin niitä asioita märehdymään, ja ihmettelimme kokouksissamme, oliko joku ilmiö kuudennelta tai seitsemänneltä alatasolta

j.n.e. Ei yksikään ollut kokenut niitä asioita, luettiin vain kirjoista, ja kaikki koettivat selitellä, miten asiat olivat. Siten teosofia sai ikäänkuin älyllisen vivahduksen. Ja on luettava madame Blavatskyn ikuisiksi ansioksi tästä kaikesta huolimatta, että kaikkien teosofien yhteiseksi piirteeksi eri maissa jäi se, että he olivat erinomaisen kilttiä väkeä. He olivat tunnetut siitä. Ja luotettavia he kyllä olivat, vaikka maailma saattoi epäillä heidän rehellisyyttään. Sillä kun se ei uskonut selvänäköisyysilmiöihin, niin se saattoi ajatella, että kaikki teosofit ovat mahdottoman yksinkertaisia, niinkuin kiltit ihmiset ovat. Joka tapauksessa voimme sanoa, että paljon enemmän painaa henkisesti katsoen vaa'assa se, että ihminen on kiltti kuin se, että hän on älykäs. Oli ihminen älynsä puolesta enemmän tai vähemmän Sven Dufva -mainen, se ei tee mitään, kun hän on hyvä.

Mutta minkä tähden meidän pysähtymisemme teosofiaan tuolla tavalla olisi raiteilta poistumista? Madame Blavatsky kirjoitti aina — ja eversti Olcott ja Judge ja muut —, että teosofia ei ole mikään uskonto; se kertoo meille vain, mikä on ollut yhteisenä piirteenä kaikissa uskonnoissa, se ei siis ole mikään uusi uskonto, joka meidän on otettava sylimme ja tultava sen avulla autuaiksi. Teosofia on ainoastaan uusi herätyshuuto, se tekee Johannes Kastajan palvelusta maailmalle. Se huutaa: etsikää totuutta ja menkää tietäjien luo! Ei se sano: pysykää näissä minun opeissani ja sitten olette autuaat, vaan: nämä opit ovat omiansa siten herättämään sinut henkisesti ja siveellisesti, että sitten pyrit valon lähteelle, tiedon tietäjien luo. Teosofia sanoo, että kaikki uskonnot ovat lähtöisin samasta Valkoisesta Veljeskunnasta, suurten mestarien, adeptien veljeskunnasta. Meidän nykyaikainen teosofinen huutomme on, että ihminen pyrkisi Valkoisen Veljeskunnan luo, niiden tietäjien luo, jotka seisovat kaikkien uskontojen takana, ihmisten henkisen kehityksen takana. Ei suinkaan ole pysähdyttävä johonkin uuteen älylliseen maailmankuvaan. Silloin me jäämme polkemaan samalle paikalle, me pysähdyimme, niinkuin on pysähdytty kaikissa maailman uskonnoissa. On pyrittävä tiedon lähteelle, vapahtajien luo.

Sentähden teosofisen herätyssanomien tarkoitus on ollut saada ihmiset etsimään mestareita, vapahtajia. Ja todellinen teosofi madame Blavatskyn mielestä on silloin se, joka, oli hän mitä uskontoa tahansa, alkaa etsiä oman uskontonsa mestaria tai, jos hän ei tunne erikoista vetäymystä omaan uskontoonsa, toisen uskonnon mestaria, jos se uskonto häntä enemmän viehättää. Ei ole kielletty kristityn etsimästä Buddhaa, ei muhamettilaisen Jeesusta Kristusta. **Ihmisten veljeys tulee näkyviin vasta siinä, että he alkavat etsiä mestareita. Se on se ensimmäinen asia, mikä jokaisen totuudenetsijän pitäisi tehdä.** Hänen pitäisi luopua pelkästään älyllisestä, filosofisesta kannasta ja tulla uskonnolliseksi, mikä merkitsee, ettei hän tyydy ajattelemaan jotain maailmankuvaa, vaan hän tahtoo etsiä tuon kuvan laatijaa itseään, sitä opettajaa, tietäjää, joka saattoi ilmoittaa jotain tuollaista ihmisille. Madame Blavatsky sanoi itse, että hän on Valkoisen Veljeskunnan lähettämä. Hänen oma mestarinsa ei kyllä ollut Jeesus Kristus, ei Buddha, ei Zoroaster, ei mikään historiallisesti tunnettu mestari, vaan eräs itämaalainen mestari, jota hän nimitti Moriaksi. Moria on elävä olento, kuten teosofisen liikkeen toinen mestari Kuthumi ja samalla tavalla kuin Jeesus Kristus, Zoroaster ja muut, jotka muodostavat Valkoisen Veljeskunnan. Ja madame Blavatsky perusti sentähden esoteerisen osaston Teosofiseen Seuraan, että hän huomasi teosofien jäävän älylliselle kannalle. Hän tahtoi antaa nimenomaista opetusta siinä tiedossa, joka veisi teosofin mestarin luo.

Jos madame Blavatsky tänä päivänä eläisi, niin hän yhä olisi oman mestarinsa Morian edustajana maailmassa ja sanoisi: »Noudattakaa minun neuvojani, niin te voitte lopulta päästä oman mestarinne luo.» Hän ei enää elä. Hänet otettiin pois ennenaikaisesti ehkä juuri sentähden, että häntä niin vähän ymmärrettiin teosofien kesken. Ja hän mielellään itsekin

lähti pois. Mutta hänen kirjoistaan, kuten »Teosofian Avaimesta», näkyy, ettei ole suinkaan niin, etteikö voisi seurata toisiakin mestareita. Ja kun hän lähti pois, on selvää, että meidän näköpiiriimme voivat pikemmin astua ne Valkoisen Veljeskunnan mestarit, joista meillä on historiallista tietoa, sitä opillista tietoa, mitä he ovat opettaneet tiestä. Se, mitä Moria ja Kuthumi antoivat maailmalle, oli enemmän älyllistä, filosofista laadultaan; he antoivat teosofian, älyllisen maailmankatsomuksen ihmisille madame Blavatskyn kautta eivätkä tahtoneet asettaa itseään erikoisesti seurattaviksi mestareiksi, vaan pikemmin jättivät maailman tehtäväksi valita historiallisten mestarien joukosta opettajansa, niiden joukosta, jotka olivat esiintyneet näkyväisesti maailmassa. Sentähden oikeastaan varsinaista eetillistä ohjelmaa, uskonnollista ohjelmaa tiestä ei ole eksoteerisesti maailmalle annettu Morian ja Kuthumin taholta madame Blavatskyn kautta. »Hiljaisuuden Ääni» on tosin sellainen, mutta se on siksi syvälinen, sisältää niin paljon korkeampaa etiikkaa, ettei tavallinen ihminen pääse siitä kiinni, ei ymmärrä, miten niitä asioita on toteutettava. Nämä mestarit eivät tahtoneet siis antaa mitään uutta eksoteerista uskontoa, uutta eetillistä ohjelmaa. Sentähden, jos nykyaikainen teosofi sanoo: »Minä en välitä historiallisesta mestarista, minä seuraan Moriaa tai Kuthumia», hän ei seuraa ketään, ellei hän pääse niin korkeaan älylliseen ilmapiiriin, että hän ymmärtää »Hiljaisuuden Ääntä», että hän saa madame Blavatskyn kautta annettuja esoteerisia ohjeita, jolloin hän pääsee Morian ja Kuthumin luo. Hän ei eetillisessä suhteessa pääse pitemmälle kuin siihen, että täytyy olla kiltti, jollei hän tule siinä merkityksessä esoteristiksi, että hän ensin saa kaikki eetilliset ja okkultiset opetukset, joita madame Blavatsky antoi omille opetuslapsilleen, jotka samalla olivat Morian opetuslapsia, ja niitä noudattamalla pääsee eteenpäin, että hän ymmärtää »Hiljaisuuden Ääntä» ja »Valoa Tielle» ja sitten pääsee persoonalliseen kosketukseen Morian ja Kuthumin kanssa. Ennen hän ei voi sanoa oikein seuraavansa mitään teosofista mestaria. Ja nyt jo tämä teosofisen mestarin seuraaminen muodostuu vähän hataraksi, kun madame Blavatsky on lähtenyt pois. On tietysti olemassa muutamia alkeellisia ohjeita, ja jos karma on hyvä, voi päästä koko pitkälle, mutta muuten jää paikalleen; itse ei voi enemmän keksiä. Sentähden meidän tulisi kääntää huomiomme historiallisiin mestareihin, Jeesukseen Kristukseen ja Buddhaan tai Zoroasteriin, Muhammediin ja muihin. Suurimmalle osalle ihmisiä tulee kysymykseen juuri Jeesus Kristus ja Buddha. Buddha on antanut selvän esityksen tiestä, sillä totuudenetsijällä täytyy olla tie, jota hän voi mennä eteenpäin. Tämä tie on jalo kahdeksankertainen tie. Se ei ole vain sitä, että se on kaunista ja viisasta ja ylevää, kuten me arvostelemme, vaan että me ryhdymme sitä tietä kulkemaan. Samoin on Jeesuksen Kristuksen laita. Kun ajattelen omaa kulkuani totuudenetsijänä, niin muistan, että minä tutustuin niin tarkkaan kuin minulle oli mahdollista Buddhan tiehen. Ja tietysti hän, tuo ihmeolento, teki kerrassaan mahtavan vaikutuksen, ja minusta tuntui, että hänen tiensä on selvä ja ihmeellinen; ja olin aivan kahden vaiheilla, pitäisikö minun ruveta sitä tietä kulkemaan. Ja silloin minussa heräsi ajatus: tahtoisin mennä Intiaan, Ceyloniin, Siamiin, jossa voisi kulkea keltainen viitta yllään. Mutta sitten ajattelin: mitä varten olen syntynyt tänne länsimailla? Ja se ajatus askarteli niin minun päässäni, etten osannut tehdä päätöstä tulla buddhalaiseksi. Sillä olisin tahtonut olla todellinen buddhalainen, seurata Buddhaa aamusta iltaan ja illasta aamuun. Ja ajattelin silloin: eikö kukaan minua ymmärrä, eikö kukaan ymmärrä sitä sisäistä polttoa, janoa, kaipuuta, mikä voi olla ihmisen sisällä täällä länsimailla? Ei kukaan ollut silloin sellainen, että olisi osannut neuvoa minua. Jos sanoin »hyvää päivää», muut sanoivat »kirvesvartta». Ja silloin tapahtui, että Jeesus Kristus tuli minua vastaan ja tarjosi kätensä. Ja tunsin, että hän ymmärtää sen kummallisen janon sielussani, että minun täytyy saada tietää totuus. Hän oli se ainoa, joka ymmärsi. Ja silloin minulle selvisi, että hän on varmasti myöskin luotettava ohjaaja. Ja kaikki se, mitä olin lukenut Tolstoita ja Järnefeltiä, myöskin tuntui vahvistavan käsitystäni, että Jeesus Kristus on näyttänyt tien, ja hän on äärettömän luotettava. Ja koska sielussani olin päässyt selville, että minä kaipasin sellaista mestaria, jota seuraisin, niin ei minun tarvinnut

epäillä, vaan rupesin häntä seuraamaan mikäli se oli minun kyvyissäni ja vallassani. Ja sitten tulivat mestarit elävinäkin vastaan, tuli Jeesus Kristus. Ja tämä Jeesus Kristus on tullut minulle niin suureksi ja ihmeelliseksi rikkaudeksi, niin tyhjentyttömäksi elämäksi, että sitä olen vain sitten tutkinut yhtämittaa.

Kun ihminen, niinkuin madame Blavatskyn teosofisen sanoman tarkoitus on, valitsee itselleen tai löytää jonkun mestarin, ja juuri historiallisen mestarin, jonka eetillinen ohjelma on selvä ja kaikille tiedossa, niin silloin hänelle tapahtuu, että hän sitä ohjelmaa parhaan kykynsä mukaan seuratessaan – ei kukaan ihminen ole täydellinen, ei heti, niinkuin hänen mestarinsa – ainakin astuu tiedon tielle. Hänelle ei jää filosofiaksi eikä olettamukseksi, ei älyllisen uskon asiaksi, mitä hän on voinut kuulla esim. madame Blavatskyn teosofista, kuten jälleensyntymisestä, ihmisen prinssiipeistä, kuolemanjälkeisestä elämästä j.n.e., vaan askel askeleelta – siinä ei kukaan voi sanoa mitään – ja jossain määrin aina jokin puoli hänelle kirkastuu siitä, mitä hän on kuullut. Se on totuudenetsijän etuoikeus, kun hän lähtee kulkemaan mestarin jälkiä. Kun hän on ollut vilpitön, on kuin hän olisi kulkenut Pyhän Hengen aurassa; hän on silloin täyttynyt Pyhällä Hengellä. Ja se Pyhä Henki opettaa hänelle silloin kaikki; ensin tuo hänen mieleensä monet asiat, että hän ymmärtää niitä, ja sitten opettaa häntä näkemään, tietämään yhä uusia asioita. Sentähden olen ennenkin puhunut ja ikäänkuin antanut oman persoonallisen todistukseni siitä, että ihmisessä herää uusi ihminen, joka saa tutkia elämän salaisuuksia, ehkä useimmiten juuri kuoleman salaisuuksia, että hän ymmärtää asioita. Kun minäkin ensin yrittelin kulkea Jeesuksen Kristuksen jälkiä, ihmettelin, kun luin Uutta Testamenttia, että Jeesus saattoi puhua hammasten kiristyksestä, perkeleestä, ikuisesta kadotuksesta. Mitä hän sillä tarkoittaa? Onko hän ollut oman aikansa painostuksen alainen, niin ettei hän osannut vapautua niistä asioista, vai onko hän sen ajan kielellä esittänyt jotain, joka itsessään on totta ja jota me kuvailisimme toisella tavalla? Näin rupesin ajattelemaan. Ja sanat »ikuinen tuli polttaa häntä» ja »siellä on hammasten kiristystä», on kyllä käsitettävä aivan sanallisesti, juuri sanallisesti ilman minkäänlaisia ennakkokuvia ja -luuloja ja samalla myöskin käännettävä oikein, sillä Uudessa Testamentissa ei ole sellaista sanaa kuin »ikuinen» meidän merkityksessämme. Kun me puhumme ikuisesta, tarkoitamme, ettei ole koskaan mitään loppua. Kreikankielisessä tekstissä on sana »aionios», joka ei merkitse ikuinen, loputon, vaan aioninen, yhtä pitkä kuin yksi aikakausi, hyvin pitkä aikakausi kylläkin. Aioninen tuli, jossa jotkut ovat ja joka heitä polttaa, ei ole ikuinen, loputon, vaan jonkun määrätyn ikuisuuden, pitkän, pitkän ajan kestävä.

Tämä ei olisi minulle luultavasti selvinnyt, ellen olisi saanut havainnollisesti nähdä, että jotkut ihmiset voivat kuoleman jälkeen joutua tilaan, jossa he kuvaannollisesti kiristävät hampaitaan ja tuli heitä polttaa. Ja se on suuri tuska. Minun havainnossani oli sellainen tuli, jossa oli ihmissieluja, jotka ikäänkuin paloivat siinä tulella ja kiristivät hampaitaan, mutta kun opin tarkemmin katsomaan, huomasin, että tuli oli heidän sisällään, vaikka se oli samalla objektiivinen tuli. Ja myöskin tein sen havainnon, että ihmissielut itse eivät jääneet siihen tuleen ikuisesti; se tuli jäi palamaan, vaikka sielut siirtyivät pois. Saatoin havaita, että jonkun vuoden jälkeen tai pikemminkin jotkut sielut pääsivät pois siitä tulesta, mutta tuli jäi, ja toisia sieluja oli siellä. Se tuli kestää, »aionin» ajan, niin kauan kuin tämä ihmiskunta on olemassa. Tuli on aioninen, ihmissielu ei ole siinä ikuisesti. Se on tämä aioninen tuli, joka polttaa, kunnes ihmissielusta on palanut pois se, mikä on palava pois. Ja silloin tietysti ymmärsin aivan havainnollisesti, minkä tiesin sydämessäni ja omassatunnossani, että Jumala on täydellinen rakkaus, vaikka on olemassa puhdistava tuli. Se tuli ei ole kostotoimenpide Jumalan puolelta, vaan ihmeellinen pyhä voima, puhdistava tuli, jonka läpi meidän tulee kulkea. Jos meissä on ollut jokin synty tässä elämässä, niin me tiedämme, kuinka paljon se polttaa meitä, ennenkuin olemme päässeet siitä vapaiksi, mutta se on Jumalan tuli, joka

polttaa. Yhtä hyvin kuin jättämällä asiat kuoleman jälkeen, voimme nyt jo antaa sen tulen polttaa pois meistä, mitä meissä on pahaa. Sentähden huomasin, että tuolla tulella on pyhä, eetillinen merkitys. Samoin saatoin myös sanoisinko havaita tai nähdä, kuinka ihminen on jälleensyntyvä olento. Ihminen ei ole täällä ensimmäistä eikä viimeistä kertaa. Opettaja näytti minulle, miten jälleensyntyminen vallitsee maailmassa. Ei hän antanut minulle mitään kykyä tutkita toisen ihmisen menneitä ruumistuksia. Sitä kykyä muuten epäilen jonkun verran, sillä niin korkea mestari kuin Kuthumi – kaikki teosofit pitävät häntä tshoohanina – kirjoitti Sinnetille, joka oli pyytänyt, että Kuthumi kertoisi erään tietyn henkilön menneestä elämästä: »Rakas ystävä, en minä osaa sellaista, ja vaikka osaisin, niin kuinka minulla olisi oikeutta siihen. Ei minulla ole oikeutta ruveta tutkimaan toisen ihmisen menneisyyttä. Jokainen ihminen on jumalallinen olento; hän ikäänkuin varjelee omaa menneisyyttään, samoin kuin hän valmistaa tulevaisuuttaan. Kuinka minä voisin mennä tutkimaan toisen historiaa?» – Me luulemme, ettei ole mikään niin helppoa, kuin mennä povarimummon luo ja antaa hänen tutkia. Olen kertonut siitä, kuinka kymmeniä vuosia sitten koetin panna koetukselle n.s. selvännäkijöitä antaen heidän tutkia omaa menneisyyttäni, koska olin saanut nähdä sitä. Ja kaikki sanoivat eri tavalla. Kaikki kyllä keksivät jotain sangen imartelevaa menneisyydestäni. Olisin voinut luulla itsestäni mitä vain, jos olisin pitänyt sen totena. Tietysti nuo ihmiset olivat rehellisiä; he kertoivat, mitä näkivät minun aurassani, jos pääsivät kontaktiin kanssani, mutta he suorittivat tutkimuksiaan astraalimaailmassa. – Jos tahdon tutkia omaa menneisyyttäni, ei se käy niin, että istun katsomaan kuin filmiä. Ensin täytyy päästä ulos tästä persoonallisuudesta ja mennä omaan korkeampaan minäänsä, ja sitten vasta korkeampi minä astuu akaashaan ja luo siitä uudestaan jonkun tietyn elämän. Jos ihminen on elänyt esim. Ranskan vallankumouksen aikana, niin luonnollisesti hän silloin joutuu kosketukseen monenlaisten ihmisten kanssa juuri niin paljon kuin mitä se häntä itseään koskee, mikäli on kysymyksessä hänen omat muistonsa. Me emme voi nähdä toisten menneisyyttä, toisten asioita, ennenkuin me rakastamme niin paljon kuin mestarit, jotka rakastavat niin sanomattomasti kaikkia, ettei tule kysymykseen muuta kuin ääretön rakkaus, joka nostaa ylöspäin suurintakin syntistä.

IV

Aadam ja Eeva

Aadam ja Eeva, kuten kaikki tiedämme, on niminä asetettu meidän almanakkaamme juuri ennen joulua, jota vietetään Jeesuksen Kristuksen syntymän muistoksi. Nyt olisi aikomus puhua Jeesus Kristuksesta hieman uudelta kannalta, ja ennen sitä on silloin tarpeellista puhua vähäsen Aadamista ja Eevasta, jotka almanakankin mukaan ovat kaikista lähinnä juuri Jeesus Kristusta. En tiedä, missä määrässä kirkko on ajatellut ja ymmärtänyt tätä yhteyttä niinkuin me nyt sanoisimme okkultiselta kannalta, mutta tietysti kirkko asettaessaan nämä nimet vieretysten on ajatellut ainakin Paavalin sanoja, että Jeesus on toinen eli uusi Aadam. Ensimmäinen Aadam oli luomiskertomuksessa mainittu Aadam, josta sanotaan, että hän oli ensimmäinen ihminen, ja toinen Aadam, uusi Aadam on Jeesus Kristus. Ja Paavalihan asettaa nämä sillä tavalla yhteyteen, että sanoo, että yhden ihmisen, ensimmäisen Aadamin kautta tuli kaikki paha, synti ja kirous maailmaan, ja toisen yksilöllisen ihmisen, uuden Aadamin, Jeesuksen kautta tuli kaikki pelastus, vapautus ja synnistä pääseminen maailmaan. Niin paljon on kirkko epäilemättä ajatellut, kun se on laatinut tuon nimiluettelon almanakkaan. Ja me teosofisina totuudenetsijöinä ymmärrämme nämä asiat vallan hyvin symbolisesti, ja sentähden tahdomme muistuttaa ensin mieleemme tämän allegorian, tämän symboliikan, ennen kuin sitten lähdemme tutkimaan monenlaisia historiallisia, okkultis-historiallisia totuuksia näiden asioiden takana. Tuon meidän Raamatussamme olevan symbolisen allegorian eli symboliikan mukaan on Aadam, eli Aadam ja Eeva meidän ihmistemme, me tavallisina ihmisinä, ja sen sijaan Jeesus on tämän meidän ihmistemme sinä epätavallisena, sinä tulevana ihmisenä; siten meidän jokaisen yksilöllinen kehitys käy Aadamista Jeesus Kristukseen. Jokainen meistä on luonnostaan Aadam, ja sitten on jokainen meistä lopullisesti henkisesti Kristus. Sentähdenhän myöskin puhutaan jokapäiväisessä mielessä Aadamista ja Eevasta kaikille käsitettävässä symbolisessa merkityksessä. Puhumme vanhasta Aadamista, ja sanomme, että jokaisessa on tietysti vanha Aadam. Puhumme Eevasta, ja painostamme sitä ikuista naista, mikä on meidän ihmiskunnassamme suurena voimana, sinä suurena voimana, joka suuresti myöskin kiusaa kaikkia ihmisiä. Sentähden nuo nimet ovat meille aivan kuin jokapäiväisiä symboleja. Mutta kun ajattelemme näitä symboleja enemmän teosofis-okkultisesti, tiedämme, että jokainen meistä on kerran ollut Aadam aivan merkityksessä luonnollinen ihminen, joka ensimmäisen kerran lankesi syntiin, tai niinkuin voisi sanoa tutustui pahaan, joka ensimmäisen kerran havaitsi itsekkyyden itsessään. Ja tämä on historiassa tapahtunut miljoonia vuosia sitten, kun ensimmäisen kerran synnyimme tänne maan päälle, joko Lemurialla tai Atlantiksella, riippuen omasta kehityshistoriastamme; mutta useimmissa tapauksissa kuitenkin sillä tavalla, että olimme syntyneet eläinkunnasta ihmiskunnaksi jo kuumavantarassa, lunaarisessa manvantarassa, ja sitten jäimme odottamaan sopivaa tilaisuutta, koska voisimme ruumistua ihmisinä. Tämä tapahtui sitten tällä maapallolla, tässä manvantarassa, ja synnyimme tänne ihmisinä. Eikä kestänyt kauan, ennenkuin todella lankesimme itsekkyyteen, pahaan ja syntiin, ja tulimme siis ensimmäiseksi Aadamiksi. Ensimmäinen Aadam, joka lankesi syntiin, oli meidän pitkän karmallisen historiamme alku, ja sitten olemme eläneet tällaisina Aadam-olentoina, ja elämme yhä siihen saakka, kunnes meissä syntyy uusi Aadam, Jeesus Kristus. Sillä tavalla tulevat aivan oikeiksi ja tosiksi nuo pyhän Paavalin sanat, että yhden ihmisen kautta tuli paha maailmaan. Jokaisessa luomiskaudessa tuli yhden ihmisen kautta

paha maailmaan, ja yhden ihmisen kautta, sen lopullisen, Jeesus Kristuksen kautta tulee pelastus. Tämä suuri draama toistuu jokaisen ihmisyyksilön elämässä. Ja kun lähemmin tarkastamme tuota draamaa, huomaamme kuinka välttämätöntä on puhua Aadamista ja Eevasta, sillä nuo nimet kuvaavat eri puolia meissä. Kun ajattelemme tuota ensimmäistä ihmistä, tuota ensimmäistä Aadamia, jona me olimme miljoonia vuosia sitten, silloin Adam kuvasi meidän päätämme yleisesti sanoen: aivojamme, ymmärrystämme, meidän päässämme asuvaa tajuntaa. Ja Eeva kuvasi meidän sydäntämme, sieluamme, tunnettamme. Ymmärrys, järki, jota kuvataan nimellä Adam, on luonnostaan sellainen, niinkuin tiedämme, että se tahtoo ymmärtää ja tietää totuuden. Adam meissä, ymmärrys, järki meissä on kutsuttu etsimään totuutta. Meidän tehtävämme ihmisinä on etsiä totuuden Jumalaa, ja järki on meissä se ominaisuus, jonka täytyy ensin tämä havaita. Tämä totuuden etsiminen ei voi tulla tietoiseksi meissä, ellei se nouse meidän ajatukseemme, järkeemme, ymmärrykseemme. Sentähden meidän ymmärrykseemme, järkemme tehtävä on ymmärtää ja käsittää, että meidän on etsittävä totuutta, Jumalaa. Se on annettu meidän järjellemme tehtäväksi; sitä varten meillä järki on. Vaikka järkemme oli vasta heränneenä, sillä tietysti oli kuitenkin tämä perusominaisuus, tämä alkuperäinen kvaliteetti; se tahtoi ymmärtää, se tahtoi tietää. Ja jos me olisimme olleet pelkästään ajatusolentoja, ymmärrysolentoja, kuka ties meidän älymme olisi jatkanut tuollaisessa aivan kuin älyn puhtaassa totuudenetsimisessä. Mutta koska sitä emme olleet, vaan olimme eläviä olentoja, ihmisiä, joilla oli myös sydän, ei voinut meidän etsimisemme alkaa eikä jatkua pelkällä älyn toiminnalla. Tämän tiedämme muutenkin, sillä tiedämme kokeneempina, että elämän totuus, Jumala, ei ole ainoastaan niin sanottu intelligiübeli prinsippi, vain järjellä käsitettävä. Sillä emme voi käsittää Jumalaa, elämää, itseämme, järjellä yksistään. Järki yksinään lamautuu, putoaa, lyyhystyy kokoon, tuntee kykenemättömyytensä, jos todella alamme etsiä totuutta tänä päivänä. Tiedämme sen kokemuksesta. Järjellämme yksin emme voi löytää totuutta sentähden, että totuus ei ole intelligiübeli asia ainoastaan. Elämä on itse todellisuus. Ja kaikki puolet ovat meissä välttämättömiä, jos tahdomme Jumalan tuntea, totuuden tietää – kaikki meidän aistimme ja ennen kaikkea sydämemme. Ilman sydämemme myötävaikutusta, ilman niitä sisäisiä ääniä, jotka kuuluvat meidän sielussamme, ei ole mitään toivoa löytää Jumalaa, totuutta. Meissä täytyy olla yhteistoiminta järjen ja sydämen välillä, jos tahdomme löytää Jumalan. Sentähden kun tuo alkuperäinen ihminen, jossa oli järjen pieni kipinä, mutta myöskin sydämen pieni kipinä –, ei se ihminen, joka oli ihminen itse –, osannut lähteä yksin järkiolentona etsimään elämän totuutta – sydän oli mukana. Ja muistamme, kuinka Jeesuskin sanoi: »Sydäimestä tulee ulos kaikki paha». Sillä meidän sydämeistämme tulee ulos meidän itsekkytemme; kaikki, mitä meissä on syntistä, tulee ensin ulos meidän sydämeistämme. Mistä syystä? Sentähden, että meidän sydämemme, se, mitä tunnemme, on lähempänä meidän todellisuuttamme, meitä itseämme todellisina olentoina; se on lähempänä meitä kuin ajatus. Vaikka ajatus on se, mikä toimii meissä nopeammin ja ensin, niin tunne on kuitenkin se voima, joka meitä vie. Sentähden hän sanoi runoilija Schiller: »Sinun omaasi ei ole se, mitä ajattelet, sillä se kuuluu kaikille. Sinun omaasi on ainoastaan se, mitä tunnet.» Me voimme ajatella, kuvitella ja fantisoida hyvinkin korkeita ajatuksia; ajatella ja spekuloida vaikka korkeimpia jumalallisia mysterioita. Ne kuuluvat kaikille, mutta eivät ole meidän omaamme, ennen kuin ne asuvat meidän sydämessämme; ennen kuin tunnemme niitä. Sentähden on sydämellä itse asiassa ensimmäinen sija ihmisessä. Todellisessa ihmisessä on aina sydän ensi sijalla, ja järki on tavallaan pikemmin sydämen palvelija. Niinhän se on todellisuudessa. Sydäimestä lähtee ulos ihmisen kaikki halut, himot, hänen taitonsa ja pyrkimyksensä; hänen ajatuksensa niitä puolustaa ja palvelee. Ihminen kyllä lopulta tulee tuntemaan, mitä on hänen sydämessään, ja silloin hänen järkensä sanoo: aivan niin – ja rupeaa puolustamaan omaa sydäntään. Se on hyvä. Se on silloin ainoastaan luonnollinen seuraus, kun sydämemme tahtoo jotain itsekästä ja paha. Mutta eihän ihminen ole tietoinen siitä, että se on itsekästä ja

pahaa. Jos hänen ajatuksensa sanoo, että se pyrkimys, joka on sydämessä, on itsestä, hän etsii kaikenlaisia puolustuksia omalle sydämelleen; sillä hän tietää, että se on hänelle kuin luonnon voima. Sydämessä on hänen todellisuutensa. Sentähden ymmärrämme myöskin, kuinka suuri työ on totuudenetsijän edessä, kun hänen edessään on kysymys sydämen puhdistamisesta, sydämen, joka on todellisinta hänessä, hänen oma itsensä. Oo! Kuinka helppoa on puhdistaa ajatuksiaan, voittaa joitakin ajatuksia, ajatella joitain ajatuksia. Se on helppoa. Mutta kuinka minä voin muuttaa oman sydämeni? Se olisi toivotonta, ellemmme ymmärtäisi, että ihminen on jälleensyntyvä olento, jonka sydän puhdistuu syntymien vieressä. Kun hän yhdessä elämässä oppii ajattelemaan, niin taivaassa hän omaksuu nuo ajatukset sydämeensä, ja saa sellaisen sydämen seuraavalla kerralla syntyessään. Sentähden ihmisen elämä ei ole toivotonta. Mutta nyt myöskin ymmärrämme, mitä tarkoitetaan allegorisesti Aadamilla ja Eevalla. Aadam oli tuo ihminen. Aadamin järki oli heikko, joskin se tahtoi ymmärrystä ja tietoa. Eeva oli hänen sydämensä, joka sanoi: tuolla ja tuolla tavalla sinä pääset tietoon – kokemalla. Sinun pitää syödä hyvän ja pahan tiedon puusta ja kokea. Aadam ajatteli: en minä tule miksikään, ellen saa kokea; sydämenihän sanoo, että kokemuksesta yksin lähtee totuus. Eeva houkuttelee Aadamia, sanoo järjelle: sinun pitää kokea. Ja järki myöntää, että minun täytyy kokea. – Eihän se ollut mitään pahaa. Mitä muuta me osasimme kuin lähteä ulos kokemaan. Meidän täytyi se tehdä. Jokaisen meistä täytyi kuunnella sydämemme, Eevan ääntä itsessämme, ja sitten yhä syömme hyvän ja pahan tiedon puusta – syömme, kunnes tulee Kristus. Sentähden myöhemmin kerrotaankin tuossa allegoriassa, että tulee Maria, joka synnyttää Kristuksen. Maria tulee ensin, sitten Kristus –, niinkuin edellisessä kertomuksessa Aadam on ensin ja sitten Eeva. Aadam on tuo järjen halu ja Eeva on sydän, joka houkuttelee kokemukseen. Nyt Eeva muuttuukin Mariaksi. Hänestä tulee Maria, sydän, joka on puhdistunut lopulta elämien vieressä ja tullut neitsyeksi. Eevasta ei sanota neitsyt. Eeva merkitsee kaiken äiti, luonnon äiti, ihmisen äiti, mutta Maria on neitsyt. Siis meidän sydämemme, joka on äiti, joka kokee – ja Luoja antaa aina ainekset Aadamille –, Eeva, muuttuu lopuksi meissä Mariaksi, Pyhäksi Neitsyeksi, joka ottaa vastaan Pyhän Hengen ja tulee siitä raskaaksi. Eeva muuttuneena Mariaksi ymmärtää: totuus on minun päämääräni, minun täytyy todella nyt lopulta antautua totuudelle. – Meidän sydämemme – Eeva – on aina sanonut: minä tahdon kokemusta – se on todellisuutta. Ja vasta sitten, kun sydän on puhdistunut ja tullut Mariaksi se sanoo: en voi saada näistä kokemuksista enää mitään; turhaa on samaa aina kokea; nyt minun täytyy saada totuuden pyhä henki, Jumala sydämeeni. Ja silloin kun meidän sielumme on muuttumassa Eevasta Mariaksi, tulee se neitsyeksi, joka ottaa totuuden hengen, Jumalan vastaan itseensä. Silloin se ymmärtää, että on olemassa totuus, Jumala kaiken tämän merkillisen rikkaan kokemusmaailman yläpuolella. Silloin se ymmärtää, että se on itse elämä, joka on tämän kaiken takana ja yläpuolella, ja että se on se elämä, jota hän kaipaa. Silloin meidän sydämemme kaipaa itse jumalallista elämää, ja silloin meidän sydämemme ottaa vastaan totuuden pyhän hengen. Ja kun meidän sydämemme sitten muuttuneena tällä tavalla Mariaksi ottaa vastaan totuuden pyhän hengen itseensä, silloin kerran syntyy meissä Kristus, se uusi lapsi, se uusi ihminen, se toinen Aadam, joka lopulta pelastaa meidät ja koko meidän maailmamme, koko meidän pitkän karmamme; koko auramme, joka on meidän mikrokosmoksemme, joka on täynnä kaikkia kokemuksia, sen Kristus lopulta pelastaa – lunastaa. Meidän oma pyhä, puhdas neitsytsielumme synnyttää Kristuksen. – Tämä on se ihmeellinen draama, joka on esitetty meidän Raamatussamme. Se on minun mielestäni niin sanomattoman kauniilla ja kotoisella tavalla esitetty juuri tässä meidän kristillisessä pyhässä kirjassamme. Koko kertomus juuri Aadamista ja Eevasta, jotka lankeavat syntiin, on niin kaunis, ja Mariasta ja Jeesus Kristuksesta, joka taas lunastaa. Se on se suuri näytelmä, jumalallinen komedia, joka on jokaisen ihmisen salainen historia. Tämän me ymmärrämme totuudenetsijöinä, ja sentähden me myöskin näemme tietysti yhteyden Aadamin, Eevan,

Marian ja Kristuksen välillä. Ja me näemme sisältörikkaan symboliikan siinä, että Aadamin ja Eevan nimet on asetettu joulun aikaan juuri ennen Jeesus Kristuksen nimeä.

Mutta totuudenetsijöinä emme tarvitse pysähtyä tähän. Me voimme kysyä enemmän. Onko siinä vielä jotakin muuta yhteyttä? Onko siinä kenties viittaus ihmiskunnan historiaan, siihen kuinka kaikki on tapahtunut? Sillä me olemme oppineet ymmärtämään ja näkemään, että Kristus, Jeesus Kristus syntyessään maan päälle sai aikaan jotain ihmeellistä ihmiskunnan historiassa; hän pani alulle kuin uuden ajan. Kun me tutkimme historiaa, näemme, että jokin on muuttunut – on sittenkin muuttunut, jos kohta on ollut ennen Jeesus Kristustakin paljon suuria ihmisiä, suuria ihmisenpoikia ja jumalanpoikia, paljon suuria vapahtajaolentoja, ja myös merkillisiä naisia, sillä ei Neitsyt Maria ollut ainoa. Vaikka tämän kaiken huomaamme historiasta, niin me sittenkin olemme näkevinämme, että jotakin aivan uutta tuli Jeesus Kristuksen kautta. Buddha ennen Jeesusta puhui säälistä ja rakkaudesta. Hän painosti – voisi sanoa – sääliä ja myötätuntoa oman persoonallisuutensa kautta. Ehkei se kuvastanut sellaista positiivista, iloista rakkautta kuin on Jeesus Kristuksessa. Hän rakasti tietysti kaikkia, mutta oli aivan kuin hän olisi lähestynyt ihmistä myötätunnon, säälin kautta, merkillisen ylitsevuotavan rakkauden kannalta. Sentähden ymmärrämme ja näemme, että Buddha puhui säälistä, myötätunnosta ja rakkaudesta. Mutta näemme myöskin, että ihmeellisesti muuttui ihmiskunnan historia Jeesus Kristuksen jälkeen. Hänen tultuaan loistaa paha paljon enemmän maailmassa. On paljon enemmän paha ja itsekkyyttä, mutta paljon enemmän myöskin hyvää ja epäitsekkyyttä. Tuntuu aivan siltä, että näinä parina vuosituhantena, jotka ovat kuluneet Jeesuksen jälkeen, on ollut paljon ihmisiä, jotka ovat olleet voimakkaita hyvässä; he ovat ajatelleet toisia ja pyrkineet toisille jotain hyvää tekemään. Me täällä länsimailla, tässä niin sanotussa kristillisessä sivistyksessä – joskaan emme ole tienneet paljon Jeesuksen omasta opista – olemme ainakin jollain tavalla eläytyneet johonkin puoleen Jeesuksen elämästä. Olemme olleet vallan rajuja pahassa. Olemme panneet Jumalan nimessä toimeen mitä julmimpia tekoja, inkvisitioita, sotia, hävityksiä, vainoja . . . Mutta olemme myöskin ajatelleet suuremmalla voimalla kuin ennen ihmiskunnan onnea, yhteiskunnan ihmisten olemisen ja toimeentulon parantamista. On ollut voimakasta sisäistä elämää ja vapautusta. Nainen on saanut ihmisvapaudet oikeastaan vasta tässä meidän kristikunnassamme. Nainen oli tosin myös Egyptissä kunnioitettu, mutta kuitenkin vallan erikoisena olentona. Ei hänelle oltu myönnetty sitä yhtäläisyyttä, mihin me olemme pyrkineet näissä kristillisissä yhteiskunnissamme. Olemme nyt nähneet, että kaikki ovat kuin veljiä keskenään. Ei pitäisi olla enää niin suunnattoman paljon eroa miehen ja naisen välillä. Sellaista olemme alkaneet ymmärtää tässä kristikunnassamme – enemmän ja enemmän kaikenlaisia asioita, joista saattoi olla vaistomaista aavistusta ennen. Sentähden, että meidän älymme on kaikessa kehittyneempi tässä kristikunnassa, myöskin meidän kykymme suunnitella paha on kasvanut. Jos kohdistamme katseemme ainoastaan pahaan, silloin voimme sanoa: »Mutta voi! Tämä kristillinen sivistyksemme on aivan kauhea verrattuna buddhalaiseen, kiinalaiseen tai japanilaiseen sivistykseen. Niin äärettömästi me olemme tehneet täällä paha.» – Mutta jos suuntaamme katseemme siihen, mikä on hyvää tässä kristillisessä sivistyksessämme, silloin meidän täytyy myöntää: »Ei kiinnny huomio sentään ainoastaan pahaan; jos on pahoja tekoja enemmän, on myöskin hyvää enemmän. Kaikki on tietoisempaa, älykkäämpää! Tieteellinen sivistys heräsi myöskin tässä meidän kristillisessä sivistyksessämme. Sentähden meidän täytyy tunnustaa, että jotain merkillistä tuli maapalloon, ihmiskuntaamme ja sen historiaan Jeesuksen kautta. Ja juuri sentähden, että nähtävästi Jeesuksen syntyminen maan päälle ja Jeesuksen Kristuksen elämä täällä vaikutti käänteentekevästi meidän maapalloomme historiaan, me kysymme: »Mutta mitä on silloin tämän kaiken takana? Oliko se sattuma? Oliko se historiallinen tapahtuma, jonka piti silloin sattua?»

Olen kerran ennen pitänyt esitelmäsarjan, joka sitten on ilmestynyt kirjana, »Kristuksen tutkimaton rikkaus». Olen siinä koettanut esittää ja näyttää, kuinka tämä Kristuksen ilmestyminen maan päälle Jeesus Natsarealaisen persoonassa oli pitkä historiallinen työ, joka saavutti huippukohtansa Jeesus Kristuksessa. Miljoonia, miljoonia vuosia oli sitä valmistettu siten, että Kristus, Jumalan Poika, Adam Kadmon oli vähitellen lähestynyt maapalloomme, laskeutunut yhä alemmalle ja alemmalle tasolle. Sentähden en tahdo puhua asiasta siltä kannalta. Edellytän, että olette tutustuneet tuohon kirjaan ja sitä miettineet. Nyt tarkoitukseni on puhua jollain tavalla historiallisesti näistä asioista, hieman toiselta kannalta. Ja sitä varten täytyy meidän aloittaa Aadamista ja Eevasta.

Muistamme, että meidän kristillisessä niin sanotussa Raamatussamme on tuo vanha luomiskertomus, genesis, Mooseksen ensimmäisessä kirjassa. Olkoot alkuperäiset kirjoitukset kuinka vanhoja tahansa. Olkoon niin, että juutalaiset saivat ne kaldealaisilta, joille ne olivat periytyneet Atlantikselta. Se ei vaikuta asiaan. – Genesiksessä on kaksi luomiskertomusta; toista nimitetään elohistiseksi ja toista jehovistiseksi. Elohistinen on ensimmäisessä luvussa ja toisessa luvussa on tuo toinen, jehovistinen. Ensimmäistä luomiskertomusta nimitetään elohistiseksi sentähden, että se sana, joka siinä käännetään Jumalaksi, on hebreankielisessä tekstissä *elohim*. Siinä luomiskertomuksessa, joka alkaa toisesta luvusta, on Herraa, Jumalaa vastaamassa hebreankielinen sana Jehova, Jahve. Tämä Jehova esiintyy toisesta luvusta eteenpäin. – Elohim, joka on käännetty Jumalaksi, on monikkomuoto. Alkutekstissä ei siis ole »Jumala», vaan »jumalat» – »alussa loivat jumalat taivaan ja maan». Tämä sana »elohim» on muutenkin sangen ihmeellinen sana, sillä vaikka se on yksikössä feminiininen, naissukuinen sana, monikossa on sille annettu maskuliininen päätte. Sen sijaan, että se olisi taivutettu feminiinisen deklinaation mukaan, se on muuttunut monikossa maskuliiniseen deklinaatioon. Jos tahtoisu suomentaa sen, olisi se käännettävä »miesjumalattaret» taikka sitten »jumalat, naiset». »Elohim» on siis hyvin merkillinen ja ihmeellinen sana. Sehän tarkoittaa tietysti sitä, että ne olennot, jotka esiintyvät luojina, olivat kaksisukuisia, ainakin mahdollisuuksiltaan toisen sukupuolen yläpuolella, taikka sitten de jure kaksisukuisia. Jumala ei siis ollut mies eikä nainen tässä ensimmäisessä luomiskertomuksessa, vaan mies-nainen. Kun sentähden tuossa ensimmäisessä kertomuksessa sanotaan, että Jumala loi ihmisen omaksi kuvakseen, mieheksi ja naiseksi, sanotaankin varovaisuuden vuoksi, että Jumala sanoi: »Luokaamme ihminen meidän kaltaiseksemme». Siinä on käännetty oikein. Mutta kun Jumala sanoi: »Luokaamme ihminen omaksi kuvaksemme», niin siitä siis näkyy, että ihminen luotiin kaksisukuiseksi, sellaiseksi olennoiksi, joka on mahdollisesti kaiken sukupuolisuuden yläpuolella ja säilyttää itsessään molemmat sukupuolet. Sentähden havaitsemme tästä elohistisestä luomiskertomuksesta, että ihminen luotiin vasta kuudentena luomispäivänä. Nyt me ymmärrämme tämän oikein hyvin, jos ajattelemme, että luomispäivä on niin sanottu manvantara ja kuvaa meidän maapalloomme jälleensyntymisiä. Jos joku materialisti lukee tämän elohistisen luomiskertomuksen, hän sanoo: »Lastenkamarisatua on, kun puhutaan, että tuli ensimmäinen, tuli toinen ja tuli kolmas päivä, ja vasta neljäntenä päivänä luotiin aurinko ja kuu. Päivistä puhutaan ennenkuin tuli aurinko. Tuommoisiin ei kukaan järki-ihminen viitsi uskoa.» – Mutta siinä vasta onkin suuri viisaus. Kun sanotaan, että neljäntenä päivänä vasta luotiin aurinko ja kuu, viitataan juuri siihen, että tässä on kysymyksessä okkultinen tieto, salattu viisaus. Missä me olemme? Mitä! On luotu aurinko ja kuu, ja ei puhuta sanaakaan siitä, että me olemme olemassa. Se on loukkaus meidän itsetunnonllemme. Vasta kun päästään kuudenteen luomispäivään, puhutaan ihmisistä ja eläimistä – maaeläimistä. Viidentenä luodaan vesieläimet. – No, on tämä loukkaus! Mitä sillä tarkoitetaan?, kysyy totuudenetsijä. Kolmessa päivässä luotiin kaikenlaisia muotoja meressä ja kasveja, niinkuin

sanotaan. Kasvit ja puut monine muotoineen luotiin kolmantena päivänä. Neljäntenä ainoastaan aurinko ja kuu. On oikein hyvä meidän ylpeydellemme, kun syvennymme tähän luomiskertomukseen. Huomaamme, kuinka vähäpätöisiä me vielä olemme. Jumalat eivät ota meitä lukuun; me emme ole mitään. Vasta kuudennessa manvantarassa, kun olemme mentaalimaailmassa, puhtaan järjen, älyn maailmassa, kun maapallomme on ruumistunut sillä tavalla, silloin vasta luodaan ihmiset ja eläimet? Mutta eikö tämä avaa meille näköaloja, näytä meille, että elohimit suunnitellessaan maailmaa tai luodessaan sitä tiesivät, että vasta tuossa kuudennessa luomispäivässä on kaikki hyvin eläinten ja ihmisten suhteen. Vasta silloin elämä on täydellistä elämää, ja vasta siinä kuudennessa luomispäivässä on ihminen Jumalan kuva («Luokaamme ihminen meidän kuvaksemme»). Siihen jollain tavalla viittaavat nuo profetalliset näyt siitä, kuinka maan päällä vallitsee niin paratiisillinen, autuas olotila, että kaikki eläimet ovat ystäviä keskenään, ja ihminen vaeltaa kuninkaana heidän keskellään. Ei ole vihaa, pelkoa, riitaa; on ainoastaan rakkautta ja palvelusta täydellisessä, kuudennessa manvantarassa. Koska kaikki heijastuu myöskin etukäteen ja jossain määrin toteutuu, voimme sanoa, että kuudennessa juurirodun nykyisessä fyysisessä tilassa tulee jonkun verran toteutumaan juuri se, että ihmisten ja eläinten väli on ystävällisempi tällä fyysisellä tasolla ja että me ihmisinä olemme voittaneet erään merkillisimmistä luomisvoimista, nimittäin sukupuolisuuden. Kuudennessa juurirodussa emme enää elä niissä ristiriidoissa kuin kolmannessa ja neljännessä. Entiset ristiriidat eivät ainakaan aiheuta niin paljon onnettomuuksia kuin nyt. Olemme niin voittaneet oman sukupuolisuutemme, että luomme puhtaalla, koskemattomalla tavalla uusia olentoja. Meidän ei tarvitse silloin suorittaa yhdessä kahtena sukupuolena suvun jatkamista, vaan suoritamme sen meditatiivissa. Yksilöinä rakastamme toisiamme ystävinä, ihmisinä paljon lämpimämmin ja ihanammin kuin ihmiset nyt – mies ja nainen keskenään – osaavat rakastaa, ilman mitään sellaista tragediata, joka nyt tavallisesti seuraa sukupuolirakkautta. Sukupuolielämä tuossa kuudennessa juurirodussa on kuin täivästä sentähden, että kuudennessa manvantaran suuri todellisuus tulee heijastumaan tässä viidennessä juurirodussa (?pikakirjoitetussa tekstissä. Tarkoittanee kuudetta!) Meillä on kova kiire, että emme ole sukupuolisuuden orjia, kun olosuhteet muuttuvat.

Sellainen on siis elohistinen luomiskertomus. Ja minkä tähden me ihmiset olemme jätetyt mainitsematta tässä neljännessä luomispäivässä; kun on puhetta ainoastaan auringosta ja kuusta? Sentähden, että kun jumalien kannalta katselee meidän elämäämme, se on niin pientä, komedian tapaista; me täällä vähän tepastelemme ja olemme kaikki eläimellisiä. On kuin tiedemiehemme olisivat oikeassa, kun he sanovat, että ihminen on korkein eläinkunnassa – sillä on niin kummallinen tämä inhimillinen elämä katsottuna jumalien kannalta. Tässä me huhdomme, syömme, juomme, naimme . . . Ei siitä kannata puhua, koko tästä historiasta, josta me kirjoitamme paksuja teoksia. Jos satojen miljoonien vuosien perästä viisastumme, sanomme, että »jo oli lapsellista koko tämä historia; on kirjoitettu siitä teoksia; kyllä ne olivat elukoita». Se on jumalien kannalta katsoen ohimenevä fenomeeni, joka ei jätä paljon jälkeä. Me pyrimme kunniaan ja maineeseen, ja tulemme kurjiksi niiden himosta, tai sitten kiellämme paljon itseltämme, että saisimme paljon tämän maailman »kultaista vasikkaa»; ja sitten, niinkuin Jeesus sanoi: »Voi! Yksi ihminen keräsi niin paljon, että hänellä oli ladot täynnä, ja ääni sanoi: Mitä nyt, sinä kuolet tänä päivänä.» – Mitä siitä, vaikka meidän kunniamme kestäisi kymmeniä miljoonia vuosia. Sitten se kuitenkin unohtuu. Ei kukaan tiedä, että meitä oli edes olemassa. Dante keksi kirjalleen komean nimen: »Divina Commedia» – jumalainen näytelmä. Me olemme antaneet sille nimen »Jumalallinen huvinäytelmä». Se on se, jonka suoritamme karman käskystä. Se vaipuu unholan yöhön, kun tulemme ihmisiksi.

V

Jeesus

Jeesus Kristus, jonka syntymäjuhlaa vietetään jouluna, on aina kristikunnalle ollut enemmän kuin ihminen. Vaikkakin kristityt myös ovat aina painostaneet sitä, että Jeesus Kristus oli ihminen, niin he myöskin ovat aina teroittaneet, että hän oli Jumala. Jeesus Kristus ei ollut kristikunnan mielestä jumalallinen ainoastaan sillä tavalla kuin muiden uskontojen piireissä ajatellaan niiden suurista vapahtajista ja perustajista, vaan kristikunnan piirissä heidän uskontonsa perustaja on ollut enemmän jumalallinen, on ollut Jumala. Ja tämä tekee merkillisen eron kristinuskon ja toisten uskontojen välillä, sangen merkillisen eron itse opissa, teoriassa, joskaan ehk'ei niin paljon käytännössä. Sillä, jos menemme esim. buddhalaiseen maailmaan, niin huomaamme, että buddhalaiset paljon enemmän painostavat sitä, että Buddha oli ihminen, ja itse asiassa he eivät muuta opeta. Hän oli ihminen, ja hänen muistoaan kunnioitetaan merkillisenä ihmisenä, joka löysi totuuden ja näytti sitten toisille ihmisille tien totuuden luo. Mutta käytännössä kuitenkin buddhalaiset ajattelevat, tuntevat Buddhasta enemmän. Hän ei ollut heille ainoastaan ihminen, joka joskus eli, ja jonka muistoa he voivat viettää ja pitää arvossa, vaan Buddha on myöskin heille jollakin tavalla Jumala. Buddhalaiset eivät usko mihinkään semmoiseen persoonalliseen jumalaan kuin kristityt. Buddhalaiset ajattelevat, että se suuri avaruus, suuri tyhjyys, joka on kaiken takana, on aivan persoonaton, salainen, mutta he kuitenkin ajattelevat ja kuvittelevat jotakin jumalaa. Tämä jumala ei silloin ole avaruudessa, tuo käsittämätön, ääretön, vaan se jumala, jonka he tuntevat, on Buddha, Buddha taivaassa, joka ei enää ilmesty maan päälle, ja kuitenkin lähellä heitä kaikkia, sillä hän rakasti kaikkia ihmisiä sanomattomasti ja opetti kaikille ihmisille pelastuksen tien. Hän on yhä läsnä. Aivan kun isä, joka huolehtii lapsistaan, niin Buddhakin on kaikkien uskollisten seuraajiansa luona, nyt ja aina. Voivathan buddhalaiset kuvitella, että Buddha jälleensyntyy, että hän ilmestyy maailmaan, mutta silloin on erikoisesti huomattava, etteivät he ajattele, että Buddha sinään, itse Buddha tuosta ihmeellisestä taivaasta syntyisi maailmaan, vaan hän erikoisesti varjostaa jotakuta ihmistä maan päällä. Sentähden, kun Tibetissä puhutaan, että Teshu Laama on Buddhan inkarnatio, uskotaan, että Buddha pitää kätensä tuon määrätyn ihmisen yllä valaen voimansa ja viisautensa hänen kauttaan maailmaan. Sillä tavalla ajattelevat buddhalaiset. Tästä huomaamme, että ihmisen sydäntä on aina kaikkialla lähellä ajatus, että jotakin persoonallisesti jumalallista täytyy olla, vaikka filosofit kristikunnassakin voivat ymmärtää, että suuri jumaluus on käsittämätön, tuntematon, aivan käsittämätön yleisesti sanoen, koska tuohon suureen jumaluuteen täytyy uppoutua kaiken vastakohtaan, mitä elämässä on olemassa. Ei voi olla olemassa muuta kuin yksi jumaluus, johon kaikki vastakohtat, joita sanomme hyväksi ja pahaksi, hengeksi ja aineeksi, uppoutuvat, ja sentähden se jumaluus on käsittämätön. Mutta siitä huolimatta ajattelevat kaikki ihmiset jotakin persoonallista jumalaa, ja voisimme sanoa, että kristikunnan erehdys on ainoastaan siinä, että se tahtoo vetää liian lähelle tuon suuren jumaluuden, elämän, joka on kaikkien vastakohtien yhtymä, kun se tekee sen persoonalliseksi jumalaksi. Siinä suhteessa kristikunta on epäfilosofinen, mutta ei ole suinkaan totuuden vastaista, kun kristityt sydämensä ja omantuntonsa vaatimuksesta sanovat, että jumalan täytyy olla jollakin lailla persoonallisen, joka kykenee heitä ymmärtämään ihmisinä. Siinä eivät kristityt erehdy, eivät buddhalaiset eivätkä muutkaan uskonnolliset ihmiset, sillä se on sydämen yleisinhimillinen vaatimus. Ihmisillä täytyy olla jotakin sellaista, jota he voivat ikäänkuin

puhutella, ja seurustella sen kanssa sisässään. Meillä täytyy se olla, ja vaikka emme sitä ymmärtäisi ajatuksissamme, niin se on vaistossamme. Ainakin määrättyinä hetkinä elämässämme käännyimme vaistomaisesti jonkun jumalan puoleen. Tämä on aivan yleisinhimillinen vaatimus, ja sentähden emme siltä kannalta yhtään ihmettele, vaikka Jeesus Kristusta on pidetty jumalana. On minusta oikein, että häntä on pidetty jumalana. Sillä mehän sanomme totuudenetsijoinä, että Buddha on Kosmillisen Kristuksen ilmennys buddhalaisille, niinkuin Jeesus on Kosmillisen Kristuksen ilmennys meille kristityille. Mutta nyt kysymme, mistä johtuu, että tässä kristikunnassa on niin suuresti painostettu Kristuksen jumaluutta? Buddhan uskonnossa sitä ei teoreettisesti ole painostettu. Hän on vain ihminen, täydellinen ihminen, Buddha, valistunut, totuuden löytänyt. Minkä tähden kristinuskossa on aina painostettu Jeesuksen jumaluutta? Hän on meille jumala. Mistä se johtuu? Onko se aivan tuulesta temmattu väite, vai onko siinä todellisuutta takana? Mehän olemme ruusuristiläisinä *totuudenetsijoinä* päässeet siihen, että Kosmillinen Kristus, Jumalan Poika, on Absoluutissa ilmenevä täydellisyyden ajatus, toisin sanoen Jumalan ajatus, elävä persoonallisuus. Kristus on maailmankaikkeudessa ilmenevä elävä Jumala, persoonallisuus, Kosmillinen Kristus, joka sitten tässä meidän maapallollamme, samalla tavalla kuin muissakin maailmoissa avaruudessa on laita, askel askeleelta ilmoittaa itsensä, ilmestyy jollakin tavalla, – aina ihmisten välityksellä tietenkin. Mahdollisesti, jos meidän maapallollamme ei eläisi muita kun eläimiä, Jeesus Kristus olisi ilmestynyt eläimen muodossa. Onhan voinut olla semmoisia aikoja. Ja silloin ymmärrämme, että Kosmillista Kristusta ei olisi läheskään niin paljon ilmestynyt kuin nyt ihmiskunnan historiassa on tapahtunut. Sillä siitä saakka, kun ihminen ilmestyi maan päälle järkevänä, tuntevana olentona, tuli Kosmilliselle Kristukselle enemmän mahdollisuuksia ilmetä. Ihmisten, suurten, merkillisten ihmisten poikain kautta on Kristus sitten ilmestynyt täällä maan päällä Kosmillisena Kristuksena. Sentähden sanomme, että kaikki suuret Jumalan miehet, kaikki uskontojen perustajat, vapahtajat, – Buddha niistä viimeisenä – ovat ilmentäneet Kosmillista Kristusta. Mutta sitten me sanomme, että Kosmillinen Kristus saavutti aivan erikoisen ilmennyksen Jeesus Kristuksessa, ilmennyksen, joka poikkesi edellisistä ja oli täydellisempi kuin edelliset. Nyt Kristus ei enää, niinkuin Buddhassa, ilmesty ainoastaan aivojen kautta. Tietysti Buddhassa myös sydän oli mukana. Sen tietorikkaampaa ihmistä kuin Buddha emme saata ajatella maan päällä. Ei ole suurempaa filosofia, ajattelijaa, tietäjää kuin Buddha. Hän on kaikista merkillisin ihminen juuri tietäjänä, viisaana, ajattelijana. Hän on aivan lumoava suuremmoisessa ajatuksen terävyydessä. Sentähden Kosmillinen Kristus puhui Buddhan suun kautta. Ja tietysti Buddha, joka oli niin täydellinen ihminen, eli Kosmillisessa Kristuksessa sydämensä puolesta. Hän sydämessään rakasti, tunsu myötätuntoa ja sääliä kaikkia ihmisiä kohtaan. Mutta hän ikäänkuin ei saanut esille tätä rakkautta, tätä sääliä. Hänen tehtävänsä ei ollut saada rakkautta niin paljon esille kuin viisautta. Sillä hän ajatteli sillä tavalla, hänen kokemuksensa oli semmoinen, että ensin käy totuuden etsintä ja viisastuminen, koska ilman ei kasva rakkaus, sääli ja myötätunto. Ihmisen täytyy etsiä totuutta ja viisastua, muuten hänen rakkautensa on vaistomaista, tunteessa asuvaa, epäluotettavaa; hänen rakkautensa, tunteensa lankeaa aisteihin. Hän luulee rakastavansa, mutta lankeakin aisteihin; ja se ei ole jumalallista rakkautta. Jumalallinen rakkaus voi rakastaa aisteilla, mutta pelkkä aistillinen rakkaus ei ole jumalallista. Sentähden se rakkaus, joka on vain tunteissa ja aisteissa, ei ole vielä pysyvää, luotettavaa, todellista rakkautta. Mutta kun ihminen on oppinut etsimään totuutta, silloin hän on puhdistanut itsensä, ja silloin rakkaus kasvaa hänessä sanomattomasti, puhtaana ja jumalallisena. Silloin hänen myötätuntonsa ja sääliänsä on luotettavaa. Niin tunsu, ajatteli ja sanoi Buddha. Hänellä oli viisaus ensimmäisenä. Ja, jos me ajatlemme muita suuria opettajia, esimerkiksi Zoroasteria Persiassa, niin hänen mielestään kaikki piti olla hyvää ja puhdasta: puhtaat ajatukset, puhtaat sanat ja puhtaat teot. Silloin, kun kaikki on puhdasta ja hyvää, ihminen löytää Jumalan.

Hänellä oli puhtaus ja hyvyys pääperiaatteena, punaisena lankana. Puhtauden piti olla ulkonaistakin. Oli pidettävä huolta myös ruumiin puhtaudesta, ja sitten piti ajatella puhtaasti ja suorittaa hyviä tekoja. Näin opetti Zoroaster. Voimme siten huomata suuria viisaita tutkiessamme, että heillä on yleensä aina jokin erikoinen tunnusmerkki, jokin inhimillinen ominaisuus, joka on heille korkein. Mutta kun ajattelemmme Jeesus Kristusta, niin huomaamme, ettei hänellä ole mitään sellaista, ei mitään erikoista ominaisuutta, hyvettä, jota hän painostaisi ja tahtoisi meissä kehittyvän. Jeesus Kristus on meille vain ihminen. Ainakin hän on ollut sitä minulle jo nuoruudessani, kun etsin totuutta. Hän astuu ihmisenä meidän eteemme. Hän on ihminen, viisas, mutta ei siinä merkityksessä, että hän olisi kauheasti tehnyt työtä tullakseen viisaaksi, että hän olisi vanha, niinkuin voimme sanoa kaikista viisaista. Vaikka heidän ruumiinsa olisi miehen taikka naisen ruumis eikä vanhuksen, niin he ovat vanhoja; he ovat kaiken voittaneet ja tulleet viisaiksi. Jeesus Kristus ei ole tehnyt sitä vaikutusta ainakaan minuun. Hän on ihminen, joka on aivan kuin tullut taivaasta. Hän on jokaiselle aivan kuin nuori ihmisen ihanne samalla missä ominaisuudessa tahansa; hän on aivan kuin nuori ihminen. Jeesus Kristus ei tee sitä vaikutusta, että hän olisi hirveästi kokenut, taistellut ja voittanut, vaan hän tekee sen vaikutuksen, ettei hän ole mitään syntiä, mitään pahaa tehnyt. Hän on aina ollut yhtä puhdas, yhtä inhimillinen, yhtä vapaa; vaikka hän kaiken ymmärtää, kaikki kiusaukset, paheet ja itsekkyydet, niin hän ei ole koskaan itse mihinkään langennut. Hän on aina ollut kaiken yläpuolella, hän on osannut pysyä puhtaana ja koskemattomana. Hän ei ole ainoastaan jumalallinen, vaan hän on siinä merkityksessä niinkuin jumala, joka on samalla täydellinen ihminen. Tavallinen ihminenkin on jumala. Toisin sanoen: meissä piilee jumala. Sentähden ymmärrämme, että Jeesus Kristus on ihanteemme ja matkamme päämäärä, koska hän on se jumala, mitä itsekkin olemme. Voisimme sanoa: hän on iankaikkinen lapsi. Sillä voimme lapsessa nähdä viattomuutta. Ja voimme nähdä itsessämme jotakin sellaista lapsellisuutta, sellaista jumalallisuutta, joka ei tiedä mistään pahasta, jolle mitään paha ei ole olemassa. Meissä sellainen jumala piilee. Tiedämme, että sellainen lapsi on olemassa. Jeesus Kristus on tämä lapsi ja samalla uusi ihminen, jolla on kaikki viisautus ja kaikki tieto. Hän on kuin taivaasta tullut lapsi. Minun on vaikeata löytää sanoja niille tunteille ja ajatuksille, mitkä minussa liikkuvat, mutta näin olen yhä selvemmin tuntenut, vaikka tieni Jeesus Kristuksen luo kulki sillä tavalla, että ensin tunsin hänessä ikäänkuin veljen, ihmisen. Hän oli ensin ainoa, joka auttoi minua ihmisenä, ystävänä. Kuten enemmän olen elänyt ja tullut vanhemmaksi, sitä enemmän olen nähnyt hänessä Jumalaa ja sitä lähemmäksi hän on tullut minua toisella tavalla. En ihmettele, että kristikunta pitää häntä jumalana. Se on oikein ja kaunista.

Tahdomme nyt keskittyä Jeesus Kristukseen. Hän on ihmeellisellä tavalla ihminen, ikäänkuin ihmisen idea. Hän on Kosmillinen Kristus maan päällä, se suuri taivaallinen ihminen, josta me kaikki olemme aivan kuin pieniä osia. Mutta totuudenetsijöinä me kysymme, kuinka on tämä kaikki ymmärrettävissä? Miten hän saattaa tuolla tavalla olla ihminen ihanaudessaan ja jumalallisuudessaan? Sillä Jeesus Kristus ei ole ainoastaan se Logos tai Kosmillinen Kristus, joka puhuu ja elää hänen kauttaan, vaan hän on kokonaan tämä Kosmillinen Kristus, jumalallinen ruumistuma; hän on todella tuo inkarnaatio. Mikä on hänen salaisuutensa, sillä Kosmillinen Kristus ei tullut taivaasta? Mistä Kosmillinen Kristus olisi tullut inhimilliseksi, jos hän olisi tullut taivaasta? Jotkut gnostikot ajattelivat, että hän eli eetteri- eli harharuumiissa. Miten se olisi voinut olla mahdollista? Kuinka hän olisi voinut pukeutua harharuumiiseen? Eihän hän silloin olisi voinut tietää mitään tästä ihmiskunnasta ja sen historiasta. Mitä hän silloin olisi voinut tietää ihmisen vaikeuksista? Kuka hän on; mikä hän on; kuinka hän olisi voinut pukeutua harharuumiiseen? Se on käsittämätöntä. En voi sitä ymmärtää, vaan uskon, kuten kristikuntamme ja kirkkomme on uskonut, että Kosmillinen Kristus todella ruumistui fyysilliseen ruumiiseen. Kuka rakensi

tämän fyysillisen ruumiin? Oliko se tavallinen inhimillinen ruumis vaiko ihmeruumis? Mikä oli se ihminen, johon Kosmillinen Kristus saattoi ruumistua? Meidän eteemme astuu Jeesuksen probleemi. Sanomme, että Jeesus Natsarealainen oli ihminen, johon Kosmillinen Kristus saattoi ottaa asuntonsa. Kuka hän oli? Hän oli Joosefin ja Marian poika. Mutta sanotaan, ettei hän ollut Joosefin poika, sillä Maria oli tullut raskaaksi Pyhästä Hengestä. Kuitenkin toisessa evankeliumissa kerrotaan Joosefin sukupuusta. Jos hän ei ollut hänen isänsä, niin miksi kerrotaan hänen sukupuustaan? Kerrotaan vain hänen eikä Marian sukupuusta. Jos me siis ymmärrämme tai myönnämme, että Joosef oli Jeesuksen isä, niin se ei kuitenkaan vielä selitä, kuka Jeesus oli. Mahdollisesti kyllä materialistien mielestä, jotka ajattelevat perinnöllisyyttä, se on, jos Joosef oli hieno sukua, Davidin jälkeläinen, niin oli ymmärrettävää, että Joosefin pojasta myös tuli hieno ihminen. Mutta pitäisi tietää myös jotakin Mariasta. Hän oli vielä tärkeämpi Jeesuksen äitinä, koska jokainen tietää kokemuksestaan, kuinka tärkeätä on, kuka on kunkin äiti. Sentähden olisi ollut vielä tärkeämpää kertoa tästä evankeliumeissa, jos olisi tahdottu viitata perinnöllisyyslakeihin. Mutta se, että on kerrottu Joosefin eikä Marian sukupuusta, viittaa johonkin toiseen seikkaan. Nyt sanomme totuudenetsijoinä, että Jeesuksen salaisuus ei ole etsittävä Joosefista ja Mariasta, vaan hänen omista edellisistä syntymistään. Jos tiedämme, kuka Jeesus on ennen ollut edellisissä syntymissään, niin silloin voimme saada käsityksen hänestä. Tiedämme myös, että teosofisissa kirjoissa on pohdittu tätä asiaa ja koetettu katsella taaksepäin Jeesuksen edellisiä jälleensyntyimiä. Tämän johdosta tahdon huomauttaa, etten omasta puolestani ole koskaan uskaltanut mitään sellaista yrittää. Olen ajatellut, että kuinka minä tavallisena halpana ihmisenä voisin ruveta urkkimaan jonkun suuren, niin kaikista suurimman olennon edellisiä jälleensyntyimiä. Ja minusta on tuntunut vastenmieliseltä kuulla puhuttavan Jeesuksen edellisistä jälleensyntymistä. Jos kuulemme, että hän on ollut esim. Zarathustra, niin on aivan kuin hän tulisi vain hämäämäksi. Ymmärrän häntä vähemmän silloin, jos hän on ollut sellainen ihminen, joka tavallisella tavalla on ponnistellut, erehtynyt, langennut ja noussut. En saa hänestä kiinni Jeesuksena Kristuksena. Ymmärrän häntä paremmin, jos hänen historiansa on ollut toisenlainen kuin muitten. Olen tuntenut hengessäni, että tahtoisin, ettei hänen historiansa olisi samanlainen kuin toisten. Mutta vaikka myönnän sen, että hänen on täytynyt kokea kaikkea, niin olisin tahtonut, että hän olisi kokenut kaikki asiat lankeamatta siihen itsekkyyteen, johon ihmiset ovat tuomitut lankeamaan. Tämä on ollut erikoinen tunteeni aina. En ole toisille uskaltanut sitä lausua, mutta kuta vanhemmaksi olen tullut, sitä selvemmäksi on käynyt, että Jeesuksen historian on täytynyt olla hieman toisenlaisen kuin muitten. Vaikkakin hän oli ihminen niinkuin muutkin, niin hänen historiansa on sittenkin ollut toisenlainen. Voihan olla, että erehdyn, sillä en ole mikään kaikkietävä, mutta tahdon kertoa kuitenkin tästä erehdyksestä —, jos se on erehdys. Tahdon kertoa, millä ihmeellisellä tavalla tämä asia on minulle kirkastunut.

Jo silloin, kun noin 30 vuotta sitten kirjoitin erään kirjan nimeltä »Haaveilija», kirjoitin sen loppuun aivan lyhyen puheen, jossa jokin viisas ihminen puhuu, että ihminen elää tässä elämässä aivan kuin Eedenin onnelassa. Hänen sisässään kuuluu sitten elämän ääni, joka sanoo hänelle: lähde ulos ja koe; mutta sitten on myös toinen ääni, viisauden ääni, joka sanoo: kaikkihan on koettu, pitääkö sinun kokea uudestaan; etkö voisi jäädä kokematta ja pysyä tässä sisäisessä hengessä ja viisaudessa. — Siten kirjoitin noin 30 vuotta sitten, ja minulla on sisäinen usko ja aavistus, että me ihmiset emme tunne, mitä elämä on, kun lähdemme kokemaan. Sillä, jos me oikein tahtoisimme tietää, mitä elämä on, ja jos oikein tahtoisimme elää tätä elämää Eedenin onnelassa, niin emme lähtisi mitään kokemaan. Me tietäisimme, että kaikki on koettu, pysyisimme kokemattomina lapsina, ja ottaisimme kaiken opin ja viisauden toisten kokemuksista. Tämä oli minulla kummallisena aavistuksena. Ja nyt toisinaan vanhempana, kun olen ajatellut Jeesusta ja olen vähän uskaltanut myös kysyä,

kuinka on Sinun historiasi, mikä on Sinun salaisuutesi, niin olen saanut vastauksen, joka käy täydellisesti yhteen tuon nuoruuteni aavistuksen kanssa. Jeesusta nimitetään raamatussamme toiseksi Adamiksi, Paavali nimittää häntä niin: »Niinkuin ensimmäinen Aadam oli, joka toi synnin, niin toinen Aadam on se, joka pelastaa.» Ja viime kerralla puhuttiin, että Aadam on suvun nimi. Aadam on ensimmäinen ihmiskunta. Se on ensimmäinen syntymisemme maan päälle, kun lankeimme pahaan. Jokaisella ihmisyksilöllä on ensimmäinen Aadaminsa ja sitten myös toinen, kun hän yhtyy Kristukseen. Ja sitten oli puhe, kuinka Aadam ensimmäisessä eli elohistisessä luomiskertomuksessa oli ihmiskunta yleensä, eikä vielä nimitetä Adamiksi. Mutta sitten puhutaan ensimmäisen Mooseksen kirjan II:ssa luvussa uudesta ihmisen luomisesta, ja silloin sitä ihmistä nimitetään Adamiksi. Ja tämän toisen luomisen Aadam on sitten se Aadam, joka lankeaa syntiin, ja siinä on siis meidän jokaisen historiamme tavallaan. Siinä siis Aadam on luonnollisesti geneerinen sukunimi, ei mikään yksilö. On allegoriaa, että on puhuttu vain yhdestä Adamista, vaikka todellisuudessa on ollut kuinka suuri määrä tahansa, niin paljon kuin yksilöitä on. Mutta nyt, kun puhumme, että Jeesus Kristus on toinen Aadam, ja asetamme Paavalin tavoin sen vastakohtaksi ensimmäiselle Adamille, astuu eteemme aivan kuin probleemi: tarkoittaako se vain sitä, että ensimmäinen Aadam toi synnin maailmaan, vai onko siinä muuta yhteyttä; minkä tähden Jeesusta sanotaan toiseksi Adamiksi, ja minkä tähden on ollut toinen Aadam ja minkä vuoksi se ensimmäinen Aadam on ensimmäinen? Ja kun olen tätä asiaa miettinyt juuri Jeesuksen historian yhteydessä, on minulle selvinnyt merkillinen seikka. On todella puhe jostakin määrätystä Adamista, jostakin määrätystä henkilöstä. Taikka, jos sillä nimellä tarkoitetaan useampia, niin yksi silloin on erikoisasemassa. Jos muistatte, niin eräässä esitelmäsarjassa puhuin siitä, että Eedenin yrttitarha oli aivan kuin ihmisten salainen koulu, vaikka ei missään ulkonaisessa merkityksessä. Eedenin historiaan syventyessämme joudumme Lemurialle, kolmanteen juurirotuun tai kauemmaksikin, mutta sanokaamme kolmanteen. Silloin oli Eedenin yrttitarha aivan kuin onnela, mutta siellä kasvoi hyvän ja pahan tiedon puu. Tämä oli koulu, jonka muualta tänne tulleet viisaat perustivat, mutta se ei ollut ulkonaisesti näkyvässä, sillä ihmisen tajunta eli toisilla tasoilla, taivasmaailmassa. Se koulu oli siis aivan näkymätön, rajoitettu alue taivasmaailmassa. Ihmiset, joitten tajunta ulottui tietoisesti tuohon taivasmaailmaan, kävivät tässä koulussa. Kun katselemme tuota koulua, noita aikoja ja ihmiskuntaa, niin huomaamme, että siellä oli todella joukko ihmisyksilöitä, jotka olivat aurinko- ja kuumavantarassa kehittyneet ihmisiksi. Näitä ihmisyksilöitä oli useita tässä ihmeellisessä viisaudenkoulussa, jossa Melkisedek ja hänen apulaisensa opettivat. He opettivat, paitsi kaikenlaisia muita asioita, että tämän ihmiskunnan historialle ja tämän maapallon kehitykselle oli tuleva luonnollisesti semmoisia aikoja, jolloin Kosmillinen Kristus pääsisi enemmän vaikuttamaan, jolloin Kosmillinen Kristus pääsisi fyysilliselle tasolle saakka, ja sitten tässä pallossa, tässä ihmiskunnassa vaikuttamaan. Tietysti kestäisi miljoonia vuosia ennen kuin ihmiskunta savuttaisi sen päämäärän, mikä sille oli asetettu ja minkä nämä opetuslapset saivat nähdä. Tuo kasvatus ei voinut alkaa koko ihmiskunnalle, ennen kuin Kosmillinen Kristus pääsisi tähän ihmiskuntaan fyysillisesti, ensin yhdessä ihmisessä vaikuttamaan ja sitten vähitellen kaikissa ihmisissä. Ja kun opetuslapset siellä saivat oppia tämän ihmeellisen uuden näkemyksen, niin he ymmärsivät, että sehän se juuri on tärkeätä, että Kosmillinen Kristus kerran pääsisi fyysilliseen ihmiseen, voisi kokonaan hänet vallita. Ja silloin Melkisedek ja muut näyttivät oppilailleen, että Kosmillinen Kristus vähitellen voisi päästä ilmenemään enemmän ja enemmän niissä ihmisissä, jotka olivat elämän taistelussa. Mutta Kosmillinen Kristus ei pääsisi kaikessa nöyryydessään ja loistossaan ilmenemään muissa, ennen kuin hän pääsisi ilmenemään sellaisessa ihmisessä, joka ei ollut langennut. Ja silloin nämä viisaat, Melkisedek ja muut, sanoivat: »Mehän olemme ihmisiä toisista maailmoista. Mehän emme täällä lankea mihinkään. Katsokaa minkälaiset ruumiit meillä on, ne eivät kuole. Olemme puhtaita, täydellisiä, mutta vieraita

täällä maan päällä. Me emme elä tämän ihmiskunnan elämää emmekä voi olla niin yhtä tämän ihmiskunnan kanssa, kuin mitä täytyy olla niitten ihmisten, jotka ilmentävät Kosmillista Kristusta. Siis te näette itse, että Kristuksen ilmeneminen vaatii teiltä sanomattomia ponnistuksia. Te näette, missä pimeydessä vaeltavat nämä miljoonat sielut. Te olette hieman viisaampia, näette vähän enemmän. Teillä on tietoisuutta tässä maailmassa, mutta heillä ei ole. Te ymmärrätte, mikä suuri työ on edessänne, jos tahdotte tätä ihmiskuntaa auttaa.» Nämä ihmisyksilöt, jotka olivat ensimmäisiä opetuslapsia ja tavallaan vähän vanhempia kuin muut ihmisyksilöt, sanoivat: »Me tahdomme auttaa; tahdomme antautua tähän työhön ja oppia sitä työtä varten.» Heidän joukossaan oli muutamia erittäin ihania olentoja. Siellä oli ensiksikin eräs, joka lupasi jotakin erikoista naisellisessa ominaisuuksissaan, jotakin aivan taivaallisen suloista. Joku lupasi, että hän voi kehittyä suuremμοiseksi viisaudessa. Jotkut lupasivat, että heissä voi kehittyä suuremμοinen voima. Oli myös eräs olento, joka katseli kuin ihmetellen ja ajatteli: »Mitä minä voisin tehdä? – Minä voisin antaa rakkauteni.» Ja silloin tuossa suuressa viisauden konklaavissa, kokouksessa, Eedenissä tehtiin päätös, että useimmat, voimme sanoa käytännöllisesti katsoen kaikki, lähtevät ulos elämään kokemaan kaikkea, tulemaan aivan tavallisten ihmisten kaltaisiksi, lähtevät kokemaan ja voittamaan. Ymmärrämme, koska he olivat kaikki kuin Zarathustra ja Buddha, että noiden olentojen täytyi olla muita hieman vanhempia, sillä kuinka he muuten olisivat voineet noin paljon voittaa. He päättivät siis lähteä ulos elämään, mutta he säilyttivät muistonsa. – Mutta sitten oli siellä vielä eräs olento, joka ihmetellen ajatteli: »Minä tahtoisin uhrautua kokonaan.» Hän ei tuntenut erikoista halua lähteä kokemaan, vaan ajatteli: »Minä kuuntelen Jumalan ääntä sisässäni; ja minä tahtoisin säilyttää aina tuon salaperäisen yhteyden Jumalan kanssa aivan häiriintymättä.» Ja silloin tuossa kokouksessa, konklaavissa, Melkisedek ja muut näkivät: »Sinusta voi tulla se, jonka kautta Kosmillinen Kristus lopullisesti ilmestyy, jos nimittäin sillä tavalla elät, että elät tajuissasi ulkopuolella ihmiskuntaa ja tätä tavallista elämää ja seuraat hengessäsi noitten veljesi elämää ja kaikkien ihmisten taisteluita, kompastuksia, viettelyksiä ja kiusauksia. Sinun ääretön uhrisi on sinä, että sinä pysyt ulkopuolella. Sillä kun seuraat kaikkia seikkailuja elämän näyttämöllä, niin se tulee vetämään sinua aivan kuin pyörteeseen. Sinun uhrisi on se, että kieltäydyt. Luuletko pystyväsi?» Ja tuo yksi ihminen arveli, että hän koettaa pystyä. Hän sanoi: »Tahdon olla aivan kuin lapsi, vaikka muut menevätkin elämään.» Ja tämä olento syntyi sitten ajan täytyessä Jeesuksena.

VI

Jeesus Kristuksen elämä

Jeesus Kristuksen syntyminen tähän maailmaan ja hänen elämänsä tässä maailmassa ei ollut mikään sattuman työ, vaan pitkän valmistelun tulos, niinkuin viime kerralla koetimme esittää. Vuosimiljoonia ja satoja miljoonia vuosia oli kulunut tässä valmistelussa. Siihen olivat ottaneet osaa kaikista kehittyneimmät ihmisolennot meidän ihmiskunnastamme ja monet muut ihmisolennot, jotka olivat tulleet tänne muualta. Muistamme, kuinka Jeesus Kristusta voimme nimittää Uuden Testamentin, Paavalin sanojen mukaan ensimmäiseksi Aadamiksi tuossa varhaisessa ruumistuksessaan Lemurialla, ja kuinka tämä ensimmäinen Adam sitten suostui siihen suuresti itsensä kieltävään työhön, että hän säilyisi lapsellisen puhtaana läpi vuosimiljoonien, asuen aina itse taivaissa ja odottaen sitä suurta historiallista tapahtumaa, jolloin hän voisi uudestaan syntyä maailmaan ihmisenä. Kaikki muut suuret auttajat, jotka ottivat tähän valmistukseen osaa, ottivat syntyäkseen maailmaan eläkseen tavallista inhimillistä elämää, säilyttämällä tietysti yhteytensä tuon oman korkeamman kotinsa ja minänsä kanssa, mutta kuitenkin ottaen osaa kaikkeen tavalliseen inhimilliseen elämään kaikissa noissa vaikeissa olosuhteissa, mitkä saattoivat maan päällä tulla vallitsemaan. Ja jos voimme sanoa, että pitkä ja vaikea oli heidän työnsä, jotka syntyivät maailmaan samalla tavalla kuin me kaikki synnymme maailmaan ja käymme elämän koulua, sillä tämä elämän koulu on raskas, täynnä kärsimystä ja tuskaa — jos on paljon iloa ja nautintoakin —, niin toiselta puolen sen ihmisen itsekieltämys, joka jäi taivasmaailmaan, odottaen lopullista tilaisuutta syntyäkseen maailmaan, oli sittenkin suurempi. En usko, että moni muu olisi siihen pystynyt. Siinä tarvittiin ennakolta suurenmoista rakkautta koko ihmiskuntaa ja ennen kaikkea sitä suurta tehtävää kohtaan, minkä hän otti suorittaakseen. Sillä joskaan tuon ensimmäisen Aadamin, joka myöhemmin tuli Jeesus Kristukseksi, ei tarvinnut syntyä tähän syntien ja tuskien maailmaan, vaan hän sai jäädä taivaalliseen olotilaan, jossa aina säilyi hänen minuutensa lapsellinen viattomuus — tietysti meidän kaikkien minuuksien puhtaus ja viattomuus säilyy taivasmaailmassa, mutta hänellä se säilyi siellä silläkin tavalla, että ei muodostunut minkäänlaisesta karmaa hänen oman persoonallisuutensa kautta, hänen tuskansa, kärsimyksiensä, ja itsekieltämyksensä ollessa suurempi kuin kenenkään toisen —, joskin hän eli taivasmaailmassa, onnen ja autuuden maassa, niin hän tunsu yhteytensä koko ihmiskunnan kanssa. Hänhän ei ollut mikään kehittymätön ihmisolento, ei mikään lapsi siinä mielessä, että hän ei olisi elämää kokenut. Olihan hän jossain varhemmassa maapallomme ruumistumassa kehittynyt ihmiseksi. Olihan hän tälläkin pallolla kokenut jotain syntyessään tänne. Olihan hän saavuttanut ikäänkuin jonkinlaisen persoonallisuuden syntyessään Lemurialla. Hän oli siis täysin ihminen niinkuin muutkin. Mutta hänen itsekieltämyksensä oli juuri siinä, että hän tahtoi ja hänen piti säilyä tuona viattomana, tahrattomana ihmisenä, joka ei ollenkaan langennut tämän aineellisen maailman moniin viettelyksiin, ei ruumistunut kokeakseen aineellisen maailman kaikkia houkutusia, iloja ja kärsimyksiä, vaan pysytteli ulkopuolella koko ajan, pysytteli samalla tasolla, missä meidän kaikkien minuudet pysyivät ja aina ovat, minuuksien autuaallisessa taivasmaailmassa. Mutta hän ei suinkaan ollut siellä — ja tämä on merkille pantavaa — minkäänlaisena eristettynä olentona, joka ei olisi voinut ottaa osaa mihinkään elämänsä kulkuaan ja kehitykseen. **Koska hän siinä minuuksien maailmassa oli jo herännyt minuuksien, hän tunsu yhteytensä toisten minuuksien kanssa ja saattoi niiden kautta tutustua — niinkuin voisi sanoa — tämän maailman elämään, tämän**

maailman kärsimyksiin ja synteihin. Hän saattoi niihin tutustua ulkopuolella ollen, ylhäältä päin, ottamatta persoonallisesti millään tavalla niihin osaa. Tämä oli hänen ihmeellinen mysterionsa, jota nimitetään sijaissovitukseksi. Sijaissovitus ei ole suinkaan se, että Ihmisen Poika kuoli ristinpuulla, että hänen verensä vuoti ja sovitti synnit Jumalan kanssa. Ei ole sellaista Jumalaa. Jumala ei muuta tahdo, kuin että kehittyisimme ottamaan vastaan sitä rakkautta, mikä hän on. Mutta me emme olisi voineet kehittyä aineen maailmassa ottamaan vastaan sitä jumalallista maailmaa, jos ei joku olisi ensin tuonut jumalallista rakkautta tähän aineelliseen maailmaan, näyttänyt mikä on se Isä, joka on kaiken takana. Jonkun piti tämä näyttää ja tuoda jumalallinen rakkaus aivan puhtaassa, taivaallisessa, ylimaallisessa muodossa ja ilmennyksessä ihmisten nähtäväksi ja kosketeltavaksi. Muuten emme olisi omin päin täällä oppineet jumalallista rakkautta. Emme olisi oppineet luonnon käskystä muuta kuin veren rakkautta: lasten rakkautta vanhempiin ja vanhempien rakkautta lapsiin, sisaren ja veljen rakkautta, miehen ja vaimon keskinäistä rakkautta – mikä on jotakin illusionia. – Buddhahan näytti esimerkkiä. Samalla tavalla kaikki suuret olennot ovat näyttäneet esimerkkiä ja opettaneet. Mutta siinä ei ollut kyllin, vaan täytyi näkyä itse rakkauden olemus; meidän täytyi tuntea kautta vuosimiljoonien, että maan päällä vaelsi itse jumalallinen rakkaus, joka alusta pitäen oli tätä rakkautta. Ei olisi voinut sillä tavalla sitä näyttää kukaan ihminen, joka ensin olisi ollut synnintekijä ja sitten kääntynyt. Hän olisi voinut näyttää ainoastaan tietä, mutta hän ei olisi voinut tulla kaiken rakkauden ja elämän lähteeksi. Siksi saattoi tulla ainoastaan se ihminen, jossa Jumalan Poika ruumistui kokonaan, jossa Jumalan Poika tuli lihaksi. Hän ainoastaan saattoi näyttää meille kokonaan Jumalan Pojan. Meille oli välttämätöntä saada tieto jumalallisesta rakkaudesta. Me voimme ymmärtää minkälainen oli tuo ensimmäisen Aadamin eli Jeesus Kristuksen elämä taivasmaailmassa vuosimiljoonien vierieessä. Se oli ihmeellisintä, että hän koko ajan katseli ihmiskuntaa ja tunsii olevansa yhtä kaikkien kanssa – ensin ylhäältä, sitten aina lähemmäksi tullen. – Me kaikkihan tunnemme, että me olemme yhtä. En malta olla kertomatta pientä kokemusta, jonka tein pienenä lapsena. Istuin kerran lattialla leikkimässä pienen veljeni kanssa, joka oli pari kolme vuotta vanha. Siinä keskellä leikkiä huomasinkin olevani katon rajassa – en minään ruumillisena olentona, sillä leikinhan pienen veljeni kanssa lattialla – ja katselevani noita lapsia ajatellen: sepä on ihmeellistä, että minä olen kahtena lapsena, sekä toisena että toisena. Mutta samalla tiesin, että jollain salaperäisellä tavalla on se vanhempi lapsi lähempänä minua – siitä on taakkaa enemmän, jota vastoin se toinen on rakkaampi, siitä on iloa enemmän, ja siitä ei ole niin paljon vastusta. Merkillistä on, että tuolla tavalla olen jakautunut kahtia; ilmenen kahtena eri ihmisolentona. Tämä tapaus jäi elävänä mieleeni, kun sillä itse asiassa minun omissa ajatuksissani ja omassa tajunnallisessa elämässäni ei ollut ollut mitään edellytyksiä. Se tuli aivan äkkiä merkillisenä kokemuksena. Mutta se oli todistava kokemus, ja jos en myöhemmin olisi saanut kokea, että me ihmiset olemme kaikki yhtä, sain ainakin lapsena sitä kokea. – Tällä tavalla voin ymmärtää, että ensimmäinen Adam asuessaan taivaissa koko ajan saattoi tuntea olevansa yhtä, ensin noiden toisten opetuslasten kanssa, sitten yhä laajempien piirien, lopulta koko ihmiskunnan kanssa. Kaikkien kohtaloita hän jollain tavoin saattoi seurata, jollei suorastaan niin, että hän olisi katsellut ihmisten fyysillistä elämää, niin ainakin sillä tavalla, että hän tunsii olevansa yhtä heidän minuksiensa kanssa ja niiden ajatus- ja tunneilmiöiden kanssa, jotka väikkyivät ylös ihmisten minuksiin. Ja tällainen yhteys kaikkien kanssa saattoi vaikuttaa sanomattoman viehättävästi, sanomattoman houkuttelevasti, niin että hän itsekin saattoi tuntea sisässään: minäkin tahtoisin elää tuolla ihmisenä ja kokea. Mutta sitten hänen täytyi aina muistaa, ja muistikin aina: minun tehtäväni ei ole olla alhaalla kokemassa, vaan minun täytyy kokea täällä ylhäällä, kieltäytyä ja rakastaa. – Sillä tavalla sen ihmisen historia, ensimmäisen Aadamin, Jeesuksen historia oli yhtä rakkauden näytelmää, yhtä tragediää alusta loppuun. Ja muut, hänen toverinsa, muut opetuslapset vaelsivat maailmassa. Heistä oli hänelle erikoisen rakas juuri hän, josta sitten

tuli Buddha. Myöskin erikoisen rakas oli hän, josta sitten tuli Jeshua ben Pandira – myöhemmin mestari Jeesus –; hän, josta tuli Zarathustra; hän, josta tuli Krishna; hän, josta tuli Orfeus; ja hän, josta tuli Hermes; monet, jotka tunnemme historiasta. Ja erikoisen rakas oli hänelle eräs olento, joka oli alusta lähtien naisellisen viehättävä ihmeellisen jumalallisella ja mystillisellä tavalla, eräs, joka uhkui rakkautta ja inspiroi naisellista puhtautta, lempeyttä, pehmeyttä, mutta samalla järkkymätöntä oikeudentuntoa. Hän oli se olento, jonka inkarnaatiot olivat tapahtuneet enimmäkseen naisen haahmossa, joka oli epäilemättä näytellyt monta tapahtumaa ihmiskunnan historiassa naisen muodossa, ja josta tuli sitten Maria, Jeesuksen äiti.

Lopulta – niinkuin sanotaan meidän pyhässä kirjassamme – aika täyttyi. Tuli hetki, jolloin ensimmäinen Aadam saattoi syntyä maailmaan ottaakseen vastaan Kosmillisen Kristuksen eli Jumalan Pojan. Tämä ei voinut tapahtua silloin, kun ihmiskunta Atlantiksella neljännen juurirodun aikana oli kaikista syvimmällä aineessa, kun meidän ruumiimme – niinkuin H. P. B. sanoo »Salaisessa Opissaan» – olivat kaikista karkeimmillaan, sentähden että silloin ihmisten tunneruumis ei ollut niin ajatusten täyttämä, järkevä, kirkastunut, kuin se on tässä viidennessä juurirodussa. Meidän ajatuksemme olivat liian aineellisia, liian materialistisia, liian ulospäin kääntyneitä Atlantiksella. Jos silloin olisi ilmestynyt ihminen inhimillisessä täydellisyydessään ja ottanut vastaan Jumalan, me emme olisi näinkään paljon voineet ottaa vastaan häntä, kuin meille sittemmin oli mahdollista. Eikä tuo ihminen olisi voinut esittää ja ilmentää sillä tavalla Jumalan poikaa, kuin hän myöhemmin taisi. Myöskään se ei olisi voinut tapahtua kuudennessa juurirodussa, jolloin ihmisten ruumiit ovat paljon järkevämät kuin nyt. Ei olisi sitäkään aikaa voitu odottaa, sentähden että järki, ajatuselämä, tässä viidennessä juurirodussa olisi kehittynyt liian pitkälle materialistiseen suuntaan nojaamalla ainoastaan materialistisiin todellisuuksiin. Tuon jumalallisen inkarnaation täytyi tapahtua viidennessä juurirodussa, jolloin järki on kehittymässä, mutta jolloin järjen kehitys ei vielä ole saavuttanut sellaista materialismin pohjattomuutta, johon se olisi voinut vajota ilman tätä jumalallista inkarnaatiota. Sentähden tämä inkarnaatio tapahtui viidennen juurirodun keskivaiheilla, niihin aikoihin, jolloin roomalainen sivistys vallitsi maan päällä. Nyt elämme viidennen juurirodun kuudennessa alarodussa. Ennen tätä tapahtui jumalallinen inkarnaatio. Vaikka emme uskallakaan ajatella, että Jumalan valtakunta missään korkeammassa jumalallisessa merkityksessä toteutuisi maan päällä ennen, kuin ehkä kuudennessa juurirodussa, on kuitenkin tämä valmistus järjellemme aivan välttämätön, jotta voisimme ottaa vastaan ne hienommat ruumiit, jotka saamme kuudennessa juurirodussa. Kolmannessa juurirodussa olimme vielä kaksisukuaisia. Neljännessä, viidennessä ja osaksi kuudennessa juurirodussa olemme jakautuneina kahteen sukupuoleen, mutta kuudennen juurirodun aikana tapahtuu taas sukupuolien sulautuminen yhteen. Ihminen voittaa eräitä luonnonvoimia, niin että suvun jatkaminen ei tapahdu sillä tavalla kuin nyt. Tulemme henkisemmiksi olennoiksi ruumillisesti, ja järkemme on niin kouluutettu, sisäinen elämä on mennyt siihen suuntaan, että voimme antaa henkistä sisältöä sille uudelle ruumiille, joka tulee, ettemme sitä tietämättömyydessämme ja aineellisessa pahuudessaamme veisi piloille.

Ensimmäisen Aadamin syntyminen tapahtui siis meidän viidennen juurirotumme neljännen alarodun aikana. Silloin, kun aika oli täytetty, Jeesus syntyi maailmaan. Meidän on erikoisesti otettava huomioon se seikka, että se lapsi, joka silloin syntyi, oli ollut miljoonia vuosia taivaissa. Hänellä ei ollut mitään karmaa. Hänellä ei ollut mitään vanhaa sisäistä ruumista, vanhaa sieluruumista, astraali- ja mentaaliruumista, ei mitään vanhaa eetteristä malliruumista, joka olisi ollut hänen karmansa. Hän oli inkarnoitunut Lemurialla. Fyysillinen ruumis siellä ei ollut sen näköinen kuin nyt. Se oli jättiläismäinen. Se oli meidän mielestämme ruma: pään muoto alkeellinen, otsa liian paljon taaksepäin, melkein

elämellinen. Se eetterinen malli-itu, joka olisi voinut olla sieltä peräisin, ei olisi voinut antaa sellaista inhimillistä muotoa itsensä puolesta kuin ihmisellä oli tässä neljännessä alarodussa. Kreikkalais-roomalainen sivistys teki ihmiset sangen kauniiksi. Juuri kreikkalaiset kuvanveistäjät kuvasivat kaikkein kauneimmiksi ihmisten ruumiit. Me vieläkin matkimme heitä ja otamme heiltä mittoja. Sentähden Jeesus Kristus oli kerrassaan riippuvainen vanhemmistaan ja siitä, mitä ympäristö voi hänelle antaa. Hän ei olisi voinut tuoda mukanaan mitään omaa karmallista muotoa fyysisesti eikä sielullisesti kuten muut ihmiset. Meillä on aina astraalimentsaalit ja fyysiset idut mukana. Jos meidän äitimme antavatkin meille myöskin astraalis-mentaaliset ruumiin, niin että ulkomuodoltamme, vaistomaisilta tavoiltamme ja tunnetavoiltamme muistutamme vanhempiamme, niin samalla kuitenkin tuomme idut menneisyydestämme, ja itse alusta lähtien muovailemme niitä ruumiillisia muotoja, jotka saamme vanhemmilta. Sentähden meillä on perittyä veren mukana, mutta perintöä myöskin omasta menneisyydestämme, ja tämä voi saada aikaan monenlaisia konflikteja meidän sielullisessa ja ruumiillisessa elämässämme. Jeesus oli riippuvainen vanhemmistaan – minkälaisia ominaisuuksia he hänelle antoivat. Ja sentähden luonnollisesti hänen äitinsä täytyi olla erikoisen kehittyneen olennon, ja hänen isänsä myöskin erikoisen kouluutetun, itsehillityn – korkean vihityn, niinkuin sanomme teosofisesti. Heidän molempien täytyi olla tällaisia erikoisia olentoja, niinkuin muistamme, että kaikkien tietäjien ja vapaatajajolentojen suhteen on aina kerrottu. Sellainen oli Buddhan, Zarathustran ja Platonin äiti. Kaikki he olivat neitseitä. Tätä ei pidä ymmärtää missään sellaisessa luonnottomassa merkityksessä, että nämä olennot olisivat olleet ilman isää, vaan fysiologisesti, ruumiillisesti, että ne äidit, jotka saivat synnyttää, olivat koskemattomia neitseitä ruumiillisesti, ja sitten sielullisesti Maria-tilassa. He olivat tulleet Pyhästä Hengestä raskaiksi, olivat täynnä Pyhää Henkeä, puhtaita neitseitä myöskin sielullisesti. Ruumiillisesti se oli luonnollinen asia. Tietäjä ei voinut syntyä äidistä, joka ennen oli synnyttänyt, joka ei ollut koskematon kaikella tavalla ruumiillisesti ja sielullisesti. Sellaisen on kaikkien tietäjien äitien täytynyt olla. – Kun nyt ihmeellinen, suuri olento syntyi, ensimmäinen Aadam, joka suorastaan taivaasta tuli maailmaan oltuaan siellä aivan luonnottoman kauan, niin vanhemmat antoivat kaikkea sitä hyvää, mitä he saattoivat antaa. Mutta tämä ei suinkaan riittänyt sille olennolle, jolla ei itsellään ollut mitään omaa ruumiillista muotoa, ei mitään omaa astraali-, tunne- ja ajatusruumista, ei mitään vanhaa persoonallista minääkään, sellaista minuutta, joka olisi monen inkarnaation kautta kasvanut jonkunlaiseksi vahvuuden kallioksi, niinkuin meidän kaikkien persoonalliset minuudet ovat. – Jos olisimme ensi kerran täällä, niin meidän minuutemme eivät mitenkään saattaisi saavuttaa sitä voimaa ja vahvuutta, minkä meidän minämme persoonallisina olentoina nykyään sentään pian saavuttavat. Sentähden Jeesus, joka syntyi ensimmäisenä ja viimeisenä Aadamina, tarvitsi apua. Ja hän ei saanut apua ainoastaan vanhemmiltaan – se ei olisi riittänyt –, vaan hänen täytyi saada apua muualtakin. Ajatelkaamme tavallista ihmistä, joka syntyy maailmaan. Kun me synnymme tähän maailmaan, meillä on silloin oma korkeampi minuutemme mukana, ja se ei ruumistu, vaan pysyy yläpuolella. Vasta kun sattuu sellainen tapahtuma meidän elämässämme –, joka on harvinainen –, että käymme suuren vihkimyksen läpi, asia muuttuu. Silloin meidän minuutemme laskeutuu tähän maailmaan, ja vanha persoonallinen minuutemme nousee taivaaseen ja yhtyy yliluonnollisessa avioliitossa korkeampaan minään. Silloin ei ihmisessä ole enää mitään ristiriitaa ylemmän ja alemman minän välillä. Silloin on ainoastaan yksi minuus, joka on ylempää laatua. Mutta paitsi sitä, että meillä on tämä oma sisäinen kuolematon minuutemme mukana, kun synnymme, niin on myöskin asianlaita, niin kuin vanhoissa tarinoissa kerrotaan, että meillä on myöskin suojelusenkelit, jotka ympäröivät meitä varsinkin lapsina. Myöhemmin, kun minuutemme vahvistuu, suojelusenkelit saavat jättää meidät. Mutta kun olemme lapsia, ja se minuus ei osaa pitää huolta itsestään, niin enkelit ovat aina mukana suojelemassa. On tunnettu asia, että lapsilla on ihmeellisiä voimia, jotka heitä

suojelevat. Muistan, kuinka Sakari Topelius kertoi ihmissielusta ja oli vakuuttunut siitä, että lapsilla oli omia suojelusenkeleitä. Ja tahdon lisätä, että tällaisena suojelusenkelinä voi palvella kuollut, vainaja, kuin myöskin sellaiset luonnon olennot, jotka eivät kuulu tähän meidän ihmiskuntaamme ja joita nimitämme haltioiksi ja enkeleiksi. – Nyt voimme siis ymmärtää, että kun Jeesus syntyi maailmaan, ensimmäinen Aadam syntyi Jeesuksena, Marian ja Joosefin poikana, niin häntäkään ei voitu jättää ilman tällaista enkeliapua. Mutta voimme kysyä: kelpasiko hänelle tavalliset enkelit, olisiko hän ollut autettu sillä, että jotkut loistavat deevat olisivat häntä suojanneet ja ympäröineet; olisiko siinä ollut kyllin? – Hän tarvitsi paljon enemmän. Hän ei tarvinnut ainoastaan apua pienissä fyysisissä vaaroissa ja pientä kehoitusta, joita lapsille annetaan, silloin kun heidän omatuntonsa ei ole vielä toimiva. Jeesus Nasiirilla piti olla aivan erikoiset auttajat myöskin tässä näkyväisessä maailmassa. Ja ketkä ne olivat? – Lukuunottamatta suuria enkelijoukkoja, olivat häntä silloin auttamassa erikoisesti ne suuret, edelliset vapahtajaolennot, jotka olivat esiintyneet maan päällä. Siis ensinnäkin Buddha, sitten Zarathustra, Krishna, Jeshua ben Pandira ja monet muut olivat kaikki hänen ympärillään, olivat silloin henkimaailmassa, olivat näkymättömässä maailmassa mestariolentoina, varjostivat ja suojelivat tätä Jeesus-lastaa. Eikä ollut kysymyksessä ainoastaan suojelu, vaan heidän jokaisen piti antaa jotain. Zarathustran täytyi antaa kuin omaa voimaansa Jeesuksen eetteriruumiille; Buddhan piti antaa omaa voimaansa Jeesuksen astraalis-mentaaliseen ruumiille; Krishnan ja muiden samoin. Jokaisen piti vaikuttaa aivan erikoisesti Jeesuksen sisäisten sieluruumiiden ja sitten tuon eetteriruumiin muodostukseen. Sentähden joskus voidaan sanoa niin, että Jeesus sai eetteriruumiinsa siltä ja siltä – Zarathustralta, ja astraaliruumiinsa siltä ja siltä – Buddhalta. Tämä ehkä ei ole aivan asianmukaisesti sanottu, sillä meidän ei tarvitse ollenkaan ajatella, Jeesuksessa olisi melkein kuin jälleensyntynyt joku puoli näistä suurista edeltäjistä. Sillä jälleensyntymiseksi voidaan nimittää sellaista asiantilaa, että edellisen suuren ihmisen kautta aikojen hyvin säilynyt eetteriruumis annetaan jollekin seuravalle ihmiselle. Silloin tämä eetteriruumis on tuon edellisen jälleensyntymä. Sille emme voi mitään, että jos minä nyt saan toisen ihmisen eetteriruumiin, se muovailee fyysisistä ruumistani, ja olen siten kuin jälleensyntymä, vaikka minulla on oma astraaliruumis. Samalla tavalla, jos saan astraaliruumiin toiselta, olen astraalisesti tuon toisen jälleensyntymä. Me emme ole aivan ilman tällaisia esimerkkejä. Historiassa on ollut ihmisiä, jotka ovat saaneet omakseen jonkun edeltäjän jonkun näkymättömän ruumiin; ja tiedämme, että he eivät ole kuitenkaan tuon olennon jälleensyntymiä, koska sen olennon minä ei ole jälleensyntynyt. Kuitenkin huomaamme, että on usein tapana puhua jälleensyntymästä, vaikka on kysymyksessä jonkun toisen tietyn näkymättömän ruumiin jälleensyntymä. Mutta sellaista ei tapahtunut Jeesuksessa minun näkemykseni mukaan. Hänessä muodostui oma sekä eetteri- että astraalis-mentaalinen ruumis niistä aineksista, mitkä hän sai vanhemmiltaan. Mutta sitten kaikki muut suuret vapahtajat ja tietäjät, jotka koko ajan varjostivat häntä, auttoivat häntä sillä tavalla, että he koko ajan säteilivät itsestään voimia sillä tavalla, että Jeesuksen ruumiit sitten muodostuivat noidenkin säteilyjen mukaisesti. Zarathustra oli aivan erikoisesti kehittänyt itsessään kaikkea puhtautta. Hän oli mitä puhtain, miehekäs olento, täydellisesti itsensä hillitsevä, mutta niin korkeata puhtautta saavuttanut, että se oli hänelle tullut luonnoksi. Hänellä ei ollut mahdollisuutta langeta mihinkään sellaiseen syntiin, että se olisi puhtautta jollain tavalla loukannut. Sentähden hän saattoi vaikuttaa juuri Jeesuksen eetteriruumiin muodostumiseen, niin että Jeesus tuli varjelluksi kaikilta mahdollisilta sukupuolisuuden houkutuksilta, ja että hänen oli sitten sangen helppo oppia hallitsemaan eetteriruumista ja sen kaikkia voimia. Tämä oli esimerkiksi Zarathustran erikoistehtävä. Buddhan erikoistehtäväksi jäi astraalis-mentaalisen ruumiin elävöittäminen Jeesuksessa. Buddha oli tietysti kaiken puhtauden yläpuolella, mutta hän oli erikoisen viisas, älykäs, kehittynyt siinä mahdottomaan korkeuteen. Hän saattoi muovailla Jeesuksen astraalis-mentaalista ruumista sellaiseksi, että se

saattoi ajatuksissaan nähdä kaikkea sitä viisautta, mitä Buddhakin oli löytänyt. Sentähden Jeesuksen kasvaminen lapsena on mitä ihmeellisin ja salaperäisin historia. Meillä ei ole evankeliumeissa kerrottu mitään hänestä lapsena; ainoastaan lapsuuden kertomuksia hänen ihmeteostaan. Mutta merkille pantavaa on, että hän pienenä tuntui – voisi sanoa – sangen haaveilevalta, uinailevalta, melkein tylsältä lapselta. Sana on väärä – ei hän ollut millään tavalla tylsä, mutta hän ei ollut erikoisen älykäs lapsena. Hän oli kuin haaveilija, mutta omaten kyllä merkillisiä kykyjä. Hän saattoi tietää selvästi, mitä hänen äitinsä ajatteli, tahtoi ja toivoi. Hän oli hyvin kiltti ja hyvä lapsi, jossa ei koskaan ollut mitään ilkeyttä ja pahuutta, mutta ei tuntunut erikoisen lahjakkaalta. Ja sentähden ehkä evankeliumit eivät mitään kerro hänen lapsuudestaan, vaan tuovat hänet esiin vasta, kun hän on kahdentoista vuoden vanha. Silloin oli Jeesus yht'äkkiä muuttunut älykkääksi lapseksi, joka voi tehdä temppeleissä kysymyksiä, ja vastata kysymyksiin, mihin nuo sangen kehittyneet rabbiinit eivät kyenneet. Kirjanoppineet istuivat mykkinä, kun Jeesus rupesi puhumaan asioista, jotka kuuluivat hänen Isälleen. Se johtui siitä, että kahdentoista vuoden iässä Jeesukselle tapahtui se, että hänen minuutensa, joka oli taivaissa ja oli paljon kokenut juuri näitä suuria, jumalallisia asioita, yhtyi hänen persoonallisuuteensa. – Meidän jokaisen minuus tietää enemmän kuin me tässä näkyväisessä maailmassa, tietää olevansa jumalallinen syntyperältään, korkeudesta tullut. Sille ei olisi mahdollista langeta mihinkään epäuskoon. Me tässä näkyväisessä elämässä voimme tehdä pilkkaa kaikista korkeimmista asioista; meidän minuutemme ei voi tehdä sitä. Mutta se on tavallisesti heräämätön vielä; sen tieto on enemmän vaistomaista, ennen kuin olemme tulleet vihityiksi olennoiksi. – Jeesuksen minuus oli vuosimiljoonien aikana kokenut Jumalan, Pyhän Hengen salaisuuksia, tiesi niitä asioita, jotka Isälle kuuluivat. Nyt siis hänen korkeampi minänsä yhtyi tuohon hänen persoonalliseen, aivan lapsimaisen viattomaan, voisi sanoa tyttömäisen kauniiseen persoonalliseen minuuteensa. Hänelle tapahtui se vihkimys.

Tätä tapausta on kuvattu »Pistis Sophiassa» – evankeliumeissa ei sitä ole kerrottu. Se on kuvattu koko tavalla räikeästi ja materialistisesti. Jeesuksen korkeampi minä tulee loistavassa muodossa kotiin. Maria on yksin huoneessa. Ja se poika kysyy: »Missä on minun veljeni Jeesus?» Maria hämmästy: »Eikö tämä ole Jeesus?», mutta hän jatkaa sitten: »Jeesus on pellolla, minä juoksen hakemaan häntä.» Mutta – kerrotaan – varmuuden vuoksi Maria sitoo sängyn pylväaseen tämän ihmeellisen vieraan. – Tämä on hiukan materialistisesti kerrottu, eikä se täysin vastaa tosiseikkoja. Niin paljon on kuitenkin tahdottu sanoa, että Maria oli toisessa tajunnantilassa tietoinen siitä, että Jeesusta tuli nyt tapaamaan se toinen Jeesus, korkeampi, loistavampi ja kirkkaampi minä, joka sulii yhteen hänen persoonallisuutensa kanssa. – Ja kerrotaan edelleen, että kun Maria oli juossut pellolle ja kutsunut Jeesusta, niin nämä molemmat nuorukaiset nähtyään toisensa huudahtivat molemmat: veljeni!, ja syleilivät toisiaan. Ja Maria näki, että he sulivat yhteen. – Tässä on selvästi kuvattu sitä suurta tapahtumaa, että Jeesuksessa tapahtui se vihkimys, että korkeampi ja persoonallinen minä yhtyivät, että hänellä oli vain yksi ainoa minä. Se korkeampi minä, joka oli koko ajan elänyt taivasmaailmassa, oli nyt saattanut häneen ruumistua, ja sentähden hän heti tämän tapauksen perästä tuli persoonalliseksi olennoiksi. Nyt hän oli viisas taivaallisissa asioissa, ja kun hän joutui temppeleihin, hän jäi sinne keskustelemaan kirjanoppineiden, rabbiinien kanssa, koska hän tahtoi kysyä heiltä asioita ja oppia. Hän oli täynnä viisautta ja tietoa. – Sen perästä on taas evankeliumeissa pitkä aika, jolloin ei kerrota mitään Jeesuksen elämästä. Mutta mikäli olemme voineet näitä asioita seurata, Jeesus vaelsi sitten ympäri. Hän tutustui silloin tässä fyysisessä tajunnassa eri kansojen viisauteen ja elämään, tapasi pyhiä miehiä ja seurusteli monenlaisten viisaitten, tietäjien kanssa itämailla, Intiassa, Tiibetissä, Persiassa – kaikkialla, missä hän matkusteli. Ja sillä tavalla hän sitten valmistui ottamaan vastaan Kosmillista Kristusta, Jumalan Poikaa. Ihmisenä hän oli kehittynyt synnittömänä, jumalallisena olentona,

aivan täydellisenä ihmisenä. Ei missään luonnottomassa merkityksessä; ei siinä merkityksessä, että hän olisi kovasti ponnistanut ja harjoitellut erikoisesti ruumistaan. Hän kasvoi vain kuin kukka itsestään, ja imi viisautta kaikkialta, missä hän liikkui. Hän kasvoi täyteen mittaansa, ja sitten kun hän tuli takaisin Galileaan, Juudean maahan, lähestyi se suuri hetki, jolloin hän menee Jordanin virralle Johannes Kastajan luo ja sanoo: »Kasta minut!» Johannes, joka oli tietysti Jeesuksen vanha ystävä ja tuttu essealaiselta ajalta, pani vastaan, koska hän tiesi, kuka tässä oli, tiesi, että tässä oli se ihminen, jonka tuloa oli niin äärettömän kauan valmistettu. Hän kieltäytyi ensin Jeesusta kastamasta, mutta Jeesus kuitenkin kehoitti kastamaan, että kaikki kävisi oikeassa ja hyvässä järjestyksessä. Jeesus ei aavistanut itsekään, mitä tapahtuisi kasteessa. Mutta tapahtui, kun Jeesus oli astunut Jordanin virtaan ja Johannes oli painanut hänet veteen, hänen noustessaan – Johanneksenkin silmiin näkyi –, että taivaat aukenivat ja jotain ihmeellistä laskeutui Jeesukseen. Jeesus itse sen näki, ja samalla hän kuuli äänen, joka sanoi: »Tämä on minun rakas poikani, jonka minä olen tänään synnyttänyt.» Nyt hän tiesi, että Jeesus Kristuksesta tuli Kosmillinen Kristus. Maailman täydellisyysajatus, Jumalan poika tuli häneen, ja hän oli tämän tapahtuman perästä aivan toinen, uusi olento. Sen vuoksi hänen täytyi vetäytyä yksinäisyyteen muutamiksi ajoiksi itse asettua uuteen tilaan, voidakseen päästä itse selville tässä fyysisessä tajunnassa ja itse valmistaa itseään tehtävänsä. Tämän Jordanin kasteen perästä voimme sanoa, että nyt vaelsi Jumala maan päällä. Ainakin Jumalan Poika, Isän täydellisyysajatus vaelsi elävänä olentona maan päällä. Se Kristus, mistä tulee kaikki viisaus, kaikki elämä, rakkaus, valo, vaelsi nyt ruumiillisena ihmisenä maan päällä. Tämä on tuo suurenmoinen jumalallinen inkarnaatio, joka tapahtui meidän ihmiskuntamme historiassa. Se ei vaeltanut keskellämme enemmän kuin kolme vuotta. Hän opetti, mutta teki paljon enemmän. Hänen läsnäolonsa täällä muovaili vähitellen koko maapallomme auran. Se Kosmillinen Kristus, joka laskeutui silloin häneen, täytti itsestään koko tämän maapallon, tuli ihmiskunnan korkeimmaksi yhteiseksi minäksi, jossa kaikki voimme löytää toisemme, tuli Vapahtajaksi, Lunastajaksi, joka on meidän kaikkien toivomme ja pelastuksemme. Kristus vaelsi täällä ainoastaan kolme vuotta. Ehk'ei hänen olisi tarvinnutkaan vaeltaa kauemmin, sillä hänen työnsä kannalta oli tärkeätä juuri se, että Kosmillinen Kristus pääsi ruumistumaan elävään, ruumiilliseen ihmiseen. Ei siinä ollut niin tärkeätä se, kuinka kauan tätä inkarnaatiota kesti. Pääasia oli, että hän edes opetuslapsilleen saattoi kertoa siitä uudesta elämästä, joka oli tuleva maan päälle ja mahdollisesti koko olemassaolollemme. Olimme ennen uskoneet ainostaan itsekkyyden voimaan, ja jos joku oli ollut jalo ja ylevä ihminen, olimme sanoneet hänestä: »Jalo ja ylevä ihminen, joka saattaa tehdä suuria ja kauniita tekoja.» Mutta emme olleet ymmärtäneet, että Kristus inkarnaationsa kautta ja avulla muuttaa elämämme maapallolla, koko elämän toiseksi. Uusi aika alkoi, joka hämäränä meille vielä kajastaa. Huonosti vielä ymmärrämme, sisässämme tunnemme, että itsekkyydellä, kunnialla, loistolla, maineella ja rikkauksella on pieni, mitätön merkitys, verrattuna siihen uuteen elämään, joka alkoi Jeesuksen elämän kautta, joka vallitsee näkymättömissä maapallolla ja vähitellen oman rakkautensa ja kirkkautensa voimalla on kasvattava omiaan ja muuttava heidät itsensä kaltaiseksi, siksi kunnes meistä kaikista tulee lopulta ihmisiä sanan kauneimmassa ja täydellisimmässä merkityksessä.

VII

Jeesus Kristus

Jeesus Kristus syntyi maailmaan silloin, kun aika oli täytetty – niin sanotaan meidän pyhässä kirjassamme, ja niin on kristikunnassa aina uskottu. En tiedä, millä tavalla kristilliset kirkot yleensä tämän asian ymmärtävät ja selittävät – en muista, millä tavalla se selitettiin koulussa uskontotunnilla. Mutta arvatenkin viitataan siihen, että kun ihmiskunnan pahuuden ja synnin mitta oli täysi, täytyi vapahtajan tulla. Sanat »kun aika oli täytetty» joka tapauksessa viittaa erääseen tosiseikkaan, josta toivoakseni kaikki kristilliset kirkotkin ovat tietoisia, ja joka kristikunnalle saisi olla selviö, nimittäin siihen tosiseikkaan, että Jeesus Kristuksen syntymä ei ollut mikään sattuma. Se ei tapahtunut aivan kuin itsestään, niin kuin yleensä voimme ajatella, että luonnossa ja elämässä asiat tapahtuvat. Se ei tapahtunut vain jossain syiden ja seurausten ketjusarjassa, vaan jostain sellaisesta syystä, josta korkeammassa maailmoissa oltiin tietoisia ja jota oli valmistettu korkeammassa maailmoissa. Kyllähän me teosofisina totuudenetsijöinä ymmärrämme, että mitään sattumaa ei ole, että karma – niinkuin sanomme – vallitsee syyn ja seurausten lakimaailmassa. Ihmiskunnan elämässä ja kenenkään yksityisen ihmisen elämässä ei mikään tapahdu sattumasta. Kaikella on syynsä ja seurauksensa, ja tapahtumat muodostavat pitkän sarjan eli ketjun. Mutta asia on kuitenkin toinen ihmiskunnan historian suurten merkkitapahtumien ollessa kyseessä. Nyt en tarkoita mitään onnettomuustapauksia, vaan sellaisia suuria tapauksia, jotka ovat omiansa auttamaan ihmiskuntaa eteenpäin sen kehityksen tiellä, jotka vaikuttavat jollain salaperäisellä tavalla ihmiskunnan kehitykseen. Tällaiset tapahtumat eivät kuulu ainoastaan tuohon karmalliseen syysuhteen ketjuun, vaan ne kuuluvat johonkin syysuhteen ketjuun, joka on kokonaan näkymättömässä maailmassa, ja joita siellä valmistetaan ihmiskunnan kehitystä varten. Meidän maamme päällä on sellaisia tapahtumia, jotka näennäisesti näyttävät kuin sattumilta, ja jotka ovat tapahtuneet äkkiä, meidän ymmärtämättä miksi. Sellaisia tapahtumia ovat kaikkien suurten ihmisenpoikain, suurten uskonnonperustajien ja suurten tietäjien esiintyminen maailmassa. Nehän ovat kaikki kuin irrallisia tapahtumia ihmiskunnan historiassa. Me emme suorastaan voi minkään atavismin lain perusteella ymmärtää, että nyt täytyi syntyä joku Zarathustra Persiassa, Laotse Kiinassa tai Mooses Juudan kansan keskuudessa. Me emme voi niin ajatella. Emme voi sanoa, että Väinämöinen yht'äkkiä syntyi Suomen kansan keskuuteen, sellaisena kuin Kalevalassa kuvataan, koska se oli seuraus jostain erikoisesta syystä. Kun Zarathustra ilmestyi persialaisten keskuuteen suurena ihmeellisenä auttajana, ja kun sellainen ihminen kuin Mooses syntyi, niin emme voi ajatella ainoastaan, että kansan historia vei siihen, että sellainen ihminen oli paikallaan. Mutta mikä aiheuttaa heidän esiintymisensä? Mikä sai aikaan sen, että niin suuri ihminen kuin Zarathustra tai Mooses ilmestyi kansansa keskelle? Sitä emme voi ymmärtää ulkonaisista syistä. Sentähden se näyttää irralliselta tapahtumalta. Se oli tarpeellista tuolle kansalle, sanotaan eksoteerisesti. Me totuudenetsijät olemme oppineet ymmärtämään, että syyt ovat syvemmillä kuin tässä näkyväisessä maailmassa. On olemassa salainen veljeskunta, joka huolehtii ihmiskunnan kehityksestä ja silloin tällöin lähettää jonkun veljen, jäsenensä maailmaan muistuttamaan ihmisiä siitä totuudesta, jonka he ovat joko unohtaneet tahi josta he eivät vielä tiedä. Ja me ymmärrämme siltä kannalta, että tuo irrallinen tapahtuma on aiheutunut sisäisestä, näkymättömästä toimenpiteestä. Siinä on viisas ajattelu ja järjestely takana. Sentähden myöskin hyvin voimme ymmärtää, että sellainen tapahtuma kuin Jeesus

Kristuksen syntymä ei ole voinut sattua ihmiskunnan historiassa ilman pitkän pitkää valmistusta. Jos Jeesus Kristus syntyi silloin, kun aika oli täytetty, niin hänen syntymäänsä oli valmistettu itse asiassa ihmiskunnan varhaisimmasta lapsuudesta saakka. Ja jos ne, jotka pitivät huolta meidän henkisestä edistymisestäämme ja kehityksestäämme, eivät silloin heti, kun elämä maapallolla alkoi, olisi ajatelleet ja valmistaneet kaikkia merkkitapahtumia, ja ennen kaikkea sitä suurta merkkitapahtumaa, joka oli oleva käänteen tekevä meidän historiassamme, niin yksin me olisimme olleet jätetyt. Silloin todella ihmiskunta olisi saanut vaeltaa yhtämittäisessä pimeydessä, ilman valoa ja apua, kunnes vähitellen omin päin olisimme jotain löytäneet. Onko takeita siitä, että olisimme edes löytäneet. Mutta nämä ihmeelliset olennot, jotka ovat meidän historiamme takana, alusta saakka olivat suunnitelleet kaiken jumalain suunnitelman mukaisesti. He olivat nähneet, kuinka asioiden piti tapahtua. Alkuperäisen salaisen veljeskunnan, joka tänne perustettiin, jäsenet olivat ennen olleet mukana muualla, toisissa tähdissä ja auringossa, suurissa kehityksissä ja suunnitelmissa. He saattoivat ymmärtää jumalien suunnitelman myöskin tämän meidän planeettamme suhteen. He näkivät suunnitelman ulkopuolteet; he näkivät kuin linnun silmillä, kuinka kaiken piti vähitellen tapahtua. Sentähden he myöskin näkivät, milloin oli saavutettu ihmiskunnan historiassa täällä se keskikohta, jolloin oli välttämätöntä, että Kosmillinen Kristus, Jumalan Poika, taivaallinen ihminen, Isän ajatusihanne saisi ruumistuman maan päällä. He näkivät, milloin se keskikohta olisi, jolloin meidän ihmiskuntamme oli mennyt tarpeeksi syvälle aineeseen, niin että nousu ylöspäin koko ihmiskunnalle voisi alkaa turvallisesti. Sillä elämän koulun ja Jumalan suunnitelmaan kuului, että ihmiskunnan yksilöiden piti astua niin alas, syvälle aineeseen, että he saavuttaisivat tajunnassaan elämän, olemisen tuntemisessa, sellaisen kiinteyden ilmauksen, sellaisen pysyvyyden ja luotettavuuden, minkä me ainoastaan yksilöolentoina voimme saavuttaa aineen yhteydessä sen kautta, että aine on melkein niin sanoaksemme saavuttanut vallan meidän tajuntamme, meidän tahtomme, ajatuksemme yli. Meidän täytyy niin vaipua aineeseen, että ajattelu tottuu tähän aineeseen. Ajatuselämä on muuten aivan liian vilkas, kuin lapsissa, jotka eivät osaa sitä keskittää. Se on kuin tajunta, joka on vielä hillitsemätön. Ajatus on itsessään sellainen, että se lentää asiasta toiseen, ennen kuin se on käynyt aineen koulua. Ainehan on itsessään harhaa, maajaa. Aine on korkeampien olentojen aikaansaama illuusio, hallusinaatio. Tiedemiehet ovat sanoneet, että aine ei ole sitä, miksi me tavalliset ihmiset sen käsitämme, ja mitä me sanomme aineeksi. Aine on atomien väreilyä. Jos silmämme avautuisivat, niin että näkisimme aineellisen kappaleen, esim. tämän kateederin todelliselta kannalta, näkisimme vain pisteitä, jotka ovat alituisessa liikkeessä. Pisteet muodostavat ulkopuolteiltään tällaisen kuvion, joka ei suinkaan ole mitään kiinteätä massaa. Se on aistiemme illuusiot; me olemme kuin jumalien suggestion alaisia. Ja kun menee pitemmälle, eivät nämä atomitkaan ole todellisia, vaan kuin ajatusvoimia. Meille selviää, että tämä aineellisuus ei ole muuta kuin korkeammassa tajunnassa oleva ihmeellinen taikavoima, jonka alaisia me täydellisesti olemme. Yksilöiden inhimillisen tajunnan kehittämiseksi on välttämätöntä käydä koulua, jossa ne joutuvat sellaiseen hallusinaatioon, että on olemassa maailma aistillisesti havaittavana todellisuutena. Sitä sellaista todellisuutta ei ole muualla olemassa kuin tässä fyysisessä maailmassa. Jos me tajuntayksilöinä olisimme vain astraalimaailmassa, emme voisi havaita pysyvää maailmaa, sillä pieninkin ajatus värittäisi sitä ilmiötä, jonka havaitsimme astraalimaailmassa. Ja kun luonnostaan aina ajattemme sinne tänne, kun tajuntamme liehuu yhtä mittaa, emme voisi oppia mitään keskittymistä, mitään lujaa luottamusta, mitään totuutta, jos olisimme pysyneet vain esimerkiksi astraalimaailmassa. Meidän täytyi laskeutua tähän fyysilliseen maailmaan, jossa jumalien ajatukset ovat kiinteitä, pysyviä; jossa ne eivät ole välittömästi meidän ajatuksemme alaisia. Sentähden me katsellessamme tätä pöytää tai huonetta huomaamme, että se ei muutu meidän ajatuksistamme ja katseestamme. Vaikka yksi ajattelee, että se on ruma, ja toinen, että se on kaunis, se kuitenkin pysyy samana. Tämä on yksilön tajunnalle

välttämätöntä, ja sentähden ihmisten piti laskeutua niin alas aineeseen elämän koulussa, että he oppivat vähitellen löytämään, uskomaan ja totuutta etsimään. Ja kun tämä kohta ihmiskunnan historiassa oli saavutettu, silloin oli välttämätöntä, että ihmiskuntaan syntyisi se merkillinen vapauttava voima, se henki, joka voi päästää jokaisen ihmisen tästä hallusinaatiosta. Se voima on Jumalan täydellisyyssajatus, se voima on Kosmillinen Kristus. Kosmillinen Kristus oli aina ollut läsnä, ja ihmiset saattoivat aina etsiä totuutta, mutta se ei ollut kaikille vielä luontaista. Suuret ihmisjoukot vaelsivat vielä pimeydessä. Tarvittiin erikoinen vaikutus ihmiskunnan sisäiseen sieluun, sellainen jumalallinen vuodatus, joka saisi ihmiset levottomiksi, joka saisi ihmiset etsimään – vaikka sitä etsintää nimittäisi vain onnen etsinnäksi, mitä se myöskin on. Silloin olisi se aika täytetty, jolloin Kosmillisen Kristuksen tuli saavuttaa inhimillinen, persoonallinen inkarnaatio. Sitä piti valkoisen, salaisen veljeskunnan valmistaa aikojen aamusta lähtien.

Viime kerralla koetimme viitata siihen, kuinka Lemurialla sellaisessa veljeskuntain kokouksessa päätettiin tästä asiasta ja jaettiin tehtävät. – Kenelle joutuisi tehtäväksi ottaa vastaan Kosmillinen Kristus kokonaan itseensä? Kenelle se tehtävä joutuisi, hänen piti olla kuin puhdas kristallikalkki. Hänen piti olla itsessään synnitön. Kuka ihminen siihen kelpaisi? Ainoastaan sellainen ihminen, joka olisi tajunnassaan voinut seurata ihmiskunnan kaikkea kehitystä, olisi tajunnassaan voinut tuntea kaiken elämän viehätysten, mutta kuitenkin tajunnassaan olisi kaikesta kieltäytynyt sen suuren tehtävän takia, mikä hänelle oli annettu. Sellainen ihminen oli, ja me nimitämme häntä ensimmäiseksi Aadamiksi. Hän oli se Adam, jonka kautta synti ei tullut maailmaan, se ensimmäinen Adam, joka valmistui toiseksi Aadamiksi. Mutta myöskin nimitämme häntä ensimmäiseksi Aadamiksi sentähden, että hän kuului ensimmäisiin ihmisyyksilöihin, jotka ruumistuiivat tämän maan päälle. Hän kuului meidän ihmiskuntamme esivanhempiin; oli oikeastaan ihmiskuntamme todellinen esivanhin. – Me kaikkihan olemme minuuksia, jotka olemme ennen syntyneet. Muutamat syntyivät minuuksiksi vasta maan päällä, Lemurialla ja Atlantiksella. Mutta useat syntyivät minuuksiksi kuumavantarassa, maapallon edellisessä jälleensyntymässä. Monet myös syntyivät ihmisiksi jo aurinkomanvantarassa, ja vielä monet, jotka myöskin jo ovat jättäneet meidän maapallomme, syntyivät ihmisiksi jo ensimmäisessä eli saturnusmanvantarassa. Sentähden oli eri-ikäisiä ihmisiä, ja niille tuli erilaiset tehtävät. Kaikista vanhimmat, jotka olivat ainakin kuumavantarassa syntyneet ihmisiksi, ottivat mielellään vastaan tehtäviä tämän meidän ihmiskuntamme historiassa. Mutta kaikkihan he olivat siis minuuksina sitä, mitä me nimitämme nyt korkeammaksi minuudeksi. Jokaisessa heistä oli korkeampi minuus, vaikka sitä paitsi oli heissä persoonallinenkin minuus. Tästä korkeammasta minuudesta on aina sanottu, että se on koskematon. Mikään paha ei voi ylettyä siihen. Se on se meissä oleva jumalallinen osa, joka ei voi tietää mistään pahasta. Sille tulee kokemuksien hieno aromi, niin että se tietää, mikä on hyvää. Persoonallisuus syö hyvän ja pahan tiedon puusta. Korkeampi minä elää Eedenissä paratiisillisessa tilassa ja ainoastaan siinä tilassa imee itseensä hienoimman esanssin, viisauden, maelämän kokemuksista. Siihen ei tule mitään pahaa. Sentähden meissä on jokaisessa tuo ihmeellinen enkeliolento, joka ei tiedä pahasta, mutta viisastuu hyvästä. Persoonallisuus saa kokea kaikkea pahaa, syö hyvän ja pahan tiedon puusta; mutta korkeampi minä imee hyvän tiedon ja näkee kaiken pahan, mutta ei tunne vetäymystä tuohon pahaan. Se on enkeli meissä jokaisessa. – Mutta ero meidän ja tuon ensimmäisen Aadamin välillä on se, että ensimmäisen Aadamin piti elää ja säilyä tuossa korkeammassa minässä kokonaan, ei koskaan kokea mitään pahaa, vaan ainoastaan ikäänkuin sijaistuntemuksen kautta – ei itse kokien. – Ja se ensimmäinen Adam, josta tuli Jeesus Kristus, lupasi olla korkeampana minänä yhtä mittaa, ilman mitään omaa karmaa, ilman karmallisten persoonallisuuksien sarjaa. Hän lupasi kieltäytyä siitä kaikesta. Hän lupasi säilyttää ihmeellisen lapsen viattomuutensa, puhtautensa, läpi vuosimiljoonien kelvataksen

sitten Jumalan Pojaksi. — Jos me vähänkään ymmärrämme tätä seikkaa, niin me ymmärrämme, kuinka suuri uhri tämä todella oli, sillä kaikki muut, kaikista kokeneimmatkin ja vanhimmatkin ihmisminuudet tunsivat, että he eivät kykene muuhun kuin syömään hyvän ja pahan tiedon puusta. — Tämä oli se luonnollinen tie. Se vetää meitäkin hirveällä voimalla, sentähden että meissä jokaisessa elää tanha, elämisen halu, joka vetää näkyväiseen maailmaan ja joka tuntee sisässään, että näkyväisestä maailmasta on tultava paratiisi. Ja me saavutamme kaipuamme, mutta ainoastaan sillä tavalla ja sen kautta, että yksi olento, ensimmäinen ja vanhin veljistä, joka kaikesta kieltäytyy, voi ruumistuttaa Jumalan Pojan. Sillä me olisimme joutuneet täydellisesti tämän aineellisen hallusinaation orjiksi, ellei olisi tullut näkyväisenä ihmisenä fyysilliseen maailmaan Jumalan Poikaa, ja samalla tähän eetterimaailmaan Kosmillinen Kristus, joka oli täyttänyt ihmiskunnan sielun ja koko maapallon elämän. Hän on se, joka vapauttaa meidät persoonallisuudesta, ilman häntä olisimme joutuneet persoonallisuuden lumoihin niin kokonaan, ettemme olisi tienneet, miten siitä päästä. Mutta kun Kristus nyt elää niin lähellä, että jokainen meistä voi fyysisessä tajunnassaan löytää Jumalan Pojan eli Kristuksen, niin voimme pelastua. Ainoastaan Kristus on se voima, joka voi nostaa meidät itsemme yli, vapauttaa meidät itsestämme, persoonallisuudestamme, kaikesta, mikä meissä on alhaista ja itsestä — ainoastaan Kristus. — Siis tätä ihmeellistä tapahtumaa valmistettiin aikojen aamusta lähtien. Eikä se valmistus ollut niin helppo. Ei se ollut ainoastaan siinä, että yksi, ensimmäinen Aadam, ensimmäinen ihminen antoi itsensä lunnaksi, kalkiksi. Ei se ollut ainoastaan siinä, vaan myös siinä, että ihmiskunnan historiaa piti myöskin pitkin matkaa johtaa, myöskin pitkin matkaa tuon keskustapahtuman jälkeen. Ja se johto uskottiin, niinkuin tiedämme, muutamille suurille ihmisyksilöille. Itse asiassa voimme ehkä sanoa, että seitsemän oli sellaista ihmisyksilöä. Mutta koska niitä tarvittiin kaksitoista, niin viisi oli sellaista yksilöä, jotka olivat muualta ja kuuluivat siis siihen alkuperäiseen salaiseen veljeskuntaan, jonka jäsenet tulivat muista tähdistä. Näitä kahtatoista ihmeellistä ihmiskunnan johtajaa, opettajaa, jotka ensin opetuksillaan valmistaisivat kristustapahtumaa ja sen jälkeen muistuttaisivat, selvittäisivät ja valaisisivat sitä — näitä kahtatoista suurta opettajaa sanotaan vanhalla itämaisella ja buddhalaisella nimityksellä boodhisattvoiksi. — Suunnitelmassa on ollut kaksitoista boodhisattvaa. Sen vuoksi muistan, kuinka suuresti ihastuin, kun parikymmentä vuotta sitten tohtori Steiner keskustellessaan kanssani Helsingissä, puhellessamme Kristuksesta ja muusta, otti paperia ja kynän ja piirsi ristin sanoen: »Katsokaa nyt! Juuri tuossa keskikohdassa, yhtymäkohdassa on Kristus. Mutta siinä viivassa ennen Kristusta on kuusi boodhisattvaa ja yläpuolella on taas kuusi. Kuusi ennen Kristusta ja kuusi Kristuksen jälkeen.» Tunsin sisässäni, että hän sanoi suuren totuuden ja että hänellä oli paljon tietoa. Kuusi ennen ja kuusi jälkeen. Näistä kuudesta, jotka olivat ennen Kristusta, oli viisi ensimmäistä muualta tulleita; kuudes oli ensimmäinen ihminen. Yksi niistä ensimmäisen Aadamin veljistä, jotka noin suurenmoisesti vanhempina tahtoivat elää ihmiskunnan hyväksi, — koska me emme tiedä noita heidän nimityksiään, emmekä osaisi niitä lausua, nimitämme toista Aadamia eli Kristusta ensimmäiseksi Aadamiksi —, yksi noista seitsemästä veljestä oli se, jonka tunnemme historiasta nimellä Buddha. Hän oli kaikista lähin veli, suurin auttaja. Sillä jokainen boodhisattva vapautuu opettajan toimestaan silloin, kun hän tulee Buddhaksi. Boodhisattvasta tulee Buddha. Silloin hän jättää oman kruununsa seuraavalle. Ensimmäinen ihmiskunnan boodhisattvoista oli Buddha. Ennen olivat ne, jotka olivat tulleet muista tähdistä. Sentähden voimme sanoa, että Gotama Buddha oli ensimmäinen ihminen meidän ihmiskunnastamme, joka saavutti täydellisyyden, taisteli itsensä Buddhaksi, valistuneeksi. Hän on suurin ihminen. Ja tämä boodhisattva, tullessaan Buddhaksi, joka viimeisessä ruumistuksessaan syntyi Gotamaksi, jonka vanhemmat olivat kuningas Suddhodana ja kuningatar Mâya, sai suorittaa viimeisen valmistuksen, kristustapahtumaa varten. Hänen täytyi saavuttaa omassa persoonassaan kaikki se, mikä oli mahdollista saavuttaa äärettömin ponnistuksin ilman Kristusta

etterimaailmassa. Kun hän tuli Buddhaksi, saattoi hän vuodattaa ihmiskuntaan kaiken mahdollisen viisauden. Ei kukaan ihmisistä ollut niin viisas kuin hän. Ei kukaan voinut antaa sitä opetusta ennen häntä; hän oli kaikista viisain. Sentähden hän itse asiassa opetti kaiken, mitä opetettaman piti. Tänä päivänä, jos tahdomme oppia viisautta, voimme syventyä Buddhaan; meidän järkemme valistuu, ajatuksemme muuttuvat, karakterimme muuttuu. Niin ylevää olentoa kuin Buddha ei ole toista. Hän on se, joka opetti. Hän antoi kaiken sen viisauden, mikä edellisessä manvantarassa, kuumanvantarassa oli voitu saavuttaa, ja lisäsi sitten kaiken sen nöyryyden, myötätunnon, säälin ja rakkauden, mitä hän tässä manvantarassa saavutti. Sentähden hän oli jaloin ja nöyrin; sen hän sai ulkonaisestikin näyttää. **Hän syntyi prinssinä, tuli kuninkaaksi ja jätti kaikki ja tuli kerjäläismunkiksi. Hän on kuin esimerkki kaikille ihmisille. Jollemme osaa tehdä niinkuin Buddha, emme voi kokonaan ymmärtää Jeesus Kristusta. Buddha valmisti tietä hänelle, ei ainoastaan itsessään, vaan koko ihmiskunnassa. Meidän täytyy ensin tulla buddhalaiseksi, kulkea kaikkien vanhojen uskontojen kautta, ennen kuin tulemme Jeesus Kristuksen luo. Emme voi ymmärtää häntä, ellemmme ensin seuraa Buddhaa hänen itsestään luopumisessaan, itsekieltäytymisessään —, ellemmme paljasta itseämme niin pieneksi, mitättömäksi, köyhäksi, ettemme mitään turhaa itsestämme usko, vaan ainoastaan tahdomme elävää Jumalaa, elävää totuutta.** Ellemmme osaa sitä tehdä, kuinka voisimme Jeesus Kristusta ymmärtää, itse Jumalan poikaa, itse Jumalaa. Säilyttämällä kaikenmoisia harhaluuloja itsessämme lähestymme häntä ainoastaan ajatuksissamme. Sitä nimitetään uskoksi, ja sillä tarkoitetaan, että lähestymme mielikuvituksessamme — niinkuin nykyään opetetaan —, että uskomme ajatuksissamme, sitten tunteillamme joudumme tietämiseen, niinkuin sanotaan. Mutta se menee ohi, jos me emme ole riisuneet aivan paljaksi itseämme, joilla ei ole mitään, jotka emme ajattele mitään itsestämme. Vasta sitten, kun olemme riisuneet itsemme totuuden edessä, hengessä kulkeneet Buddhan tietä, luopuneet kaikesta, vasta sitten voimme lähestyä Jeesus Kristusta, alkaa häntä ymmärtää. Sillä Jeesus Kristus on jotain niin suurta, että on melkein kuin jumalan pilkkaa tehdä hänestä vain jokin ulkonainen vapahtaja, joka kuoli ristinpuulla. Jeesus Kristus on itse elämä. Sentähden kaikki boodhisattvat, ja ennen kaikkia inhimilliset boodhisattvat —, mutta tietysti muutkin —, kaikki kaksitoista boodhisattvaa ovat kuin opettajia, jotka opettavat Jeesus Kristuksesta. Hän on se elämän lähde, se elämän vesi, jota he kaikki juovat ja tarjoavat ihmisille. He eivät tarjoa itseään. Opettaja ei anna itseään olentona, vaan antaa viisauden elämän vettä. Elämän lähde on Jeesus Kristus, Kosmillinen Kristus, mistä hän ammentaa. Ja se on se sama Jeesus Kristus, joka kerran kulki täällä maan päällä. Boodhisattvat, jotka joko syntyivät tänne suurina opettajina tai inkarnoituvat inhimillisinä olentoina, ovat opettajia, joiden suusta tulee Jumalan sana ja jotka tarjoavat ihmisille elämän vettä, mutta jotka eivät itse ole se elämän vesi. Sillä se vesi on Jeesus Kristus. Ja se vesi, elämän leipä kulki kerran täällä meidän keskellämme. Eräs toinen boodhisattvoista on meille tuttu, sillä hän on boodhisattvana vielä. Sillä kun Buddha syntyi — se boodhisattva, joka tuli Buddhaksi — niin hän jo taivaissa nosti kruunun omasta päästään ja laski sen erään veljensä päähän, joka siten tuli seuraavaksi boodhisattvaksi — ja hän itse syntyi tavallaan ilman kruunua, vaikka syntyi sitten maallisen kruunun kanssa. Hän tuli Buddhaksi — ja sen toisen boodhisattvan me tavallaan tunnemme, olemme hänestä kuulleet. Hän on tietysti se, joka nykyään johtaa opetustointia ihmiskunnassa. Häntä nimitetään Jeesukseksi. Hän ei ole Jeesus Kristus. Häntä nimitetään Jeesukseksi sentähden, että hän erikoisesti valmisti kristustapahtumaa sillä tavalla, että hän syntyi — taikka ainakin varjosti ja oli mukana — noin sata vuotta ennen Kristusta Palestiinassa sinä opettajana, jota Talmud-kirjoissa nimitetään Jeshua ben Pandiraksi — Jeesus Pandiran poika. Hän oli se suuri opettaja, joka sitten Palestiinassa varsinaisesti valmisti kristustapahtumaa. Hän vaikutti essealaisten

keskuudessa. Hän opetti heille tavallaan sitä, mitä Buddha oli opettanut Intiassa. Hän opetti myöskin odottamaan tuota ihmetapahtumaa, joka aivan pian tulisi tapahtumaan. Hän vaikutti sitten myöskin jo ensimmäisellä vuosisadalla meidän ajanlaskuamme erikoisesti erään suuren ja ihmeellisen vapahtaja- ja mestariolennon kautta, jota historiassa nimitetään Apollonius Tyanalaiseksi. Mutta me emme ajattele häntä Apolloniukseksi, vaan ajattelemme häntä mestari Jeesukseksi. Hänestä usein puhutaan syyrialaisen Jeesuksen nimellä. Hän on Valkoisen Veljeskunnan jäsen; häntä nimitetään Jeesukseksi paitsi sentähden, että hän erikoisesti valmisti kristustapahtumaa, myös sentähden, että hän erikoisesti valvoi kristikuntaa. Jos ken meistä näkymättömässä maailmassa tapaa mestariolennon, joka nimittää tai salaperäisellä tavalla sanoo itseään Jeesukseksi, niin se arvatenkin useimmissa tapauksissa on juuri tämä mestari Jeesus. Tavata Jeesus Kristusta, nähdä Jeesus Kristusta, joka on jumalallinen ihmeolento –, voi kyllä olla mahdollista; mutta se on sittenkin harvinaista. Noiden suurten auttajien joukossa, jotka olivat jo siellä Eedenissä Lemurialla kolmannessa juurirodussa, oli vielä monia ihmisminuuksia, jotka ovat auttaneet ihmiskuntaa suurina opettajina ja johtajina, jotka ovat myöskin sitten tulleet enkeleiksi – niinkuin sanotaan –, ja jotka eivät ole jääneet mestareiksi maan päälle. Tahdon mainita tästä, koska meillä on lähellämme sellainen enkeliolento, pääenkeliolento, joka johtaa meidän kansamme historiaa, se olento, jota nimitämme kansallishaltiaksemme eli Väinämöiseksi. Ja niitä olentoja on monta; he ovat kaikki Kristuksen seuraajia. He ovat tietysti kaikki sellaisia ihmisolentoja – kuinka kehittyneitä tahansa –, jotka istuvat elämän lähteellä ja juovat Jumalan Pojan antamaa elämän vettä. Meidän kansallemme antaakin aivan erikoisen vastuunalaisen tehtävän se seikka, että meidän joukossamme on enkeli, entinen ihminen, entinen mestariolento, joka nyt palvelee Jeesus Kristusta. Välistähän tekisi mieli tulla toivottomaksi, kun näkee, kuinka meidän kansamme keskuudessa tapahtuu julmia murhia ja kaikkea paha, ja itse olemme vähäpätöisiä ja mitättömiä. Mutta sitten, kun kääntää katseensa sisäänpäin ja muistaa, kuka on mukana ja erikoisesti rakastaa meitä suomalaisia, kuka on hän, joka on kuin suomalaisuuden periaate, silloin tuntee taas itsensä iloiseksi ja uskoo, että kansamme vielä nousee, nousee . . .

Kun tuo toinenkin inhimillinen boodhisattva Jeshua ben Pandira oli tehnyt tehtävänsä, lähestyi siis se aika, jolloin Jeesuksen piti syntyä, jolloin piti syntyä se ensimmäinen Aadam, joka oli pysynyt synnistä ja itsekkyydestä vapaana. Ensimmäinen piti silloin syntyä maailmaan hänen äitinsä, vasta sitten Hänen.

Ehtoollinen

VIII

Jeesus ja Kristus

On olemassa suuri ero itämaiden ja länsimaiden välillä varsinkin uskonnollisessa suhteessa. Ajattelen nyt itämailla parhaasta päästä buddhalaisia maita. Buddhalaisen maailmankatsomuksen ja uskonnon perustajana Buddha on ollut mies, joka tunnetaan myöskin täällä länsimailla, samoin kuin tunnemme sen ihmisen, Jeesus Kristuksen, joka täällä länsimailla on ollut kristinuskon alkuunpanija. Jos matkustamme buddhalaisessa maailmassa itämailla Ceylonilla, Taka-Intiassa, niissä osissa Intiaa, missä mahdollisesti voi olla joku buddhalainen, tai Japanissa, Kiinassa, Tiibetissä, niin kaikilla uskovaisilla buddhalaisilla on samanlainen käsitys omasta opettajastaan, mestaristaan, vapahtajastaan. He tunnustavat Buddhan vapahtajakseen ja panevat turvansa häneen, mutta eivät koskaan ajattele hänestä mitään muuta kuin, että hän oli ihminen, samanlainen kuin muutkin. Hän saavutti valistuksen; hän – Gootama Siddharta – tuli buddhaksi. He ajattelevat aivan selväpiirteisesti, että Gootama oli ihminen, kuninkaan poika. Hän etsi ja löysi totuuden, ja voi siten auttaa toisia ihmisiä veljenä ja ystävänä, näyttää heille tietä sentähden, että hän itse oli kulkenut tien päähän, löytänyt totuuden; sillä ihminen, joka tuntee tien, voi näyttää sitä toisille. Buddhalaiset etsivät turvansa Gootama Buddhasta, sillä he uskovat, että hän osaa näyttää heille tietä. Buddha oli ennen kaikkea hyvä ja lempeä. Sentähden buddhalaiset itse ovat lempeitä, rauhallisia, kohtaloonsa tyytyväisiä ihmisiä. Kansan ihmiset, suuret joukot, eivät vaivaa päätään minkäänlaisilla filosofisilla ja metafysiisillä kysymyksillä. He tyytyvät siihen, että karma hallitsee kaikkea elämää. Ihminen on jälleensyntyvä olento ja saavuttaa lopulta nirvaanan, kun hän kulkee Buddhan jäljissä. Heidän käsityksenä elämästä on selväpiirteinen ja yksinkertainen. Ainoastaan poikkeustapauksissa tapaa sitten ihmisiä, jotka ovat myöskin ajatelleet metafysiisisiä kysymyksiä. Näitä voi tavata enemmän juuri pohjois- kuin eteläbuddhalaisissa kirkoissa – Japanissa, Kiinassa ja ennen kaikkea Tiibetissä. Siellähän on kyllä sitten ihmisiä, – jollei juuri kansan kesken, niin pappien, viisasten kesken –, jotka ovat pohtineet mitä syvimpiä metafysiisisiä kysymyksiä. Heillä voi olla sitten teoriansa Buddhasta, ja he voivat sanoa, että Buddha oli avataara. Se merkitsee sanskritinkielessä jumalallinen ruumistus. He tekevät eron ihmisen ja Buddhan välillä. Jokainen Buddha on se sisäinen, näkymätön enkeliolento, joka pukeutuu ihmisen ruumiiseen. Ja vielä he voivat puhua Amitaabha Buddhasta, suuresta hengestä, joka Buddhassa ilmaisi itsensä. Mutta näitä asioita pohtivat ihmiset ovat yläluokkaa. Kansa tyytyy siihen uskoon, että Buddha oli ihminen niinkuin me, joka saavutti elämän päämäärän. Ja sen tunnustavat kaikki nuo muutkin ihmiset.

Kuinka toista on, kun liikumme länsimailla. Jos täällä tiedustelemme ihmisiltä, kuka Jeesus Kristus oli, saamme kuulla kansan suusta kaikkialla, että Jeesus Kristus oli Jumala – ei ihminen kuten me muut. Jumala astui alas maan päälle. Sen uskovat kaikki tavallaan. Ja sillä tavalla Jumala pelasti ihmiskunnan kadotuksen ja pahan hengen vallasta. Se pelastus toteutuu käytännössä kyllä sillä tavalla, että jokainen ihmisyksilö omaksuu ja ottaa vastaan itsessään Jeesus Kristuksen pelastustyön, sen armon, minkä Jumala, Isä, osoitti tulemalla

maan päälle. Jeesus Kristus ei ollut ihminen. Hän oli Jumalan Poika, yhtä Isän kanssa. Jo hänen syntymisensä tänne ihmiskunnan keskeen oli ylikuonnollinen. Hän syntyi neitsyeestä. Hän ei ollut ollenkaan ihminen niinkuin me muut. — Tämä suuri ero itämaiden ja länsimaiden välillä panee meidät ajattelemaan. Itämainen käsitys Buddhasta, ihmisestä, joka on saavuttanut täydellisyyden, tiedon huipun, tuntuu luonnolliselta, inhimilliseltä; tunnemme, että niinhän sen täytyy tietysti olla. Länsimainen käsitys Jumalasta, joka on astunut maan päälle, voi sen sijaan tuntua ensin, jos etsii totuutta ja ajattelee asioita, hieman vastenmieliseltä, mahdottomalta käsittää. Mitä varten Jumala tulisi maan päälle itse? Mitä esimerkkiä Jumala voisi näyttää meille, jotka olemme aivan toista lajia, epätäydellisiä, heikkoja ihmisiä? Vasta sitten, kun olemme vähän kokeneet myöskin niitä ristiriitaisuuksia, mitä on ihmiselämässä, kun olemme oppineet tuntemaan itseämme paremmin, kun näemme oman vaivallisuutemme, oman heikkoutemme, oman epätäydellisyytemme, meistä alkaa tuntua siltä, että me emme osaa itse itseämme pelastaa, emme osaa itse voittaa pahaa, emme osaa tällaisina persoonallisina ihmisinä luopua kaikesta pahasta ja omasta itsestämme. Tarvitsemme jotain apua. Elämämme on kärsimystä. Huomaamme erehtyvämme aina. Emme osaa palvella ja rakastaa toisia ihmisiä. Saamme kärsimyksiä, ristiriitoja, väärinkäsityksiä aikaan ja ihmetellen toteamme, että pian elämä meiltä loppuu ja meidän täytyy siirtyä kuoleman toiselle puolelle; kaikki elämämme ponnistukset ovat jääneet kuin kesken. Emme ole voittaneet itseämme. Emme ole oppineet rakastamaan ihmisiä niin viisaalla tavalla, että tietäisimme, mitä meidän täytyisi heille tehdä. Olemme jääneet epätäydellisiksi, syntisiksi, huonoiksi, vaivallisiksi. Eikö meillä ole mitään pelastusta?, kysymme. — Kun me olemme tätä tunnelmaa kokeneet tässä elämän koulussa, käännyimme sisäänpäin ja huudamme kuin ulos elämän avaruuteen: »Eikö missään ole sitä Jumalaa, joka meitä auttaisi? Eikö Jumala, joka tämän kaiken on saanut aikaan, jonka lapsia, luomuksia, mekin olemme, voisi auttaa ja tukea meitä taisteluissamme? Eikö Hän voi puhdistaa, ainakin vähäsen lohduttaa, nostaa, suojella meitä, edes vähän puhua, että meidän pyrkimyksemme eivät ole turhat? Eikö ole sellaista Jumalaa, jonka turviin me voisimme rientää?» — Kun olemme tätä tunnelmaa kokeneet, olemme myöskin ymmärtäneet, mikä tunnelma on ollut länsimailla kristikunnassa. Itämailla buddhalaiset suhtautuvat elämään selvästi siltä kannalta, että se on jälleensyntymistä, ja että ei ole mitään kiirettä. He elävät, suorittavat karmaansa, kulkevat Buddhan jäljissä — mutta erikoista kiirettä ei ole. He syntyvät uudestaan maan päälle ja pääsevät lopulta nirvaanaan. Heitä ei ole mikään muu odottamassa kuin jälleensyntyminen ja nirvaana. Jos he ajattelevat kuoleman jälkeisiä helvettejä ja muita tiloja, uskovat he, että se on ohimenevää. Buddhalainen kuolee rauhallisesti ja iloisesti. Hän tietää saavansa jatkaa elämäänsä. — Täällä länsimailla ei ole ollut kohta puoleentoista vuosituhanteen mitään sellaista lohdutusta, että elämällä olisi tarkoitus. Ei ole ollut muuta kuin jyrkkä ajatus, että mihin tästä joutuu, jos ei pääse Jumalan luo. Ja silloin ihminen on voinut tuntea Jumalan kaipuuta ja läsnäoloa ihan tässä jokapäiväisessä elämässä. Näin ollen me ymmärrämme, kuinka täällä länsimailla on uskottu sellaiseen jumalalliseen vapahtajaan, joka todella auttaa ihmisiä ristiriidoista ja vaikeuksista, pelastaa heidät persoonallisesti. Sen me ymmärrämme, mutta kysymme, syntyikö tämä persoonallisen vapahtajan kaipuu itsestään ihmisten kamppaillessa elämän vaikeuksien keskellä, vai onko se ollut jonkinlaisena oppina heti alusta? Sillä asiansa on toinen, syntyikö joku käsitys elämän koulussa itsestään, vai onko sitä opetettu ja ihmiset tottuneet sitten vähitellen sitä ajattelemaan. Ihmiset länsimailla ajattelevat, että tämä on oppi, joka on tullut ylhäältä jumalallisena ilmoituksena, ja sillä on totuuden leima. Se ei ole mikään käytännöllinen oppi ja huomio, joka olisi syntynyt itsestään elämän kokemuksista, vaan se on teoria, joka on annettu elämännäkemyksenä heti alusta. Syntyikö tämä käsitys Jeesus Kristuksen jumaluudesta, että hän oli Jumala maan päällä, vasta silloin, kun unohdettiin ja kiellettiin jälleensyntymisoppi, vai onko ollut alusta lähtien jotain syytä ajatella, että Jeesus Kristus oli Jumala? — Itämailla ei ole tarvinnut ajatella sillä tavalla. Siellä

ajateltiin alusta lähtien, että Buddha on ihminen. — Mutta miten on länsimaalaisen käsityksen laita? Opetettiin sitä alusta lähtien? Tämä on tärkeää tietää. Sillä jos huomaisimme, että käsitys jumalallisesta vapahtajasta syntyi vasta silloin, kun länsimaalaiset kansat olivat kieltäneet jälleensyntymisen eivätkä enää ymmärtäneet Jeesusta ihmisenä, silloin käsityksessä Jeesuksen jumaluudesta ei tarvitsisi piillä totuutta. Mutta jos se käsitys on ollut alusta lähtien, on ollut suunnaton ero itämaiden ja länsimaiden välillä. Ja silloin täytyy kysyä, mikä on totuus sen takana? — Sentähden totuudenetsijöinä käänämme katseemme kristinuskon alkuaikoihin ja kysymme, miten oli ensimmäisissä seurakunnissa, kun kristinusko syntyi. Kun menemme siihen varhaisimpaan tuttuun seurakuntaan Jerusalemissa, jossa Pietari ja muut apostolit olivat johtajina, teemme sen merkillisen havainnon, että he ajattelivat Jeesusta ihmisenä. Mutta kun vähän tarkemmin katselemme, huomaamme myöskin, että hän ei heidän mielestään sittenkään ollut aivan tavallinen ihminen. He uskoivat, että hän oli noussut kuolleista. Ensimmäiset apostolit olivat nähneetkin hänet kuolleista nousseena. He todistivat, että hän oli aivan sama kuin ennen. Hänellä oli ruumiissaan kaikki ne haavat ja merkit, jotka olivat syntyneet, kun häntä piiskattiin ja orjantappurakruunu painettiin hänen päähänsä. Sen todistivat kaikki kristityt, jotka saivat hänet nähdä. Hän oli elävä, ja osasi vielä tulla huoneeseen, vaikka ovet oli lukittu. Ensimmäisten kristittyjen suuri usko oli, että heidän veljensä Jeesus Natsarealainen oli voittanut kuoleman ja luvannut heille, että hekin voivat voittaa kuoleman. Ja he olivat tulleet vielä siihen käsitykseen, että heidän ei tarvinnut käydä läpi kuolemaa samalla tavalla kuin Jeesuksen, heitä ei rääkättäisi sillä tavalla. Olihan Jeesus sanonut: »Monet teistä eivät kuole, ennenkuin minä tulen takaisin». He käsittivät, että kun Jeesus tulee takaisin, hän perustaa tuhatvuotisen valtakunnan. Silloin ne, jotka eivät ole kuolleet, jäävät elämään, mutta ne, jotka ovat suuressa uskossa kuolleet, nostetaan haudoistaan. Oli suuri lohdutus heille, että Jeesus tulee pian takaisin. Hän näyttäytyi silloin tällöin. Se oli tilapäistä, mutta he odottivat, että hän tulee, ollakseen aina heidän kanssaan. Evankeliumien ja tavallisen uskon mukaan Jeesus verrattain pian nousi taivaaseen. Hän hävisi eikä ilmestynyt enää sillä tavalla heidän keskelleen; ja he jäivät odotuksen tilaan. Salaisimmat traditiot — esimerkiksi »Pistis Sofia» — kertovat, että Jeesus eli vielä yksitoista vuotta ristinnaulitsemisen jälkeen, ennenkuin hän meni taivaaseen. Evankeliumien mukaan taivaaseen astuminen tapahtui muutaman kuukauden perästä. — Jotkut jäsenet ensimmäisessä seurakunnassa, kun Jeesusta ei alkanut kuulua, rupesivat ajattelemaan, että hän luultavasti ei ollutkaan kuollut ristipuulla; hän oli ainoastaan valekuollut ja virkosi sitten eloon. Ja sitten vasta, kun hän astui taivaaseen, hän todellisesti kuoli. Oli luonnollista, että jotkut asioita ajattelevat johtuivat tähän materialistiseen ajatukseen, että Jeesus ei kuollut ristillä. Ja he kysyivät, milloin hän sitten tulee takaisin. Vuosi kului toisensa jälkeen, ja usko lopulta heikkeni. Sitten tiedämme, että roomalaiset tulivat ja hävittivät Jerusalemin. Siihen häipyi ensimmäinen seurakunta. Sitä ennen olivat apostolit hävinneet sieltä. Pietarista kerrotaan legendassa, että hän Roomassa kärsi marttyyrikuoleman; se tapahtui jo 50-60-luvulla, jo ennen Jerusalemin hävitystä. Myöskin huomaamme, kuinka ensimmäisessä Jerusalemin seurakunnassa verrattain alussa jo oli mies, Stefanus, joka kärsi marttyyrikuoleman, ja joka oli itse asiassa kristikunnan ensimmäinen marttyyri. Hänet kivitetään, ja silloin hän näkee, että taivaat hänelle aukenevat — siis näkymätön maailma —, missä hän näkee Jeesuksen Kristuksen — niinkuin hän tulkitsee ja sanoo — Jumalan oikealla puolella. Ja hänelle muistuu mieleen sanat, jotka oli kerrottu Jeesuksen sanoneet: »Minulle on annettu kaikki valta taivaissa ja maan päällä». Siellä Jeesus siis näkymättömyyden taivasten valtakunnassa on aivan kuin Jumalan edustaja. Hän on kuin Jumala, ja hänellä on kaikki valta taivaissa — tulevaisuudessa myöskin maan päällä. Ja silloin oli luonnollista, että Stefanuksen mielen ja sielun täytti sanomaton riemu ja onni. Hän joutui ekstaattiseen tilaan ja ymmärsi, että Jumala, elämän salaperäisin tausta, on tämän uskon, tämän oman poikansa Kristuksen lähettänyt maan päälle. Ja silloinhan ei ole minkäänlaista hätää; ei voi olla yksikään ihmissielu

enää hädässä, koska Jumala itse jollain ihmeellisellä, salaperäisellä tavalla on auttanut meitä kaikkia. – Näin asia kuvastui Stefanukselle. Ja siellä seisojien pieneen matkaan päässä Saulus, joka katseli Stefanuksen marttyyrikuolemaa. Hän saa kuin tärähdyksen sieluunsa, mutta hän ei siitä välitä. Hän jatkaa jonkun ajan kuluttua taas vainojaan. Mutta pian tapahtuu hänelle itselleen jotain samanlaista kuin Stefanuksellekin. Damaskuksen tiellä hänkin näkee Jeesus Kristuksen Jumalan oikealla puolella ja muistaa ehkä sanat: »Minulle on annettu kaikki valta taivaissa ja maan päällä». Hän tulee kerrassaan järkytetyksi. Suuri muutos tapahtuu hänessä; Sauluksesta tulee Paulus – Paavali. Ja apostoli Paavali sitten puhuu juuri salaperäisestä Jeesus Kristuksesta, Vapahtajasta, joka elää näkymättömissä, ja joka on jollain merkillisellä, ylikuonnollisella, näkymättömällä tavalla vaikuttanut koko ihmiskunnan elämään. Paavali perustaa siihen koko sanomansa. Ja kun hän sitten tapasi Pietarin ja muut apostolit Jerusalemissa, eivät nämä voineet mitään sanoa Paavalin näitä opinkappaleita vastaan. He olivat vain hieman eri mieltä siitä, sopisiko puhua näistä asioista pakanoille ja levittää uutta uskoa heille, sillä Pietari ja muut olivat käsittäneet, että uusi oppi oli tarkoitettu ennen kaikkea israelilaisille, juutalaisille. Paavali vastusti tässä heitä sanoen, että totuus on kaikkia varten. Hän tahtoi puhua tästä sanomasta kaikille, ja apostolit sopivatkin keskenään, että Paavali puhuu pakanoille. Myöskin Tuomas kallisti korvansa Paavalin puheille, ja hänkin lähti saarnaamaan pakanoille.

Nyt syntyi silloin, myöskin aivan alussa sellainenkin käsitys, että Jeesus on Jumalan Poika ja hyvin lähellä Jumalaa. Jeesus Kristus ei ole samanlainen kuin muut ihmiset. Ja meidän täytyy tunnustaa siis, että alusta on ollut sekin näkökanta, että Jeesus Kristus on jumalallinen. Ainoastaan heti ensi alussa oli käsitys, että Jeesus oli ihminen, muista poikkeava kylläkin. Mutta hyvin pian Jeesuksen ristinkuoleman jälkeen syntyi toinenkin käsitys. Se ei syntynyt sen kautta, että Jeesus esimerkiksi eläessään olisi sanonut, ettei hän ole tavallinen ihminen, vaan Jumala. Kyllä hän saattoi viitata johonkin sellaiseen, mutta sitä ei osattu ottaa samalla tavalla hänen kuolemansa jälkeen. Kun Paavali ja Stefanus näkivät hänet näkymättömässä maailmassa, että hän ei ollut ainoastaan kirkastettu ihminen, silloin voimme sanoa, että tämä usko ja katsantokanta syntyi aivan käytännöllisellä tavalla kokemuksen, ei opetuksen kautta. Ja sitä käsitystä ajateltiin ja kehitettiin pitkin aikaa. Kun tämä Paavalin näkökanta voitti yhä enemmän alaa, kun kristityt alusta lähtien muodostivat toisenlaisen käsityksen länsimaiden vapahtajasta kuin mitä itämailla ajateltiin heidän vapahtajastaan; kun se kanta tuli yleiseksi, että Jeesus oli Jumalan Poika, oli luonnollista, että uskovaiset rupesivat pohtimaan, kuinka oli mahdollista, että Jumala saattoi tulla maan päälle, ja kuinka se kaikki tapahtui. Tiedämme, että kaikkiin kristillisiin kirkkoihin on jäänyt käsitys, että Jeesus oli Jumalan Poika, yhtä Isän kanssa, ja ylikuonnollisella tavalla syntynyt tänne maan päälle. Hänellä oli tosin fyysillinen ruumis niin kuin muillakin, mutta se oli ylikuonnollisesti syntynyt. Oli myös olemassa toinen näkökanta, joka niin unohtui vähitellen kirkosta, että sitä ei ajattele kukaan enää. Se oli niin sanottu »dokeettinen» käsitys, jonka mukaan Jeesus Kristus syntyi tänne maan päälle ilman fyysillistä ruumista. Hänellä oli ainoastaan harharuumis. Hän poikkesi sillä tavalla kaikista muista ihmisistä, että hänellä oli ainoastaan jonkunlainen eetteriruumis. Gnostikot, jotka niin ajattelivat, sanoivat, että Jeesus syntyi »endokeehen», harharuumiiseen. Mutta, kuten sanottu, se näkökanta unohtui, sillä eiväthän ihmiset ja suuret joukot osanneet käsittää sellaista harharuumista. Heidän mielestään olisi ollut kuin vain näytelmää, jos Jeesuksella ei olisi ollut todellista ruumista ja hän ei olisi kärsinyt ja tuntenut niinkuin muutkin ihmiset. Eihän hän ollut astunut silloin maan päälle. Joukot tunsivat sisässään, että jos Jumala tuli maan päälle, hänen tuli olla kuin ihminen, omata inhimillinen ruumis, tuntea kaikkea, mitä ihminen voi tuntea: pahaa, itsekkyyttä . . . , ja voittoa ne sairaudet, kärsimykset ja kaikki, mitä tämä inhimillinen, fyysillinen elämä tuo mukanaan. Silloin vasta voi ajatella, että Jumala oli tullut ihmisenä maan päälle. Sentähden suuret joukot

eivät hyväksyneet doketismia, vaan ne pysyivät sillä kannalla, että Jeesus, vaikka hän oli Jumalan Poika, kuitenkin syntyi tavalliseen inhimilliseen ruumiiseen, joka kärsi, iloitsi, rakasti, niinkuin muutkin ihmiset. Ja se käsitys on ollut vallalla tähän päivään saakka. Nykyaikainen teosofia on tätä käsitystä selittänyt tarkemmin. Se on koettanut näyttää, että Jeesus Kristus oli ihminen; että Jeesus oli fyysisessä ruumiissa asuva todella inhimillinen olento, joka ei ollut syntynyt tänne yliluonnollisella, vaan inhimillisellä tavalla, niinkuin Buddha ja muut suuret profeetat ja viisaat. Kun sitten tämä ihminen Jeesus oli saavuttanut määrätyn iän, n. kolmekymmentä vuotta, hän Jordanin kasteessa otti vastaan sen, jota teosofisella ajalla on nimitetty Kristukseksi. Sillä tavalla on tehty ero Jeesuksen, ihmisen, ja sen Kristuksen välillä, joka laskeutui häneen Jordanin kasteessa. Tämä on se mystillinen näkökanta, josta on paljon puhuttu tämän meidän teosofisen aikamme viimeisinä vuosikymmeninä.

Mutta siinäkin näkökannassa olemme voineet huomata pieniä eroavaisuuksia. Toiset sanovat, että Jeesus oli ihminen niinkuin muut ihmiset, kuitenkin ihminen, joka edellisissä jälleensyntymisissä oli puhdistanut itsensä ja tullut pyhäksi opetuslapsiksi. Jordanin kasteessa hän sitten luovutti ruumiinsa korkeammalle olennolle, mestarille, vapahtajalle, olennolle, joka ehkä jonkunlaisena avataarana syntyi maan päälle ja käytti Jeesuksen ruumista. Tätä olentoa on nimitetty Kristukseksi. Kristus oli tämän näkökannan mukaan siis toinen kehittyneempi enkeli- eli jumalolento, joka astui Jeesuksen ruumiiseen Jordanin kasteessa. Jeesus itse omana persoonallisuutenaan lähti ulos ja jätti oman puhdistetun ruumiinsa Kristuksen käytettäväksi. Tällainen näkökanta on itse asiassa verraten yleinen teosofisissa piireissä. Suuret teosofiset opettajat, kuten Besant, Leadbeater ja Steiner, selittävät juuri täten. Kun käännämme katseemme kristikunnan ensimmäisiin aikoihin, niin huomaamme, kuinka ensimmäisellä vuosisadalla oli gnostilainen seurakunta, joka ajatteli tähän suuntaan.

Mutta kun katselemme esim. Johanneksen evankeliumia, ja kun luemme Paavalin kirjeitä, emme löydä sitä kantaa, että Kristus oli toinen minäolento, joka tuli Jeesukseen. Näemme päinvastoin selvästi Johanneksen evankeliumista, että Kristus oli Jumalan Poika, Sana, Logos, joka Jordanin kasteessa yhtyi tietoisesti Jeesukseen, ja joka itse asiassa oli ollut aivan kuin Jeesuksen takana alusta lähtien. Jumalan Sana ilmestyi, Logos tuli maailmaan, Jeesuksen kautta, ja Jordanin kasteessa Jeesus tuli täysin tietoiseksi siitä, että hän otti Logoksen vastaan. Jotenkin näin on Johanneksen evankeliumissa.

Koska näin on ollut erilaisia käsityksiä asiasta, kysymme, miten tämän asian laita on? Tahtoisimme itsekkin tietää ja ymmärtää jotain tästä asiasta. Emme tahtoisi ottaa vastaan vain ilman muuta, mitä muut ihmiset sanovat. Se, mitä evankeliumeissa sanotaan, on meille arvokasta. Me tahdomme tietää, nähdä ja ymmärtää, kuinka nämä asiat ovat. Ja silloin ehkä etsiessämme lopulta teemme sen havainnon, josta täällä on ollut puhetta viimeisissä esitelmissä, että Jeesuksen aura tulee meidän yllemme; toisin sanoen, Pyhä Henki tulee meidän yllemme, niinkuin evankeliumien kertomuksessa sanotaan, että »Pyhä Henki laskeutui Jeesuksen yli Jordanin kasteessa». — Samalla tavalla voimme sanoa, että Pyhä Henki laskeutuu meidän ylitsemme, ja silloin se asettaa meidät yhteyteen Jeesus Kristuksen auran kanssa. Meille selviää siinä samassa, että kun se Pyhä Henki laskeutui Jeesuksen yli, se oli ainoastaan aura. Sana eli Täydellinen Ihminen, joka tuli Isästä, Jumalan tajunnassa, järjessä, elävä täydellisen ihmisen, täydellisyyden, elävä kuva valtasi Jeesuksen, laskeutui häneen Jordanin kasteessa. Nimitämme Kristukseksi mystiikassa ja okkultismissa sitä kuvaa, joka on ollut maailman alusta saakka. Tämä Täydellinen Ihminen laskeutui Pyhänä Henkenä eli aurana Jeesukseen Jordanin kasteessa; ja se oli Isän aura, Isän Poika, Kristus, se oli Kristuksen aura. Se yhtyi Jeesukseen. Se oma aura, mikä hänellä oli, oli läpinäkyvä ja kirkas. Siinä ei ollut mitään karmaa, mitään paha. Se oli miltei olematon aura, ja tähän laskeutui

Kristus, Jumalan Poika, ja Isästä lähtevä Pyhä Henki. Hänen oma *auransa* haihtui siihen, mutta hänen oma *minänsä jäi* ja otti vastaan täydellisyyden ihanteen, Jumalan Pojan. Kristuksen aura aivan kuin pyyhkäisi kaikki pois, ja Jeesus yhtyi siihen ja tuli samalla Jumalan Pojaksi –, jolle on annettu kaikki valta taivaissa ja maan päällä. Hänen tajuntansa käsitti silloin heti tämän aurinkokunnan, ennen kaikkea maapallon – kaikki elävät olennot täällä. Jeesus Natsarealaisesta oli tullut Jeesus Kristus.

Nyt kun Stefanus tai Paavali tai joku muu ottaa vastaan Pyhän Hengen, niin se lähtee ikäänkuin Isästä ja Pojasta. Siinä on nimittäin silloin mukana Jeesus Kristus, joka ensimmäisenä otti tällä tavalla vastaan Kristuksen koko olemukseensa. On kuin Jeesus Kristus lähettäisi Pyhän Hengen. Ja se Pyhä Henki tekee hänet silloin yhdeksi Jeesuksen Kristuksen auran kanssa, joka täyttää tämän maapallon ja on tässä aurinkokunnassa. Ihminen on silloin syntynyt Pyhästä Hengestä uudestaan.

Kuinka tällainen tapahtuma oli mahdollinen ihmiselle, kuinka se oli mahdollinen Jeesukselle? Kuinka se ei ollut siinä määrin tapahtunut esim. Buddhalle? Buddhakin löysi totuuden, mikä merkitsee, että Buddha yhtyi juuri tähän Täydelliseen Ihmiseen, Jumalan kuvaan. Kun Buddhan auraa katselee, se on mahdottoman suuri, mutta ei ole läheskään niinkuin Jeesus Kristuksen aura nyt. Buddha on erikoinen olento, ihminen, joka on ottanut Kristuksen vastaan, mutta vain johonkin määrättyyn kohtaan saakka. Ei niin kokonaan, täydellisesti, kuin Jeesus sen otti Jordanin kasteessa vastaan. Hän ei kyennyt siihen vielä. – Näin ollen luonnollisesti kysymme, miten on mahdollista, että sellainen saattoi tapahtua Jeesus Natsarealaiselle? Miksei se voinut tapahtua Buddhalle tai jollekulle muulle? Mikä oli erikoista Jeesuksessa, että se saattoi hänelle tapahtua? – Olen uskaltanut esittää vastauksen, jolle en vaadi mitään auktoriteettiarvoa. Pyydän, että jokainen tutkisi sitä. Se vastaus on, niinkuin jo edellä olen esittänyt, että Jeesus, joka kyllä oli ihminen, ei ollut ihminen aivan sillä tavalla, että hän olisi syntynyt yhä uudestaan maan päälle. Jeesus – niinkuin Buddha ja jotkut muut – oli niitä ensimmäisiä ihmisiä, jotka olivat syntyneet kuussa. – Niinhän mekin olemme tulleet eläinkunnasta ihmisiksi kuumavantarassa, mutta me synnyimme yksitellen, niinkuin eläinkunnasta nousu ihmiskuntaan tapahtuu. – Jeesus, Buddha ja eräät muut olivat kaikista ensimmäisiä, jotka syntyivät ihmisiksi, ja he saivat myöskin pukeutua inhimillisiin muotoihin jo siellä kuussa. He olivat ihmisinä jo kuumavantarassa. He syntyivät eläinkunnasta ja liittyivät ihmiskuntaan, ja he saivat kokea, mitä ihmiskunta saattoi silloin kokea. Ne kokemukset eivät olleet samanlaisia kuin ne, mitä me nyt saamme täällä kokea. Mutta ne kokemukset saattoivat kehittää inhimillistä järkeä eläimestä syntyneen tunteen rinnalla, joka ehkä oli kyllä jaloa. Useimmat saivat kokea inhimillistä elämää maan päällä. Kuusta oli aineellisessa merkityksessä muutettu jo varhemmin tänne; ja kun tuli aika siirtyä tänne maan päälle, silloin tänne tuli Venuksesta ja Merkuriuksesta suuria auttajia, jotka perustivat suuren Salaisen Veljeskunnan eli keskusyliopiston tänne maan päälle. Sitä nimitettiin paratiisiksi eli Eedenin puutarhaksi – hebreasta käännettynä. Silloin siihen kouluun oli jokaisella ihmisellä tilaisuus päästä, ja on vielä edelleen, sillä se koulu on yhä olemassa. – Tuollaiset asiat järjestetään aina etukäteen. Emmehän mekään ihmiset tee mitään miettimättä ja tuumaleimatta ensin. Ei koulu tai yliopisto täälläkään ole siinä valmis, kun se on päätetty perustaa. Samalla tavalla myöskään näissä koko ihmiskuntaa koskevissa suuremmissa asioissa ei tapahdu mitään umpimähkään, vaan kaikki mietitään tarkasti etukäteen. Niinpä ne viisaat, jotka tulivat muualta, tiesivät, että ihmiskunnan piti laskeutua aineeseen, karkeampaan muotoon, ja alkaa suuri kamppailunsa itsekkyyttä vastaan. Ja he tiesivät, että silloin tarvitaan koulu; tarvitaan aina silloin suoranaista apua – silloin tällöin. Ja erinomaisen tärkeä kohta avunannossa on se – kun ihmiskunta on joutunut niin alas

aineeseen, että heitä ei pelasta mikään muu kuin henkinen sysäys –, että jumalallinen elämä laskeutuu ihmiskuntaan ja aivan kuin ravistaa sitä, tulee lähelle ihmisten omaatuntoa, järkeä ja sydäntä. Ja jonkun ihmisen täytyy tuoda näkymättömistä tuo jumalallinen totuus ihmiskuntaan. Siis jo miljoonia vuosia varhemmin näkivät viisaat kyllä, mitä tulisi tapahtumaan: että Jumalan täytyi ruumistua maan päälle. Ja silloin heti siellä alussa kysyttiin – koska tuo inkarnaatio ei voinut tapahtua ilman ihmisminä –: tahdotteko te kaikki olla mukana siinä työssä? Ja yhden täytyi silloin uhrautua sillä tavalla, että hän oli koko ajan silloin ainoastaan tuossa paratiisissa. Hänen täytyi säilyttää oma minuutensa aivan puhtaana, kunnes inkarnaatio voi tapahtua, ja hän sai elää ainoastaan niiden toisten toveriensa korkeammassa minässä. Buddha ja Jeesus olivat heti valmiit, ja toiset myöskin. Ja Jeesus sanoi, että hän mielellään uhrautuu sillä tavalla, että hän ei synny fyysilliseen ruumiiseen, vaan jää odottamaan tuohon keskuskouluun ollen vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa, jotka syntyvät tänne ihmisinä, ja käy sitten inhimillisen elämän kokemukset läpi tällä tavalla. He olivat kyllä jo kuumavantarassa kasvaneet ja ponnistaneet, mutta täällä maan päällä oli vaikeammat olot. Aine vastustaisi enemmän, ja sentähden oli suurempi taistelu vielä kaikkien edessä. He mielellään antautuivat siihen, mutta Jeesus jäi elämään Eedeniin, elämään vain kokonaan toisten korkeammassa minässä. Yhdeltä kannalta katsoen hän oli siis aivan kuin heidän enkelinsä, joka heitä lohdutti. Hänelle oli ääretön kärsimys olla poissa maan taisteluista, kun toiset siellä kamppailivat, mutta hän ymmärsi sen kuuluvan tuohon suureen ohjelmaan ja suunnitelmaan. – Sitten tuli aika, että inkarnaatio tapahtui, Jeesus sai vanhemmikseen miehen ja naisen, jotka olivat kauan, miljoonien vuosien aikana valmistautuneet siihen, että heidän verensä olisi niin puhdas kuin mahdollista, että se, minkä he jättävät perintönä, olisi niin puhdas kuin mahdollista. Jeesus syntyi heidän luokseen ilman mitään karmaa. Hänen minuudessaan ei ollut mitään tietoa synnistä ja pahasta. Hän oli viaton, syytön, karmaton, kun hän syntyi, ja se minkä hän toi mukanaan vereensä, oli aivan puhdasta. Se oli kuin kristallia. Siinä ei ollut mitään itsekästä ja sellaista, mitä muutoin ihmisillä on. Vanhemmiltaan hän sai mahdollisimman vähän – ei paljon mitään –, niin että hänen verensä oli aivan puhdas. Meidän kaikkien ihmisten veri on pahan, synnin saastuttama. Sellaiseen vereen ei Jumalan täydellisyysskuva olisi voinut laskeutua. Olisi tietenkin jonkun matkaa voinut laskeutua, niinkuin joihinkin suuriin profeettoihinkin. Mutta sellaisen ihmisen joka verisoluun ja veripisaraan ei kokonaan olisi voinut laskeutua Kristuksen olemus. Sen ihmisen, jossa se voisi tapahtua, täytyi olla kokonaan puhdas. Sentähden oli niin paljon rakkautta uhrattu ja niin paljon työtä tehty, että Jumala saattaisi astua maan päälle. Ja nyt on siinä meidän vahvuutemme kallio, meidän voimamme; siinä on meidän kaikkemme. Yksi meistä, ensimmäinen veli osasi uhrautua miljoonia, kymmeniä miljoonia, ehkä satoja miljoonia vuosia; ehkä kuusta lähtien ja sitten toistakymmentä miljoona vuotta Eedenin puutarhan alusta. Hän suorittaa yhä tehtävänsä, ja se ei ole ihmeellistä, että täällä länsimailla on ruvettu sitä ihmistä, joka on niin uhrautunut, palvomaan Jumalana. Mutta on silloin erehdys, jos ajatellaan vain Jeesus Natsarealaista, eikä Buddhaa ja toisia, sillä kaikkihan he ovat uhrautuneet ja ansainneet yhtäläisesti meidän palvontamme. Sentähden sanotaankin, ettei ihmisiä saa palvoa. Ei saa palvoa Buddhaa, ei Jeesusta, ei yhtään ainoata vapahtajaa, joka on tullut meidän ihmiskuntaamme auttamaan. On ainoastaan palvottava Jumalaa hengessä ja totuudessa, ja tunnettava ääretöntä rakkautta niitä kohtaan, jotka ovat koettaneet auttaa ja siinä onnistuneet.

IX

Jeesus Kristuksen veri puhdistaa meidät kaikesta synnistä

Adventtina, jolloin kuulemme laulettavan »Hosiannaa», mieleemme muistuu kuva, mikä meillä lapsena oli adventin merkityksestä muistojuhlana. Se kuva on tietysti meillä vieläkin, kuva historiallisesta tapahtumasta. Siinä kuvassa Jeesus Kristus istuu aasin selässä, ja hänen opetuslapsensa ympäröivät häntä. He kulkevat saatossa Jerusalemin portille. Portista tulee ulos vanhoja ja nuoria, lapsia, kaikilla palmunoksat käsissään. He laulavat: »Hosianna sille, joka tulee Herran nimeen». Tuo kuva on meistä kaunis, runollinen. Samalla se on myös surullinen, sillä mieleemme tulee, kuinka se sama ihminen, sama jumal-ihminen, Vapahtaja, jota tervehditään noin Hosianna-laululla, myöhemmin ristiinnaulitaan. Meistä tuntuu, että usein on elämässä niin, että jos lauletaan jollekulle »Hosiannaa», niin jonkun ajan perästä huudetaan: ristiinnaulitse! Sentähden tuo kuva historiallisesta tapahtumasta on sekä haikaa että myös iloinen ja kunniakas. Mutta adventtina siis mieleemme kääntyy vain tuohon kunniakkaaseen tapahtumaan, kun Jeesus Kristusta tervehtivät hänen maalaisensa messiaana. Koko Jerusalemi ei tietenkään tee niin, vaan joku osa sen asukkaista, ne, jotka pitävät häntä messiaana. Tähän messias-käsitteeseen juutalaisilla sisältyi käsite jumalallisesta ihmisestä, joka tulee ja perustaa taivasten valtakunnan maan päälle – tai ainakin israelilaisten valtakunnan –, johtaa onnellisesti israelilaisten valtakuntaa maan päällä. Juutalaiset, jotka kauan olivat kärsineet maanpakoa ja toisten ikeen alla olemista – ja nytkin olivat roomalaisten käskettävinä –, ikävöivät sitä aikaa, jolloin he taas saisivat olla vapaina – ja vielä enemmän –, jolloin he saisivat jumalansa ilmoituksen mukaan hallita maailmaa. He olivat Jumalan valittu kansa ja heidän tehtävänsä oli johtaa ihmiskuntaa. He odottivat sitä Herran valittua, »Massiahia», joka tämän heidän onnellisen valtakuntansa panisi pystyyn.

Jerusalemmissäkin oli siis ihmisiä, jotka ajattelivat, että Jeesus Natsarealainen on Kristus, Messias, valittu; hän on perustava sen meidän maailman valtakuntamme, ja me juutalaiset pääsemme taas vapaiksi. Oli niitä, jotka ajattelivat näin, ja heidän pettymyksensä oli tietysti suuri, kun heille selvisi, että se valtakunta, jonka Jeesus Natsarealainen tahtoi panna alulle, ei ollut tästä maailmasta. Hänhän oli sanonut itse: »Minun valtakuntani ei ole tästä maailmasta». Sitä oli ihmisten vaikea käsittää. Vain ne, jotka olivat ottaneet vastaan Jeesuksen sanoman, ymmärsivät tämän ja saattoivat sulattaa sen katkeran totuuden, että ennen kuin Jumalan valtakunta, jossa Jeesus oli, saattoi tulla maan päälle näkyväisessä muodossa, sen täytyi tulla ensin ihmisten sydämiin. Sillä se valtakunta oli näkymättömissä, se oli toisessa maailmassa, taivaissa, ja sentähden se ei voinut muulla tavalla kuin ihmisten kautta astua maan päälle, heidän sydämensä, sielunsa, mielensä kautta. Ihmisten piti astua siihen taivasten valtakuntaan, Jumalan valtakuntaan, ja toteuttaa sitä maan päällä. Ja kun se vähitellen sitten saisi sijansa jokaisen ihmisen sydämessä, toteutuisi Jumalan valtakunta myöskin ulkonaisesti maan päällä. Sentähden kun me nyt kohta pari tuhatta vuotta myöhemmin ajattelemme tuota historiallista tapahtumaa, niin me tiedämme, että adventti ei meille ole ainoastaan historiallinen tapahtuma. Se ei ole enää vain sitä, että Jeesus Natsarealaista kerran tervehdittiin hosianna-laululla Jerusalemin portin ulkopuolella ja kaduilla, vaan se merkitsee, sen täytyy merkitä meille jotain muuta. Adventin merkitys on, – jos se on muuta kuin vain historiallinen muisto –, alati uudistuva asia, jolla on ikuinen

merkitys; joka tapahtuu, ja jonka täytyy tapahtua yhtä mittaa ihmismaailmassa. Sentähden ihmiset kristikunnassa myöskin ovat alkaneet ymmärtää, että kun adventtina tervehditään Kristuksen tuloa, jokaisen yksilön täytyisi tervehtiä häntä tervetulleeksi itsensä luo. Niin paljon – voimme sanoa – kristikunnassa ymmärretään adventtia. Jokainen kristitty ajattelee siten Jeesus Kristuksen toista tulemistä, joka tapahtuu ennen kaikkea juuri hänen sydämessään. Jollemme me yksilöinä osaa ottaa Jeesus Kristusta vastaan hänen tullessaan adventtina, taikka sinä hetkenä, josta adventti on ennustus, silloin hän ei voi tulla meidän luoksemme millään objektiivisemmalla tavalla. Meidän täytyy ensin yksilöinä ottaa hänet vastaan, ja se vastaanotto tapahtuu – niinkuin kristikunnassa sanotaan – uskossa. Uskossa täytyy ottaa vastaan tämä Jeesus Kristus, Jeesus Natsarealainen, Messias, Kristus, Jumalan Poika, Vapahtaja . . . , miten tahansa tahdomme häntä nimittää. Hänen tulemisensa on otettava vastaan jokaiseen sydämeen uskon kautta. Ja mikä sitten on usko, joka johtaa ihmisyksilön Jeesus Kristuksen eli Vapahtajan luo? Se usko ei ole mikään ihmeellinen opinkappale-usko, ihmeellinen metafysillinen usko johonkin määrättyyn maailmanselitykseen. Se usko ei ole mitään mahdotonta, järjelle käsittämätöntä, vaan se usko tulee ihmiselle itsestään silloin, kun hän saa kuvan siitä, että Jeesus Natsarealainen voi häntä auttaa, auttaa silloin ensinnä opettajana. Hän lukee evankeliumeja. Jeesus Natsarealainen tulee häntä vastaan evankeliumeissa. Hän ymmärtää sydämessään, että tuo Jeesus Natsarealainen on ollut hyvä ja viisas – erinomaisen hyvä, jumalallisen hyvä, puhdas, ihana ihminen. Hän ei näe Jeesuksessa mitään muuta kuin oikeutta, kauneutta, hyvyttä ja totuutta. Ja silloin Jeesus evankeliumeista astuu hänen eteensä – sanokaamme vaikka – jonkunlaisena messiaana. Niinkuin juutalaiset tervehtivät häntä Messiaana, niin hänestäkin tuntuu, että tuo Jeesus Natsarealainen on epäilemättä Messias, jollain tavalla jumalallinen olento. Hän on ihmeellinen ihminen, joka voi häntä, ihmistä auttaa. Ja millä tavalla auttaa? Auttaa silloin juuri sanoillaan ja opetuksillaan. Silloin se Jeesus, joka astuu meitä totuudenetsijöitä, tosikristityitä vastaan, opettaa jotain. Hänellä on sana sanottavana. Hän sanoo meille, mikä elämä on. Ja kun me huomaamme, että hän on – voisimme sanoa – yli-ihminen, viisas ja hyvä, usko meissä herää. Meistä tuntuu, että Jeesus Natsarealainen on lähellä totuutta, lähellä Jumalaa, ehkä yhtä Jumalan kanssa, niinkuin hän sanookin evankeliumissa: »Minä ja Isä olemme yhtä. Minä en tee enkä puhu itsestäni, vaan teen ja puhun sitä, mitä Isä käskää. Minä en hae omaa kunniaani, vaan hänen kunniaansa, joka on minut lähettänyt.» Hän puhuu sillä tavalla, ja hänen koko elämänvaelluksensa, elämänsä, on sopusoinnussa niidenkin sanojen kanssa. Silloin meissä herää usko, ja se usko ei ole silloin mitään yliluonnollista, joka tappaa järjen. Järki sanoo meille, että tuossa on ihminen, joka tietää enemmän kuin me, ja joka on enemmän kuin me. Hän sanoo: »Se joka kuulee minun ääneni, voi pelastua ja saada iankaikkisen elämän. Se ihminen voi tulla totuuden luo, Jumalan luo, ja silloin hän on kaikesta pahasta pelastunut.» Tällä tavalla puhuu Jeesus itse, ja meidän luottamuksemme häntä kohtaan herää. Se usko, joka meissä syntyy, ei ole dogmaattista eikä metafysillistä uskoa. Se on inhimillistä luottamusta toiseen olentoon, joka kukaties on jumalallinen, paljon yläpuolella meitä, mutta joka kuitenkin on esiintynyt ihmisenä maan päällä, ja ihmisenä herättää meidän luottamuksemme. Meidän uskomme on luottamusta häneen. Me tahdomme kuunnella hänen sanojaan ja tahtoisimme niitä noudattaa, sillä pian meille selviää, että sitä mitä hän puhuu, meidän tulee kuunnella ja noudattaa. Hän itsekin sanoo: »Ei se saavuta pelastusta, joka huutaa minulle: Herra! Herra», vaan ainoastaan se, joka tottelee ja tekee mitä minä käskän». Ja kun tutkimme hänen sanojaan, huomaamme, että ne todella ovat miltei yhtämittaisia neuvoja ja käskyjä, mitä meidän pitää tehdä, miten olla, mihin pyrkiä, millä tavalla elää. Jeesus evankeliumeissa antaa meille selvän elämänopin. Ja meidän ainainen tehtävämme tässä Ruusu-Ristissä on viitata juuri Jeesuksen elämänoppiin, hänen sanoihinsa, hänen käskyihinsä. Sillä me huomaamme hämmästyksellemme, että tässä maailmassa puolentoista vuosituhannen aikana on unohdettu Jeesus opettajana; on

unohdettu, että Jeesuksella on selvät elämän käskyt ja neuvot. Jos niistä joskus mainitaan tai luetaan ääneen, tuntuu lukijan ja kuulijan mielestä, että se on kaunista puhetta, joka tulee Jumalan Pojan suusta, ja johon me emme kykene. Kun Jeesus sanoo: »Älä koskaan vihastu, älä koskaan suutu mistään syystä», me voimme ihailla sydämessämme niin korkeita sanoja ja ymmärtää, että Jeesus Jumalan Poikana on taivaasta tullut, on Jumala itse. Sehän oli aivan luonnollista hänelle. Jonkun mieleen voi tulla, että olikohan se hänen Isänsä Vanhassa Testamentissa, joka kovasti suuttuu, vihastuu, rankaisee ja kosta juutalaisille ja pakanoille. Mutta sellaisen ajatuksenhan voi pyyhkiä pois ja ajatella, että Jeesus Kristus Jumalan Poikana oli jossain suhteessa parempi Isäänsä. Olihan hän samalla sellainen ihanteellinen ihminen, että emme tahtoisi ajatuksissamme ollenkaan ruveta pohtimaan sitä, että Vanhassa Testamentissa Jeesuksen Isä – jos se oli hänen Isänsä – oli kovasti kostonhaluinen. Hämmentää meitä kovin, niin että Jeesuksen sanat »Älä koskaan suutu», menevät korviemme ohi, kun tiedämme, että hänkin, se vanha Jumala, yhtä mittaa suuttuu. Pitäisikö meidän olla parempia kuin hän? Ja me emme osaa ollenkaan ottaa lukuun Jeesuksen sanoja »Älä suutu». Älä koskaan loukkaa, suututa ketään, se myöskin sisältyy siihen. – Se on aivan kuin uutta elämää, jota emme ole eläneet koskaan, emmekä vieläkään osaa. Ehkä jossain ihanteellisessa perheessä isä ja äiti eivät suutu toisiinsa eikä lapsiinsa. Ehkä lapsetkaan esimerkkiä noudattaen eivät suutu toisiinsa. Ehkä sellainen perhe joskus voi olla täällä maan päällä. Se on kuitenkin harvinaista. Muuten meidän ihmisten täytyy loukkaantua ja suuttua. »Älä koskaan suutu, älä vihastu, älä käytä mitään rumia sanoja toisesta ihmisestä. Älä sano häntä hulluksi, pahaksi j.n.e.» Se Jeesuksen neuvo tavallisesti menee korviemme ohi. Mutta sitten se voi ruveta alitajunnassa meitä vaivaamaan, jos meidän huomiomme siihen kiintyy. Meille selviää, että Jeesus Kristus on todella sanonut näin tarkoituksella, että se on hänen uutta elämänymmärrystään. Nyt hän opettaa meitä ihmisiä uudella tavalla ja opettaa meille sellaista, jota emme ennen ole oppineet. Ja me jälleen ihmettelemme, että todellakin, jos lopettaisimme suuttumisen, vihastumisen, parjaamisen ja sen sellaisen, joka saa selvästi pahaa aikaan, niin elämämme voisi muuttua paratiisiksi. Ja me ymmärrämme, että taivasten valtakunta ei voi tulla meidän luoksemme, ellemmme noudata niitä uusia elämän sääntöjä, joita Jeesus on meille antanut. – Siten Jeesus Kristus tulee meitä vastaan opettajana, ja me alamme luottaa siihen, että hän tietää, mitä hän neuvoo, opettaa ja käskee. Hän voi taluttaa meitä kuin kädestä ja näyttää tien: »Tuosta on kuljettava, jos tahdotte tulla Jumalan valtakunnan portille. Kulkekaa tuota kaitaa polkua, niin tulette elämän portille. Tämä on välttämätöntä. Teidän täytyy elää näiden uusien käskyjen mukaan, toteuttaa niitä, jotta taivasten valtakunnan portit tulisivat näkyviksi teille.» Ja kun ihminen ottaa uskossa vastaan Jeesuksen opettajana ja alkaa noudattaa hänen käskyjään, hän tietysti huomaa, että käskyt eivät ole mitään niin ulkonaisia asioita, että niitä voisi päättää noudattaa yht'äkkiä, että osaisi niitä noudattaa. Ne ovat päinvastoin eläviä käskyjä, jotka asettavat meidät aina uusiin tilanteisiin, ristiriitoihin ja arvoituksellisiin kohtiin elämässä. Todellakaan ne eivät ole mitään mahdollisuuksia, jotka voi aivan kuin ripustaa päällensä ja noudattaa ilman muuta. Ne ovat henkeä ja elämää, itse elämän sisäisestä lähteestä lähteneitä, ja sentähden ne alati kirkastuvat, syventyvät ja tulevat yhä täydellisemmiksi. Ne näyttävät meille, kun niitä noudatamme, että olemme kaukana niiden täydellisyydestä. Me huomaamme, kuinka niihin sisältyy yhä enemmän. Emme suinkaan huomaa, että osaisimme niitä noudattaa, vaan päinvastoin, että kun todenteolla ja sydämestämme koetamme niitä noudattaa, se vie meitä eteenpäin jollain tiellä, jolla täydellisyys näkyy yhä selvemmin, täydellinen ihminen alkaa häämöittää meille. Me itse olemme mielestämme epätäydellisiä, yhä kauempana ihanteesta. Näemme, kuinka ontuen ja hapuillen koetamme pyrkiä eteenpäin tiellä, joka on todella kaita. Me emme mistään saata ylpeillä ja ajatella itsestämme, kuinka täydellisiä olemme ja kuinka olemme oppineet sitä tai tätä. Meillä on yhä selvempänä täydellisyysihanne, joka on niin loistava, että tunnemme itsemme kuin kirkkauden valon tiellä oleviksi pahoiksi esteiksi, jotka eivät päästä taivaallista

valoa lävitseen. Sentähden tunnemme itsemme yhä epätäydellisemmiksi ja pienemmiksi. Ja valo loistaa yhä kirkkaampana. Mutta suuri on sitten meidän hämmästyksemme, kun jonakin päivänä seisomme Jumalan valtakunnan porteilla, elämän porteilla, kun huomaamattamme ja tietämättämme olemme joutuneet tuon kaidan tien päähän ja sielumme kolkuttaa Jumalan valtakunnan portille. Me aivan hämmästyimme ja pelästyimme siitä. Mutta silloin elämän portti aukenee, ja saamme nähdä kirkkauden loisteen, saamme tuntea Jumalan, tai Jumalan Pojan, tai niinkuin myöskin voimme sanoa – kääntämällä doxa-sanon – Jumalan Pojan auran. Pyhä Henki meidät ympäröi, otamme vastaan Pyhän Hengen, Jeesus Kristuksen auran, tulemme siihen auraan, näemme sen loiston äärettömän värikirkkauden. Ja me tiedämme, mitä tuo kaikki merkitsee. Se on meille kuin näky, kuin kokemus itse elämästä, itse taivasten valtakunnan elämästä, joka on elämän porttien takana. Ja me jäämme miettimään ja pohtimaan, mitä olemme nähneet. Silloin meille selviää mysteeriä, josta kyllä olemme lukeneet evankeliumeissa, ja johon nähtävästi Paavalin kirjeissä on yhtä mittaa viitattu. Meille selviää Jeesuksen Kristuksen veren ja lihan mysteeriä. Johanneksen evankeliumissahan sanotaan selvästi: »Se joka ei syö minun lihaani, eikä juo minun vertani, ei voi saada iankaikkista elämää; sillä iankaikkinen elämä on juuri siinä, että te syötte minun lihaani ja juotte minun vertani». Silloin totuudenetsijälle, joka on vilpittömästi koettanut noudattaa Jeesuksen käskyjä ja kulkea hänen jäljissään, on nyt elämän portin luona, kun hän sai kurkistaa siihen Jumalan valtakuntaan sisälle, selvinnyt, mikä on Jeesuksen veri ja liha, mikä se on, mitä hänen pitää syödä, ja mikä yksin voi antaa hänelle iankaikkisen elämän. Hän huomaa, että hän ei omalla vanhurskaudellaan ja sillä, että hän noudattaa Jeesuksen käskyjä parhaimpansa mukaan, voi hankkia itselleen iankaikkista elämää. Ja hän ymmärtää myöskin, että iankaikkinen elämä jää aivan ulkopuolelle, jollei ihminen kulje sitä polkua, joka vie elämän portille. Jollei ihminen uskossa seuraa Vapahtajaa Jeesus Kristusta ja uskossa koeta toteuttaa Jeesuksen käskyjä, niin hän ei tule Jumalan valtakunnan, iankaikkisen elämän porteille. Se ponnistus vaaditaan ensin ihmiseltä. Hänen täytyy ensin tuntea Jeesuksen elämänoppi, ja noudattaa sitä parhaimpansa mukaan. Mitään täydellisyyttä ei häneltä vaadita. Hän itse huomaa, kuinka huonoksi hän omissa silmissään tulee. Mutta ehdotonta vilpittömyyttä käskyjen noudattamisessa vaaditaan. Hän ei saa sanoissaan eikä opetuksissaan sanoa: no, saahan sitä suuttua; tai – ajatellen viidettä käskyä –: täytyyhän sitä lähteä sotaan. Sillä hän sulkee itsensä ulos iankaikkisen elämän yhteydestä. – Mutta kuitenkin Jeesuksen neljännen käskyn vastaisesti ihminen voi tuntea, että täytyy vastustaa ilkeätä ihmistä ja väkivallalla estää häntä pahaa tekemästä. Jos hän näkee, että toinen ihminen hyökkää toisen kimppuun, aikoo murhata toisen, hän tuntee, että hänen sydämensä välttämättä vaatii, että hän heittäytyy väliin ja estää tuon mielenvikaisen ihmisen tappamasta toista. Sen hänen sydämensä vaatii häneltä. Ja jos hän ei sitä tee, vaan antaa tapon tapahtua, hänen omatuntonsa ei anna hänelle rauhaa. Sen hän ymmärtää. **Ja silloin hän oman autuutensa uhalla, vaikka sulkisi itseltään taivasten valtakunnan portit estämällä toista tappamasta, kuitenkin sen tekee. Sillä hänen sydämensä täytyy olla vilpiton. Mutta mikä on ihmeellistä. Jos hän noudattaa kerran sydämensä ääntä ja antaa sydämensä äänen kuulua, silloin hän kyllä ei saata siinä erehtyä. Samalla tavalla, jos hän jotain toista käskyä noudattamalla saisi pahaa aikaan, jotain sellaista vaikutusta aikaan, jota hän ei voisi käsittää muuksi kuin pahaksi, ja hän silloin rikkoo sitä käskyä vastaan, jotta hän pelastaisi jonkun toisen ihmisen, silloin hän myöskin tuntee omassatunnossaan ja sydämessään, että hän teki oikein.** Voimme ajatella esimerkiksi, että kadulla tulee juosten ihminen ja sanoo ohimennen: »Minua ajetaan takaa, ja he tahtovat tappaa minut . . . Pelastakaa minut!» Silloin hän avaa oven ja sanoo: »Mene tuonne!» Vainoojat tulevat perästä ja kysyvät: »Näitkö sinä, minne se meni?» Kolmannessa käskyssähän sanotaan: Sinun puheesi olkoon: On, on, ei, ei. Mutta hän sanoo silloin noille takaa-ajajille: »Tuonne se näkyi juoksevan». Hän valehteli, ja he juoksevat sinne päin. Hän

on sillä ehkä pelastanut ihmisen, joka juoksi pakoon. Silloin hänen sydämensä ja omatuntonsa eivät moittineet häntä. Hän antoi kuin oman autuutensa lunnaiksi ja kuin sanoi Jumalalleen: »Jos nyt taivasten valtakunnan portit minulta sulkeutuu, tahdon odottaa ulkopuolella, kunnes se synti on sovitettu.» **Ja sitten tapahtuu ihmeellinen asia. Kun ihminen tällä tavalla joskus on rikkonut jonkun käskyn —, ei enää oman heikkoutensa takia, vaan sen vuoksi, että hänen järkensä ei estänyt, hänen järkensä ei olisi kestänyt hänen kovuuttaan, jos hän ei olisi toista pelastanut —, tapahtuikin, sillä tämä on ollut jonkinlainen koetus, että hän ei enää joudu sellaisiin tilanteisiin, että hänen täytyy valehdella, tai hetken pakosta käyttää väkivaltaa toista kohtaan estäen toista väkivaltaa käyttämästä. Hän ei joudu enää sellaiseen tilanteeseen — se on elämän salaperäinen juoksu.** Ja ihminen, joka pelkäämättä kulkee eteenpäin tuolla kaidalla tiellä, tulee elämän portin luo ja saa kokea Pyhää Henkeä, ja hän näkee, että nyt hänen iankaikkinen elämänsä riippuu jostain muusta. Se on riippuvainen siitä, että osaa ottaa vastaan Kristuksen, ja sanokaamme Jeesuksen Kristuksen kokonaan itseensä, että hän voi yhtyä Jumalan Poikaan kokonaan, omaksua hänet kokonaan ja saada häneltä ikäänkuin iankaikkisen elämän. Koko iankaikkinen elämä on hänessä itsessään, sillä hänessä itsessään on kaukana Jumalan Poika. Mutta hän ei tule siitä iankaikkisuudesta osalliseksi, eikä hän tule Jumalan Pojaksi, jollei hän osaa rakentaa itselleen sellaista iankaikkista, taivaallista ruumista eli välikappaletta, käyttövälinettä, jossa hän voi iankaikkisena, jumalallisena olentona elää täysin tietoisesti. Hänen eteensä astuu, kun hän on kulkenut tuon valmistavan tien ja tullut elämän portille, uusi tehtävä: luoda itselleen uusi iankaikkinen ruumis, tai iankaikkinen muoto. Silloin hän sanoo: »Tämä on minulle itselleni mahdotonta». Ja silloin myöskin taivaasta kuuluu vastaus: »Sinulle mahdotonta, mutta Jumalalle mahdollista. Kun syöt Jumalan Pojan lihaa ja juot hänen vertansa, silloin sinussa syntyy ja muodostuu tuo iankaikkinen ruumis.» Hänelle selviää, mikä ihmeellinen mysteerio on veressä, ja kuinka ihmeellinen Jeesus Kristuksen veri on ollut ja yhä on. Veri ihmisessä on se aineellisuus, joka on lähinnä hänen minäänsä. Ihmisen minä ja hänen verensä ovat vuorovaikutuksessa keskenään. Ihmisen veri ei ole puhdas. Se on saastainen, synnin saastuttama, sillä ihmisen veri on hänen itsensä, hänen oman menneisyytensä, hänen oman karmansa luoma. Kun me synnymme tähän maailmaan, saamme ruumiin vanhemmiltamme ja saamme heidän verensä. Heidän verensä ei ole ehdottomasti puhdas. Heidän karmansa ja syntisyytensä on kuin perisynti. Sitten me itse astumme ruumiiseen ja siihen vereen omine minuuksinemme, painamme siihen oman karmamme, ja saastutamme sitä verta enemmän. Tietysti se ei tapahdu yht'äkkiä, kun astumme tuohon ruumiiseen, vaan vähitellen. Lapsuuden, nuoruuden aikana täytämme vanhemmiltamme saatua verta menneisyydestä saadulla verellä, omalla karmalla. Sillä tavalla meidän veressämme asuvat kaikki muinaiset halumme, viettimme, intohimomme, jotka olemme tuoneet mukanaamme edellisistä elämistämme, ja jotka soveltuvat siihen vereen, minkä saamme vanhemmiltamme. Kun karma määrää nämä, niin se veri sopii meille, ja sen syntiä lisäämme omalla synnillämme, jonka otamme mukaan edellisistä elämistä. Ja vaikka me ihmiset kuljemme vilpittömästi kaidalla tiellä elämän porttia kohti, emme saa vertamme täydellisesti puhtaaksi. Emme voi puhdistaa sitä. Opimme kyllä saamaan vallan oman veremme yli, joka oli kovasti kiihkeä ja suuttuva, joka pani meidät vihastumaan ja raivostumaan. Se tyyntyy. Niin paljon valtaa saamme sen yli. Me tulemme lempeiksi ja lapsellisiksi; emme näe pahaa toisessa; emme osaa suuttua toisten sanoista eikä teoista. Itse emme koskaan huomaa mitään syytä suuttua. Sillä tavalla kyllä voitamme itsemme, mutta meidän veremme ei ole kokonaan voinut puhdistua. Me hillitsemme sitä, mutta se ei ole puhdas. Me unohdamme, mitä siinä on, sillä meidän tajuinen minämme on kääntynyt pois veren viettelyksistä. Mutta veremme ei ole ehdottomasti puhdas, luotettavasti puhdas. Kun tulemme elämän portille, näemme, että on ollut yksi ihminen, yksi Jumalan poika, yksi

Vapahtaja, jonka veri oli täydellisesti puhdas, joka (niinkuin viime sunnuntainakin puhuimme) oli saanut mahdollisimman puhtaan veren vanhemmiltaan. Hänen vanhempansa olivat valmistaneet itseään monen maallisen elämän aikana, ja heidän verensä oli persoonallisesti mahdollisimman puhdas. Mutta Jeesus oli sitä paitsi itse ollut koko maallisen elämän aikana tällä pallolla taivaissa, elänyt ainoastaan hyvän, totuuden, puhtauden tasoilla, ja ottanut siellä oppia ja kokemusta ihmiselämästä ainoastaan siinä määrin, kuin sitä elämää sen hyvissä puolissa oli voinut heijastua hänen suurten ystäviensä ja veljiensä – ennen kaikkea Buddhan – korkeamman minän tajuntaan. Jeesus oli kieltäytynyt astumasta inhimilliseen ruumiiseen, ennen kuin hän voisi valmistaa sellaisen lihan ja veren, joka olisi aivan saastuttamaton. Tämän kaiken me näemme elämän portilla. Silloin ymmärrämme myöskin, että ainoastaan tuo veri voi meidät puhdistaa. Ja silloin me avaamme oman minuutemme ottamaan vastaan Jeesuksen Kristuksen minuuden, ottamaan vastaan Jumalan Pojan, niin että Jumalan Poika, joka aina aikojen aamusta lähtien on ollut syvällä meidän hengessämme, ottaisi haltuunsa meidän minämme, että me voisimme sanoa niinkuin Paavali sanoo: »Minä elän. Kuitenkaan en minä, vaan Kristus minussa.» Silloin kun otamme Jumalan Pojan vastaan minuutemme, hänen elämänverensä valuu meihin ja puhdistaa meidän veremme. Ei sillä tavalla, että me tulisimme ikäänkuin siinä silmänräpäyksessä puhtaiksi, täydellisiksi ja ihmeellisiksi ihmisiksi, vaan sillä tavalla, että meissä pannaan alulle kirkkauden ruumiin synty ja muodostuminen. Meissä luodaan taivaallinen ruumis, t.s. sen siemen lasketaan meidän sielumme ja minuutemme maaperään. Jeesus Kristuksen ruumiista, hänen lihastaan ja verestään siemen tulee meidän vereemme, ja siitä siemenestä kasvaa taivaallinen ruumis. Sillä tavalla toteutuu Jeesuksenkin sanat Johanneksen evankeliumissa: »Ellette juo minun vertani ja syö minun lihaani, niin ette tule iankaikkiseen elämään.» Sillä se on vasta tämä Kristuksen veri, joka puhdistaa. Se puhdistaa meitä askel askeleelta.

Tämä meidän kristinuskomme on ihmeellisessä erikoisasemassa maailmassa. Ei sen nojalla, että meidän kristityt kirkkomme olisivat parempia kuin muut kirkot ja uskonnot maailmassa, vaan sen takia, että tässä kristinuskossa on iankaikkisen elämän mysteeri – jota kristikunta ei vielä ole ymmärtänyt. Kristikunta ei vielä suurin piirtein – yksilöitä ja joitakin piirejä lukuunottamatta – tunne sitä mysteeriota, joka on elämän takana, ja joka on tuotu kristinuskossa ilmi. Sillä sitä mysteeriota – se taas on totta – ei voida tavallisella järjellä käsittää, vaan se täytyy kokea. Ja sitä ei pääse kokemaan, ellei kulje Jeesuksen jäljessä. Kristikunta ei voi oppia tuntemaan sitä mysteeriota, josta se aina on saarnannut – satojen ja tuhansien vuosien aikana on saarnannut –, ennen kuin se lähtee kulkemaan Jeesus Kristuksen jäljessä.

X

Ehtoolliskalkki

Ehtoollisesta on kristikunta tottunut ajattelemaan, että se on alkuperäisesti kristillinen sakramentti, pyhä toimitus, jota ei ennen ole ollut ja jonka Jeesus itse, Vapahtaja itse asetti. Mutta tiedämme kuitenkin, että historian tutkijat ovat lyöneet pirstaleiksi tämän olettamuksen. He ovat näyttäneet, kuinka tällaista ehtoollis-sakramenttia, viinin eli veren juontia ja leivän eli lihan syöntiä on ollut ennenkin vanhoissa uskonnoissa. Eikä meidän tarvitse muistaa muuta kuin, että Vanhassa Testamentissa kerrotaan, kuinka Melkisedek tarjosi Abrahamille leipää ja viiniä. Tutkijat näyttävät meille, kuinka aivan barbaarisilta ajoilta saakka, villikansojen kesken jo juodaan verta ja uskotaan, että se on maagillinen toimitus. Kun juo jonkun voimakkaan, väkevän ja viisaan eläimen verta, niin tulee osalliseksi sen viisaudesta ja voimasta. Tämä on vanha uskomus ja vanha toimitus. Tutkijat viittaavat myös siihen, että vanhan ajan mysteerioissa aina pidettiin yhteisiä mysteerioaterioita, joissa juotiin viiniä ja syötiin leipää. – Tämä toimitus ei siis ole kristillinen siinä merkityksessä, että se olisi kristikunnan keksimä, taikka että kristikunnan vapahtaja ja mestari Jeesus Kristus olisi sen keksinyt. Se on vanha toimitus.

Mutta totuudenetsijä ja meikäläinen tutkija antaa puolestaan itse ehtoollis-sakramentille enemmän arvoa. Niinkuin viisas kuningas Salomo sanoo, ettei ole mitään uutta auringon alla, niin ei herättäisi meissäkään minkäänlaista luottamusta, jos keksittäisiin uusia toimituksia, jotka sitten muka olisivat erikoisemmin juhlallisia ja vaikuttavia. Vaan me annamme arvoa jollekin asialle, jos sille voidaan antaa syvempi sisältö, kuin mitä sillä on ennen ollut. – Kaikista vanhimmat toimitukset ovat syöminen, juominen ja pukeutuminen, mutta ne tulivat niin jokapäiväisiksi, että ne kadottivat sisäisen merkityksensä. Me emme ajattele syödessämme muuta kuin nälkäämme taikka aistiemme tyydyttämistä. Emme ajattele juodessamme muuta kuin janon tyydyttämistä tai aistillista nauttimista juomien avulla. Me emme ajattele pukeutuessamme muuta kuin, että meidän täytyy suojella ruumistamme, sitä kaunistaa, tehdä aistillisesti vähän viehättävämmäksi kuin mitä se itsestään on. Meidän käsityksemme näistä mitä luonnollisimmista asioista ovat muuttuneet siksi jokapäiväisiksi, ettemme näe niissä mitään pyhää.

Jos joku viisas tahtoisikin opettaa meitä elämään täällä maan päällä, niin hänen epäilemättä täytyisi näyttää ja opettaa meille, kuinka meidän jokapäiväiset toimituksemme ovat pyhiä toimituksia, kuinka aivan mitättömät asiat voidaan nostaa suuriksi ja pyhiksi. Meidän elämämme saisi enemmän sisältöä, jos joku viisas voisi osoittaa meille, että tässä elämässä kaikki jokapäiväiset asiat ovat syvästi merkityksellisiä. Emme kaipaa ainoastaan juhlahetkiä elämässä – niitäkin kaipaamme –, mutta ennen kaikkea kaipaamme, että ymmärtäisimme itse elämää, että tietäisimme, mitä tämä jokapäiväinen elämä on, mitä pyhää se sisältää. Me olemme materialistisuudessamme tehneet juuri jokapäiväisen elämän kaikkine pikkuseikkoineen, suruineen ja vaikeuksineen epäpyhäksi, yksitoikkoiseksi, sisällyksettömäksi, niin todella epäpyhäksi, ettemme enää näe siinä Jumalaa. Jos me osaisimme nähdä elämän jumaluuden, jos osaisimme nähdä, kuinka kaikki toimintamme on sisältörikasta, ylevää ja kaunista, meidän elämämme saisi sisältöä. Meidän myöskin olisi helppo kaunistaa elämää yhä enemmän uusilla siveellisillä saavutuksilla, parannuksilla ja

puhdistuksilla. Jos me ajattelemme itse elämästä, että se on epäpyhää ja mitätöntä, meidän on vaikea myöskin jalostuttaa itseämme henkisesti ja pyrkiä aivan uuteen moraaliin. Mutta jos me seisomme niinkuin todelliset filosofit elämän edessä hämmästyneinä siitä, että elämä on niin pyhä, meidän on helpompi myöskin pyrkiä siihen moraaliseen ylevyyteen, joka on meidän inhimillinen päämäärämme.

Kun kristikunnassa on otettu käytäntöön taikka jatkettu niitä vanhoja mysteeriöitä, joissa aina jumalallista verta symbolisesti juotiin ja jumalallista ruumista symbolisesti syötiin, niin on meidän silloin kysyttävä, mitä Jeesus Kristus ja ne, jotka hänen jälkeensä saivat häneltä inspiration järjestää kristillistä elämää yleensä, mitä Jeesus Kristus ja mitä hänen lähimmät opetuslapsensa ovat tarkoittaneet, mihin he ovat tähänneet, kun ovat tätä ehtoollis-sakramenttia jatkaneet? Sillä jos muistatte, niin aivan alussa oli ainoastaan n.s. *agapee* eli rakkausateria, jolloin noudatettiin Jeesuksen kehoitusta, tehdä tämä hänen muistokseen. »Syökää ja juokaa yhdessä näin. Niinkuin minä olen tehnyt, niin tehkää myös sitten vast'edes minun muistokseni.» Jotta oikein kunnioittaisivat Jeesus Kristuksen muistoa, ensimmäiset kristityt kokoontuivat juhla-aterioille. He kaikki toivat mukaansa ruoka-aineita ja juomia, ja nämä koottiin yhteen, ja niistä tehtiin yhteinen ateria. Kaikki, jotka ateriaan ottivat osaa, saivat saman verran juoda ja syödä. Se oli *agapee*, rakkausateria. Näillä aterioilla he sitten yhdessä muistelivat Jeesusta, suurta ystävää ja vapahtajaa, joka oli kuollut heidän kaikkien puolesta, koska hän oli antanut verensä vuotaa vastustamatta mitään pahaa. Hän ei koettanut millään tavalla itse päästä vapaaksi niistä syytöksistä ja niistä tuomioista, jotka maailma tietämättömydessään langetti hänen ylitseensä. Hän kulki niinkuin uhrilammas Golgatalle, naulittiin ristiin ja kärsi ristinkuoleman. Hän oli kuitenkin aivan syytön, aivan viaton. Hän rakasti koko ihmiskuntaa ja antoi verensä sillä tavalla monen edestä, niin että monet näkisivät, kuinka ihmisen tulee olla, kuinka hänen ei tule vastustaa pahaa.

Sillä tavalla Jeesuksen työtä muistellen ensimmäiset kristityt kokoontuivat rakkausaterioille. Se oli aivan luonnollinen ehtoollinen, sillä ensimmäisessä seurakunnassa Jeesuksen kuoleman jälkeen ja juuri ehtoollisessa kristityt aina rukoilivat, että Jeesus pian tulisi takaisin ja että pian alkaisi se tuhatvuotinen valtakunta, josta hän oli sanonut, että »minä en nyt juokaan viiniä teidän kanssanne ennen kuin sitten juon sitä uudella tavalla tuhatvuotisessa valtakunnassa». He toivoivat ja uskoivat kaikki, että Jeesus tulisi ruumiillisesti takaisin heidän luoksensa. Hän tulikin usein. Hän tuli useita kertoja opetuslastensa luo kokouksiin, ja myöhemmin hän saattoi niihin kokouksiin ilmestyä lukittujen ovien lävitse. Silloin opetuslapset, apostolit, ensimmäisenä niistä Paavali, ymmärsivät, että tällä rakkauden aterialla saattoi olla paljon syvempi merkitys. Ei se ollut ainoastaan muistojuhla. Se oli myös juhla, joka viittasi tulevaisuuteen. Se oli myöskin jokin ihmeellinen mysteeriö.

Me kysymme näin ollen totuudenetsijöinä, mitä tämä ehtoollinen oikeastaan on? Mikä on se ehtoolliskalkki, josta juomme elämän viiniä, josta juomme Vapahtajan verta? Mikä on tämä mysteeriö? Kun sitä ajattelemme, ja kun sitä saamme kokea, voimme nähdä tässä ehtoollisen viettämisessä ainakin viisi eri merkitystä. Näemme ehtoollisen joko eksoteerisena taikka esoteerisena, taikka sitten myöskin maagillisena, neljänneksi mystillisena ja viidenneksi okkultisena. Tahdomme siis viideltä kannalta, eksoteeriselta, esoteeriselta, maagilliselta, mystilliseltä ja okkultiselta kannalta tarkastaa ehtoollista, ja tarkastaa sitä silloin ennen kaikkea ehtoolliskalkin kannalta, veren kannalta, josta viime kerralla oli jo puhetta.

Ehtoollisen eksoteerinen, ulkonainen merkitys on silloin se, mikä se silloin heti itsestään ja luonnostaan oli, nimittäin muistojuhla sen ihmisen muistoksi, joka tuli Jumalaksi, sen ihmisen muistoksi, joka vuodatti verensä Jumalan totuuden puolesta, ihmiskunnan hyväksi ja

lunastukseksi. Samalla kuin se eksoteerisesti on muistojuhla, se opettaa meille ihmisille suuren totuuden. Se opettaa meille, että tämä elämä, tämä ruumiillinen elämä on itsessään pyhä. Se opettaa meille, että syöminen ja juominen tämän ruumiillisen elämän yllä pitämiseksi on itsessään pyhää. Jeesus sanoi viimeisellä ehtoollisella, viimeisellä aterialla: »Tehkää tämä minun muistokseni, ymmärtäkää, että tämä on minun vertani ja tämä minun ruumistani. Ymmärtäkää tämä, niin saatte uuden käsityksen elämästä. Tehän olette nyt minun opetuslapsiani. Te olette seuranneet opetustani ja työtäni, ja te tiedätte, että minussa asuu se henki, se Jumalan Poika, joka on kaikilla, mutta joka ei ole vielä tämän maan päällä täyttännyt ketään ihmistä kokonaan. Kristus, Jumalan poika elää minussa nyt kokonaan. Mitä se merkitsee? Se merkitsee, niinkuin te tiedätte, jotka olette minun opetuslapsiani, että minä olen yhtynyt Kristukseen, että minun persoonallinen aurani, se aura, joka kaikilla ihmisillä on, on haihtunut, niin että minä olen yhtä koko tämän maapallon elämän kanssa. Nyt minä en ole enää olemassa Jeesus Nasirina, vaan minusta on tullut Jeesus Kristus. Minusta on tullut Jumalan Poika, ja minä olen yhtä koko tämän maapallon kanssa. Nyt minun tajuntani on tunkeutunut kaikkialle tässä maapallossa. Se on nyt minun maapalloni, ja tämä on nyt minun maani. Sentähden minä elän täällä kaikkialla. Nyt minulla on tämän kuolevainen ruumis, ja minä tulen heittämään sen ruumiin ja pukeutumaan siihen toiseen kuolemattomaan ruumiiseen, joka tästä muodostuu ja on jo muodostunut, vaikka te ette ole ruumiillisilla silmillä sitä nähneet, ja joka saa viimeisen voitelunsa silloin, kun minä kuolen ja voitan kuoleman. Minun ruumiillinen vereni vuotaa ristillä, mutta minä voitan kuoleman ja asun sitten kuolemattomassa ruumiissani tässä maapallossa. Silloin minun aurani täyttää koko tämän maapallon, ja se ulottuu yli koko aurinkokunnan. Minussa te kaikki elätte, ja kaikki mikä on elämää maan päälle, elää minussa, ja minä elän siinä kaikessa. Vilja, jonka pelloilta leikkaatte ja josta teette itsellenne leipää, on minussa, on minun. Viini, jonka puserratte viinirypäleistä, on minua. Minä elän kaikessa. Sentähden tietäkää ja muistakaa: kun syötte ja juotte, niin se on pyhä toimitus; minä olen siinä mukana. On aivan kuin te söisitte ja joisitte minua. On kuin kuin söisitte minun lihaani, kun syötte leipää, ja kun juotte viiniä, niin on kuin joisitte minun vertani. Muistakaa, että nuo toimitukset ovat jumalallisia ja pyhiä. Ne antavat teille voimaa, terveyttä ja elämää. Kaikkea hyvää ne antavat. Kaikkea hyvää te saatte syödessänne ja juodessanne, kun muistatte, että minä olen siinä mukana. Minä olen mukana itse jokapäiväisessä elämässä. Muistakaa tämä, ja teidän jokapäiväinen elämänne muuttuu pyhäksi.»

Tämä on ehtoollisen eksoteerinen merkitys. Se on Jeesuksen elämän oppi kaikille niille, jotka tahtovat seurata häntä. Tämä oppi poikkeaa, niinkuin Jeesuksen opetus yleensä, vanhoista mysteeriokäsityksistä, sillä vanhoissa mysteerioissa on ehtoollinen ainoastaan eräs määrätty salainen toimitus. Ainoastaan mysteerioissa muutamat vihityt veljet ja sisaret saattoivat yhdessä nauttia viiniä ja leipää ja ajatella, että se on Jumalan pyhittämää, että he aivan kuin nauttivat jotain jumalallista. »Mutta niinkuin minä nyt olen tullut tänne», sanoo Jeesus, »niinkuin minä olen tullut maan päälle avaamaan ovet taivasiin kaikille, kutsumaan kaikkia täydellisyyteen, ja sanomaan, että taivasten valtakunta on lähellä, niin myöskin se, mikä oli salaista ja mysteerioissa, on tuleva jokapäiväiseksi asiaksi, on oleva tästä lähtien pyhä toimitus.» Aivan samalla tavalla Jeesus avaa Vuorisaarnassa ovet kaikille. »Tutkikaa minun käskyjäni, noudattakaa minun käskyjäni. Kun te niitä noudatatte, niin te tulette taivasten valtakuntaan.» Ei kukaan muu voi olla kristitty kuin se, joka seuraa Jeesusta ja noudattaa hänen käskyjään. Samalla tavalla on kelle tahansa ehtoollisateriamysteerio avoinna, kun vain muistaa sen, että Jeesus on joka paikassa läsnä ja mukana.

Ehtoollisen esoteerinen puoli on myös avoinna kaikille. Sen Jeesus myöskin opetti opetuslapsilleen: »Ehtoollinen, samoin kuin teidän jokapäiväinen syömisenne ja juomisenne

on symboli jostain sisäisestä esoteerisesta asiasta. Teidän sisäinen minätajuntanne, se persoonallinen minä, josta te itse sanotte »minä», ja jota te kuvalette sellaiseksi ja sellaiseksi, tämä teidän sisäinen minänne on tehtävä ehtoolliskalkiksi. Teidän on muutettava oma sielunne, oma minätajuntanne kalkiksi, joka ottaa vastaan minun, Jeesus Kristuksen veren. Sillä niinkuin tiedätte, tulin tänne maailmaan antamaan oman persoonallisen minuuteni Kristukselle, Jumalan Pojalle. Annoin siis Jumalan Pojan, Kristuksen, astua tähän näkyväiseen maailmaan.» – Sen kautta on siis Kristus, suuri, taivaallinen valo astunut alas ihmiskuntaan ja on nyt jokaisen ihmisen persoonallisen minän luona. Kristus, Jumalan Poika, joka ennen oli vain ylhäällä taivaassa, ja jonka saattoi saavuttaa ainoastaan nousemalla taivaaseen, on nyt laskeutunut maan piiriin. Ja nyt se, koska se kerran yhdessä ihmisessä tuli persoonalliseksi samalla haihduttaen tuon ihmisen vanhan persoonallisuuden, on lähellä kaikkia toisia persoonallisuuksia ja niitä ymmärtää. – Jumalan Poika, Kristus, on täällä aina meidän keskellämme, mutta ei merkityksessä fantoomi, haamu, vaan siinä merkityksessä kuin sana evankeliumissa täsmälleen merkitsee – *meissä*. Jumalan Poika, Kristus on meissä. Ei myöskään niin, että tavallinen ihminen jokapäiväisessä, persoonallisessa tajunnassaan tietäisi tuosta Kristuksesta eli Jumalan Pojasta, vaan sillä tavalla, että Jumalan Poika, Kristus, on aivan siellä persoonallisen minätajunnan luona. Siellä Kristus kolkuttaa ihmisen sydämen ovella ja sanoo: »Ota minut vastaan!» Ihminen ei ota Kristusta vastaan, ennen kuin hän ymmärtää, mikä on jumalallinen rakkaus. Hän ei voi ottaa Kristusta vastaan, ennen kuin hän seuraa Jeesuksen käskyjä. Kun hän seuraa niitä, hän samalla ymmärtää niitä, sillä kaikki ne tähtäävät rakkauteen, siihen kestävään, kärsivään, pitkämieliseen ja uskolliseen, kuolemattomaan rakkauteen, joka ei tiedä mistään muusta kuin siitä, että se rakastaisi toisia. Kun ihminen persoonallisessa tajunnassaan käsittää tämän, kun hänen sisässään menee auki aivan kuin uusi näköala siitä, mitä elämä on ja siitä, mitä ihminen on, silloin hänessä voi herätä usko, silloin hän voi ottaa vastaan Kristuksen, silloin hän voi avata sydämensä ovet Jumalan Pojalle eli Jumalalle. Silloin Jeesus Kristus voi aivan kuin vuodattaa verensä häneen, silloin Jeesus Kristus voi vuodattaa sitä omaa minätajuntaansa, t.s. Kristus, Jumalan Poika, tulee häneen. **Mutta Kristus, Jumalan Poika, on personoitu tässä meidän maailmassamme Jeesuksena. Sentähden on, aivan kuin Jeesus Kristus astuisi meihin, silloin kun minuutemme ovi menee auki. Kuitenkaan ei niin, että voisimme sanoa, että »nyt minä en elä, vaan Jeesus Kristus minussa», – ei aivan niin, vaan niinkuin Paavali silloin sanoi: »Nyt minä en enää elä, vaan Kristus, Jumalan Poika minussa.» Jeesus Kristus on ensin se, joka avaa. Hän ei ole ylempänä meitä, vaan hän on meidän veljemme.**

Tämä on ehtoollisen esoteerinen merkitys. Ihmisen sielu muodostuu kalkiksi, siksi maljaksi, joka ottaa vastaan elämän viiniä. Ja ehtoollinen on esoteerisesti sitä sentähden, että juuri ehtoollisessa, pyhässä juhlatöimituksessa, voi ihminen, ja opetuslapsi erikoisesti, alussa tulla tuntemaan Kristusta itsessään. Hän voi sellaisena erikoisena juhlahetkenä kokea, kuinka elämän viini, Vapahtajan veri, virtaa häneen. Sentähden tämä esoteerinen merkitys viittaa erääseen suureen opetukseen, minkä Jeesus Kristus antoi opetuslapsilleen. Se viittaa siihen, että Kristus aina ajaa pois saatanan ja samalla lunastaa saatanan. Se viittaa siihen esoteeriseen totuuteen, että jokaisessa ihmisessä hänen persoonallinen minänsä, hänen jokapäiväinen todellinen persoonallisuutensa on se, jota nimitetään saatanaksi. Tämä persoonallisuus, tämä jokapäiväinen minuus, silloin kun se ei tunne Kristusta, silloin kun se ei tunne Jumalaa, ei tiedä Jumalan tahtoa, ei sitä noudata, on saatanana.

Me tiedämme, että koko meidän elämämme täällä maan päällä on ollut vuosimiljoonia sillä tavalla rakennettu, että meidän persoonallisuudellamme, meidän saatanallamme, on ollut valta maan päällä. Sentähden ihmiset ovat kehittyneet yhä enemmän itsekkäiksi.

Tietämättömyys henkisesti katsoen on tullut suuremmaksi, pimeys suuremmaksi, ja ihmiset ovat itsekkyydessään yhä hienostuneempia ja rafinoidumpia. Heidän julmuutensa ja heidän epäveljeytensä on saanut kehittyä ja hienostua. Mistä syystä? Siitä syystä, että heitä on aina ollut auttamassa se olento, jota on nimetty Saatanaksi. Saatanana on meidän maapallomme minuus, se ihminen, joka on tässä maapallossa ollut johtajana. Maapallon persoonallinen minuus on saanut nimen Saatanana. Hänestä puhutaan Jobin kirjassa. Hän on saanut nimensä sentähden, että vaikka hän on täydellisesti epäitsekkäs olento, viisas ja ihana olento, niin hän on ottanut tehtäväkseen kasvattaa ihmisiä sillä tavalla, että hän aina heittää meidän eteemme ansoja, jotka vievät meitä yhä syvemmälle pimeyteen, tietämättömyyteen ja itsekkyyteen. Meidän maapallomme johtava henki on pitänyt sellaista koulua täällä maan päällä. Tämä koulu on ollut välttämätön meille ihmisille. Mitenkä meidän ymmärryksemme ja järkemme muuten olisi voinut kehittyä? Meidän täytyy oppia tuntemaan pahaa, jotta sitten joskus oppisimme tuntemaan hyvän. Kun tuli aika, että Saatanan valta oli kukistettava, että Saatanana ei enää yksin saisi hallita maailmaa, vaan että ihmiset voisivat luopua sen vallasta saamalla apua Kristuksesta, silloin Jumalan Poika, Kristus, täydellisyyshanne, se, joka koko ajan oli vaikuttanut jo hiljaa ja laskeutunut askel askeleelta lähemmäksi ihmiskuntaa, ruumistui ihmiseen, Jeesukseen. Maapallo oli silloin lunastettu, Kristus tullut maapallon korkeammaksi minäksi. Maapallo oli ennen ollut ilman korkeampaa minää. Saatanana, joka täällä hallitsi, oli tietysti omassa korkeammassa minässään loistava enkeliolento, mutta hän ei saanut sellaisenaan hallita maailmaa. Ainoastaan Saatanana hallitsi maailmaa, hän oli ottanut sen osan esittääkseen. Kun Kristus, Jumalan Poika, tuli maailmaan, hän sai ottaa korkeamman vallan käsiinsä. Vielä hän ei kuitenkaan ole voinut työntää Saatanaa pois. Saatanana on kyllä nyt onnellinen ja hymyilee naamionsa takana, koska hänellä on suuri ystävä, joka vähitellen vapauttaa hänet, mutta hän ei ole voinut kokonaan jättää hallitusvaltaansa täällä maan päällä, sillä ihmiset eivät ole sitä vielä tahtoneet. Ihmisten täytyy sitä tahtoa, ja silloin ihmiset ottavat Kristuksen vastaan. Sitä myöten kuin ihmiset ottavat Kristuksen vastaan, sitä myöten Saatanan valta horjuu ja vähenee. Mutta niin kauan kuin me ihmiset emme ota Kristusta vastaan omaan minuuteemme, niin kauan kuin emme tee sielustamme ehtoolliskalkkia, niin kauan Saatanana hallitsee, ja Jeesus Kristus vaikuttaa ainoastaan salassa.

Kuoleman jälkeisessä elämässä on jo tapahtunut muutos. Siellä Kristus jo hallitsee. Siellä ei ole nyt enää niinkuin 2-3000 vuotta sitten. Mutta täällä maan päällä Saatanana yhä hallitsee, ja meistä ihmisistä riippuu, koska Kristus voi saada vallan meidän ylitsemme. Meidän täytyy ottaa rakkaus vastaan itseemme, jos tahdomme, että Kristus voi saada vallan täällä maan päällä. Mehän voisimme, jos puhuisimme ihmiselle, joka ei tiedä mitään okkultisista asioista, eksoteerisesti selittää, että vihalla ja pahuudella on vielä suuri valta, ja sitä emme saa pois, jollemme opi rakastamaan toisiamme. Kun puhumme okkultisesti, niin näytämme, mitä on näiden asioiden takana.

Mutta sitten voi myös tarkastella asioita moraaliseltsä kannalta. Ihmiset, jotka ovat maailmalla, voivat heti sanoa ja ajatella, että aika, jolloin kaikki ihmiset rakastavat toisiaan, ei koskaan tule. Mehän olemme tuhansia ja miljoonia vuosia olleet tällainen ihmiskunta, ja aina on ollut yhtä paljon pahaa. Niin voi maailman ihminen ajatella. Sentähden on tärkeää, että totuudenetsijät saavat kuulla, miten asiat ovat, niinkuin voisimme sanoa, kulissien takana, miten on näkymättömässä maailmassa voimia ja valtoja, jotka vaikuttavat myöskin tähän näkyväiseen maailmaan, jotka auttavat myöskin tätä näkyväistä ihmiskuntaa, niin että täällä voi vähitellen tapahtua muutos. Tietysti voi kestää vielä miljoonia vuosia, ennen kuin muutos tapahtuu, mutta ei ole kuitenkaan toivotonta. Voimme varmasti tietää, että muutos tulee. Nyt me näin katselemme toisiamme, mutta varmasti kolmen miljoonan vuoden perästä, kun pidämme tällaisen kokouksen, niin olemme kaikki kalkki-ihmisiä,

ehtoollisihmisiä, ja meitä on täällä varmasti kolme tuhatta ihmistä. Silloin ihmiset eivät osaisi olla pahoja, vaikkakaan ei aivan hyviä, niin kuitenkin jotakuinkin. Mikäli henkiset voimat pääsevät vaikuttamaan ihmiskunnassa, sikäli ne aivan geometrisesti lisääntyvät. Ajat ovat suuresti muuttuneet Jeesus Kristuksen jälkeen, vaikkei sitä vielä nyt niin paljon näkyisikään tässä näkyväisessä maailmassa. Vaikka onhan täälläkin paljon muuttunut. Paha yrittää täällä kovasti ponnistella ja rynnistellä juuri sentähden, että täällä on niin paljon hyvää piilossa. Paha yrittää kuin viimeisiä voimiaan.

Enemmän se nyt jo näkyy kuoleman jälkeisessä elämässä ja taivaissa. Siellä näkyy selvästi, kuinka paljon Jeesus Kristus on saanut aikaan.

Tämä on ehtoollisen esoteerinen merkitys.

Sitten seuraa vielä maagillinen, mystillinen ja okkultinen merkitys, mutta niistä seuraavilla kerroilla.

XI

Ehtoollisen maagillinen puoli

Kun nyt tahdomme kääntyä tarkastamaan pyhän ehtoollisen maagillista merkitystä, on meidän palattava ensimmäiseen kristilliseen pyhään ehtoolliseen, jossa Jeesus Kristus oli mukana, ja jolloin hän – niinkuin meidän on tapana sanoa – asetti pyhän ehtoollisen, aloitettava siis samasta kohdasta kuin viime kerrallakin, mutta tällä kertaa kosketellen toisia asioita.

Meidän on helppo mielessämme kuvitella tuota tapahtumaa. Jeesus ja hänen opetuslapsensa – hänen lähimmät apostolinsa – istuvat ylhäällä toisessa kerroksessa, huoneessa, josta on näköala Jerusalemin yli. On iltahämärä, aurinko on laskemaisillaan, ja laskeutuu sillä aikaa, kun tämä ehtoollinen syödään. Jeesus istuu siellä opetuslastensa keskellä. Näistä opetuslapsista meidän huomiomme kääntyy ennen kaikkea neljään, nimittäin Johannekseen, Pietariin, Jaakobiin ja Juudakseen. – Johannes, Pietari ja Jaakob olivat aina olleet Jeesuksen kanssa. Silloin, kun hän vetäytyi Öljymäelle, kun hän oli Getsemanessa, hän otti nämä mukaansa. Aina vetäytyessään erilleen nuo kolme olivat häntä lähellä. Mutta erikoisesta syystä tietysti meidän huomiomme kiintyy myöskin Juudakseen, koska hänestä puhutaan evankeliumeissa ehtoollisen yhteydessä samoin kuin Pietarista ja Johanneksesta. Nämä kolme mainitaan evankeliumien kertomuksessa ehtoollisen, viimeisen pääsiäisaterian yhteydessä. Niinkuin viime kerralla mainitsimme ja muistutimme mieleen, niin tässä viimeisessä ehtoollisessa asetettiin ehtoollinen jonkinlaiseksi muistojuhlaksi: »Tehkää tämä aina minun muistokseni». Emmekä oikeastaan voi ajatella, että Jeesus olisi mistään muusta puhunut asettaessaan tämän pyhän ehtoollisen, kun hän itse eli maan päällä ja vietti opetuslastensa kanssa vanhaa tuttua elämää. Hän ei tahtonut ainoastaan painostaa silloin sitä, että ehtoollinen olkoon muistojuhla, joka muistuttaa kaikkien opetuslasten mieliin, mitä Jeesus on opettanut ja tehnyt, ja kuinka se, mitä hän on opettanut, heitä auttaa itekasvatuksessa ja henkisessä elämässä. Sillä samalla kuin oli tämä tapahtuma näkyväisessä maailmassa, jossa Jeesus kehoittaa opetuslapsiaan viettämään muistojuhlaa, tapahtui siinä ehtoollisessa jotain muutakin. Tässä ateriassa oli sellainen salainenkin puoli, josta ei nimenomaan puhuta evankeliumissa. Vaikea siitä olisi ollutkin puhua, koska se koski opetuslasten omaa sisäistä elämää. Mutta kun me näin yhdeksäntoista sataa vuotta myöhemmin tätä tapahtumaa ajattelimme, mietimme ja tutkimme, kun asetumme siihen tilanteeseen, silloin myöskin voimme nähdä ja käsittää sellaista, josta ei nimenomaan ole evankeliumissa puhuttu. Voimme nimittäin nähdä, mitä liikkui opetuslasten sielussa, mitä heidän sisässään tapahtui silloin, kun Jeesus Kristus antoi heille leipää ja viiniä ja sanoi nuo merkilliset sanansa: »Tämä on minun ruumiini ja tämä on minun vereni». Me voimme katsella nyt myöhemmin opetuslapsia siellä Jeesuksen ympärillä, ja me voimme ikään kuin tunnustellen havaita, mitä he ajattelivat, mitä he tunsivat. Ja silloin huomiomme – niinkuin sanottu – kiintyy ennen kaikkea noihin neljään mainitsemaani, jotka olivat Johannes, Pietari, Jaakob ja Juudas. Ensiksi tietysti katseemme kiintyy Jeesus Kristuksen persoonallisuuteen, ja me ihmettelemme hänen olemustaan, hänen ulkonaista olemustaan ja samalla hänen sitä olemustaan, joka ei tullut näkyviin aina jokapäiväisessä elämässä, silloin kun hän liikkui ympäri, mutta joka tuli näkyviin määrättyinä juhlahetkinä. Kun hän puhui, kun hän tahtoi jotain, siunasi, paransi . . ., silloin hänen ulkomuodossaan oli jotain, jota ei ollut siinä muuten.

Tämä selittää meille sen seikan, että hänestä on merkillisiä kuvia, nimittäin taiteilijain, ihmisten luomia kuvia, ihannekuvia, kuvia, joita asianomaiset taiteilijat, maalarit ja veistotaiteilijat ovat itse saaneet omissa inspiratioissaan. Nämä kuvat ovat jossain määrin erilaisia, mutta niissä on aina joku yhteinen piirre. Ja me voimme ymmärtää, että kun myöhemmin suuret taiteilijat ovat tahtoneet tuoda näkyviin mestarin kasvot, he ovat nähneet inspiratioissaan hänen muotonsa toisessa maailmassa ja ovat sen mukaan koettaneet sitten maalata tai veistää oman kuvansa hänestä. Mutta nämä kuvat, joskin ne ovat joissakin yksityiskohdissaan erilaisia, ovat myöskin – niinkuin huomaa – jossakin suhteessa yhdenlaisia. Kun näemme jonkun suuren taiteilijan tekemän kuvan Jeesus Kristuksesta, tunnemme, että tuo on Jeesus Kristus. Emme erehdy, että se olisi joku toinen ihminen. Meillä on itsellämme kuin vaistomainen tieto, minkälainen Jeesus Kristus on, ja me tunnemme hänet heti. Tietysti siihen vaikuttaa, että kun taiteilija on maalannut Kristuksen kuvan, se on keskeinen siinä taulussa. Mutta ei se johdu ainoastaan siitä. Me näemme muutenkin, että tuossa on Kristus. Se kuva, joka on saatu, on enemmän tai vähemmän saatu inspiratioissa sen ulkomuodon nojalla, joka Jeesus Kristuksella on eetterihaahmossa toisessa maailmassa. Ja se Jeesus Kristuksen näkö on ollut Jeesuksella aina juhlahetkinä, silloin kun hän eli maan päällä. Se joka osasi nähdä, näki aina silloin, kun Jeesus puhui tai suoritti jonkun voimatyön, hänessä aina tuon eetterihaahmon. Ja se ei täydellisesti millään tavalla poikennut fyysisestä ruumiista, mutta oli kirkastettu fyysillinen muoto. Sentähden hänen fyysillinen muotonsa on vaihtunut elämän aikana niinkuin muidenkin ihmisten. Hän oli kerran nuori poika. Tietysti hän oli silloin parraton. Mutta kun hän oli tullut vanhemmaksi, ja kun hän oli Jordanin kasteessa ja alkoi jumalallisen toimintansa, hänellä oli kaksihaarainen parta. Sentähden meillä on edellisiltä vuosisadoilta Jeesus Kristuksesta maalattuja kuvia ja erilaisia piirroksia, jotka on nähtävästi osaksi tehty Jeesus Nasiirin ulkomuodon mukaan silloin, kun hän oli nuori ja ilman partaa, ja osaksi ehkä – varsinkin myöhemmin – siltä ajalta, kun hän julkisesti esiintyi, ja silloin niillä kuvilla on parta. Silti nuo kuvat, joiden sanotaan olevan Jeesuksen muotokuvia jollain tavalla, eivät ole vääriä. Ne ovat eri ajoilta, ja tiedetään olevan kuvia, joista väitetään, että ne ovat aivan autenttisia. Roomalaisessa kirkossa Italiassa säilytetään niin sanottua Veronican hikiliinaa, jolla Veronica pyyhki Jeesuksen kasvot, kun hän vaelsi Golgatalle. Se on kyllä hyvin merkillinen. Kun sitä tarkastaa, niin näkee jonkinlaisia piirteitä ihmisen kasvoista. Vielä merkillisempi on toinen pitkä liina, johon Jeesus Kristus kuolemansa jälkeen sanotaan käärityn. Kun Joosef Arimatialainen otti hänet ristiltä alas, hänet käärittiin päästä jalkoihin siihen liinaan. Sellainen liina on olemassa, ja oppineet ovat tutkineet sen historiaa monen vuoden aikana tällä vuosisadalla. Se on kemiallisestikin käsittämätön kappale. Jos se olisi väärennetty, ja keinotekoisesti saatu joihinkin siihen aikaan, olisi tarvittu sellaista kemiallista taitoa, jota tuskin on nykyään. Kemistit vakuuttavat, että olisi äärettömän vaikeata saada meidän aikaamme aikaan sellaista, sillä se liina on ottanut vastaan kuvan hänen vartalostaan kahdelta puolelta, selkä- ja etupuolelta. Se on kuin valokuvan negatiivi. Ei voida selittää, miten se on syntynyt, ellei ajattele, että se on syntynyt sillä tavalla, että joku ihminen on maannut siinä. Siinä näkyy veren jälkiä, jälkiä haavoista ja kasvojen piirteet hämärästi. Se on siis merkillinen todistuskappale. On muuten huomattava, että okkultisissa piireissä on sanottu, että tämän vuosisadan alkupuolella tullaan tekemään löytöjä, jotka todistavat, että Jeesus on ollut olemassa, ja että hän on kuollut sillä tavalla kuin on kerrottu evankeliumeissa. On siis olemassa merkillisiä todistuskappaleita, ja epäilemättä tullaan vielä tekemään muitakin löytöjä, jotka epäamättömästi todistavat asian. Näissäkin liinoissa, sekä tuossa Veronican hikiliinassa että näissä hautakäärinliinoissa, on se kuva mikä näkyy aivan omalaatuinen – kuitenkin toiselta puolen yhdenmukainen kuin kaikki ne kuvat, jotka on saatu taiteellisesti. Mutta tämä on ehkä – kuinka sanoisi – jollain tavalla persoonallisempi. Se ei ole niin universaalinen kuva kuin taiteilijain kuvat. Jeesuksella siinä on kapeat, pitkät kasvot, parta, korkea otsa ja pitkä nenä, ja ennen kaikkea hän tässä

käärinliinakuvassa on majesteettisen näköinen. Se mikä mielestäni välistä puuttuu niistä kuvista, joita Jeesus Kristuksesta tehdään, se on majesteettisuus. Hyvyys, lempeys, rakkaus tulee kyllä näkyviin kaikissakin kuvissa, mutta majesteettisuus useinkin puuttuu. Sellaista kuninkaallista ja yliluonnollista majesteettisuutta eivät taiteilijat ole osanneet saada esille – ehkä eivät ole osanneet nähdäkään. Se on kuitenkin tuossa liinassa silmiinpistävä.

Kun katselen nyt Jeesusta tuossa ensimmäisessä ehtoollisessa, näen, kuinka hän on majesteettillinen. En osaa kuvata sitä millään sanoilla täsmälleen, mutta siinä on ylimaallinen ja yli-inhimillinen majesteetti. Ja kun hän jakaa leivän ja viinin, ja opetuslapset hänen ympärillään nauttivat niitä, näemme, kuinka Johannes, joka oli opetuslapsista iältään nuorin, ja joka istuu siinä Jeesuksen vieressä, on aivan täydellisessä haltioitilassa. Hän ei koskaan kysy mitään, ei epäile, ei koskaan utele mitään. Hän tietää kaiken. Hän tietää koko olemuksessaan, että se mitä Jeesus sanoo, on niin – ja totta. Hän tietää sen sen nojalla, että hän on ollut mukana aina näkymättömässä maailmassa Jeesuksen kanssa. Johannes on se opetuslapsi, josta sanotaan, että Jeesus häntä rakasti. Se merkitsee, että Johannes oli tullut sillä tavalla Jeesusta lähelle, että hän oli aivan nuorena tietoisesti astunut ulos ruumiistaan ja ollut Jeesuksen kanssa näkymättömässä maailmassa. Kaikki ihmiset nukkuvat, mutta tämä ei ollut nukkumista, vaan valveilla oloa, itsetietoisesti valveilla oloa. Johannes oli täydellisesti mystikko; hän aina lähti fyysisestä ruumiistaan ulos ja oli Jeesuksen kanssa toisessa maailmassa. Hän oli tällä tavalla ollut koko sen ajan, jonka hän oli ollut Jeesuksen opetuslapsi – luultavasti vähän ennenkin jo. Hänelle ei siinä ollut mikään vierasta. Hän oli se opetuslapsi, ihminen, joka aina näki jotain muuta, ja joka aina oli tietoinen Kristuksesta – ei siis ainoastaan Jeesus Natsarealaisesta, vaan myöskin Kristuksesta. Hän oli tietoinen siitä, että Jeesus Natsarealainen oli kasteessa yhtynyt Kristukseen ja oli uusi olento. Johannes vaelsi myöskin siinä Kristuksessa, mutta hän ei osannut puhua eikä esiintyä. Hän ainoastaan hengessään ja sielussaan uppoutui Kristukseen ja Jeesus Kristukseen, sillä se oli samalla hänelle sekä se, joka kulki täällä että se, jossa hän eli ja vaelsi toisessa maailmassa. Sentähden hän mystikkona ymmärsi aina syvemmin Jeesus Kristuksen kaikkia opetuksia. Ja mielestäni ei ole syytä epäillä, etteikö tämä Johannes ole Johanneksen evankeliumin inspiroija ja kirjoittaja. Johannes osaa kertoa sillä tavalla kuin Johanneksen evankeliumi kertoo – nimittäin antaa Jeesus Kristuksen aina puhua. Toisten evankeliumeista ei huomaa niin selvästi, kuka se on joka puhuu; ja sentähden, kun he kertovat Jeesuksen elämästä, heiltä saattaa jäädä pois sellaista, mikä oli jäänyt Johanneksen muistiin. Sentähden Johannes on saanut kirjoitetuksi evankeliumin, joka on täynnä Jumalan Pojan läsnäoloa. Tämä Johanneksen evankeliumi on suurenmoisin ja miellyttävin evankeliumi. Se on niin lähellä Jumalaa. Kristuksen oma sydän puhuu siinä koko ajan – ja hänen tietonsa. Johannes näki jotain muuta ehtoollisessa, samalla kuin hän söi ja joi. Hän tunsi, kuinka Kristuksen voima läpitunki hänet ja vapautti hänet persoonallisesta olemuksesta, ja kuinka hän näki sen avulla toiseen maailmaan. Ja hän näki, että tämä ehtoollinen ei ole ainoastaan muistojuhla – se on myöskin jotain salaperäisempää. Sillä oli ihmeellistä, kun Jeesus Kristus itse antoi tuon kalkin kulkea ja sanoi: »Tämä on minun vertani». Silloin hänen koko olemuksensa vavahti.

Kun käännämme katseemme Johanneksesta Pietariin, näemme aivan toisenlaisen ihmisen. Pietari oli ensinnäkin vanhanpuoleinen mies, noin 40-50 v:n ikäinen, ja temperamentiltaan – niinkuin selvästi näemme evankeliumin kertomuksestakin – tulinen ja raju. Hän oli upporehellinen ja suoraluonteinen. Hän oli tunteen ihminen. Sitten huomaamme hänessä vielä erään lisäominaisuuden: hän oli välistä erittäin herkkä, vaikutuksille altis toisestakin maailmasta, psyykinen, niin että hän saattoi nähdä näkyjä joskus. Vielä näemme, että hän oli samalla erittäin käytännöllinenkin, jokapäiväinen järki-ihminen. Hänen järkensä oli hengen valistama, mutta se oli luonnostaan, niinkuin

sellaisilla ihmisillä usein, hieman materialistinen. Hänellä oli siis erikoinen psykologinen kompleksi. Hän oli materialisti ja rinnalla – en tahtoisi sanoa mystikko – herkkä näkijä; mutta hänen materialisminsa vaikutti sen, että hän oli hieman skeptillinen itseensä – ja toisiin nähden. Varmana hän pitää ainoastaan sen, minkä hän on oppinut siveellisesti. Etiikka, siveysoppi, Jeesuksen käskyt, ovat hänestä päivän selviä asioita. Niistä hän pitää kiinni. Ne ovat hänestä Jeesuksen elämänymmärryksen a ja o. Ei se ole Jeesuksen seuraaja, joka ei seuraa häntä hänen käskyissään ja noudata opetuksia. Se on Pietarin kanta. Ja kun Pietarilla on joitakin näkyjä toisesta maailmasta herkkyytensä takia, hän joutuu vaikeaan tilaan, hän tulee järkytetyksi. Hän ensi hetkessä näkee jotain, ja sitten jonkun ajan perästä epäilee ja katuu, menee pois vähän tasapainostaan, sillä Jeesuskaan ei ole hänen antanut kehittää tätä psyykkistä kykyä. Pietarissa on kaikki sellainen tilapäistä, mutta kun hän tilapäisesti näkee jotain, hän tulee järkytetyksi. – Nyt tässä ehtoollisessa näemme selvästi, kuinka Pietari – koska hän on herkkä – myöskin vavahtaa sielussaan, kun hän ottaa tuon leipäpalasen ja juo kalkista viiniä. Hän näkee jotain, mitä hän ei voi selittää itselleen, mutta näkee, että tuossa on jotain kosmista, joka menee ulos maailmankaikkeuteen. Hän pelästyy, mutta ihastuu samalla, ja ihastus on ensin voitolla. – Muistamme, kuinka evankeliumin kertomuksen mukaan Jeesus kerran kysyi: »Kenenkä te sanotte minun olevan?» Silloin Pietari vastasi: »Sinä olet Kristus, Jumalan Poika, Messias, jota on odotettu.» Silloin Jeesus sanoi hänelle: »Sitä ei kukaan muu kuin Isä ole voinut sinulle ilmoittaa.» Se osoittaa, että Pietarilla on järjessään sisäinen käsitys Jeesuksen siveysopista; että on aloitettava uusi elämä, kun tahtoo seurata Jeesusta. Sitten Pietari on vielä jollain tavalla intuitiivisesti ja näyssä ehkä käsittänyt, että Jeesus ei ole itse keksinyt tätä siveysoppiaan, vaan että se on tullut Isältä, maailmankaikkeuden syvyydestä. Jeesus on ainoastaan tulkinnut, mikä on elämässä totta. Tämän oli Pietari käsittänyt aikaisemmin, kun hän sanoi, että Jeesus on Jumalan Poika. Pietarilla on siis tällaisia suurenmoisia kokemuksia, mutta hän on samalla luonnostaan materialistinen, jonka vahvuus on vain etiikassa. – Hän istuu siis siellä ehtoollisella ja tuntee sellaisia asioita, että hän ihastuu äärettömästi. Ja evankeliumissa kerrotaan Pietarin sanovan: »Minä olen valmis seuraamaan sinua vaikka kuolemaan.» Ja silloin Jeesus asettaa kuin sordiinin hänen innostukselleen: »Kuule Pietari! Ennen kuin kukko tänään laulaa kolmasti, olet sinä kieltänyt tuntevasi minut.» Tämähän on samalla sangen julma ja ihmeellinen ennustus, ja tuntuu melkein kovalta, että Jeesus sanoo näin Pietarille. Mutta Jeesus tahtoo antaa Pietarille erikoisopetuksen, että hän tuntisi ja tietäisi, minkälainen kahdenlainen olento hän on. Ja tiedämme, kuinka vaikea se yö oli Pietarille. Kun Jeesus otettiin kiinni ja vietin pois, Pietari sanoi kolmasti: »En tunne sitä miestä.» Se oli hyvin ihmeellinen kokemus Pietarille, sillä olihan Jeesus sanonut: »Sinä olet se kallio, jolle minä tulen rakentamaan seurakuntani.» Se kallio sitten kielsi hänet. Se oli Pietarille ääretön nöyryytys. Voimme ymmärtää, mitkä sielun ja omantunnon tuskat siitä tuli hänelle. Mutta se oli kuin viimeinen voitelu hänen epäroinnissaan. Sen perästä hän oli uskon kallio.

Jaakobista ei puhuta ehtoolliskertomuksessa. Mutta Jaakob on jollain tavalla myös tyypillinen, niin että meidän huomiomme kiintyy häneen. Hän on aivan rauhallinen ihminen, joka on myös ymmärtänyt Jeesuksen siveysopin, eikä hänellä ole mitään häiritseviä psyykkisiä kokemuksia. Hän ei ole mystikko eikä okkultisti, vaan käytännön ihminen. Hän on ymmärtänyt, että Jeesuksen seuraaminen on juuri siinä, että seuraamme hänen siveysoppiaan, ja että ennen kaikkea seuraamme häntä rakkaudessa. Jaakobin temperamentti on materialistinen ja samalla henkevä. Hän on käytännöllinen ihminen. Sentähden hänen kantansa on, että kaikki puhe ylikuonnollisista asioista on aivan turhaa, kuin tuulesta temmattua, jos ei ihminen elä jollain uudella tavalla. Mitä se merkitsee, että aina puhumme Jumalasta, sanoo Jaakob, ajatteleminen ja puhumme Jumalasta, ja sanomme kuka ties rakastavamme Jumalaa. Kuinka voi rakastaa Jumalaa ja kaikenmoisia asioita, joita ei näe?

Jos rakastan, rakastan ihmisiä ja veljiä. Siitä näkyy minun rakkauteni Jumalaan. — Jaakob ottaa asiat aivan käytännölliseltä kannalta. — Jos rakastan Jumalaa, merkitsee se, että rakastan ihmisiä. Jos en rakasta ihmisiä, en rakasta Jumalakaan. — Kun katselemme häntä siellä ehtoollisella, hän ei tulekaan järkytetyksi. Hän kokee rakkautta ja sopusointua täynnä olevaa ihanaa tunnetta, mikä on siinä ehtoollisessa, ja hän ajattelee eteenpäin: »Kuinka maailma todella tulee kauniiksi, kun ihmiset oppivat elämään sopusoinnussa, veljeydessä ja ystävytydessä keskenään, niin kuin nyt me opetuslapset Jeesuksen ympärillä. Meillä on tämä ihmeopettaja luonamme, ja hän on aina vaikuttanut meihin rauhoittavasti ja tyyntävästi. Emme riitele, vaan rakastamme toisiamme sentähden, että hän rakastaa meitä, ja me rakastamme häntä. Kuinka onnelliseksi ihmiskunta tulee, kun kaikki ihmiset oppivat rakastamaan näin toisiaan. Silloin tulee paratiisi maan päälle.» — Näin ajattelee Jaakob, ja hänelle ehtoollinen muodostuu ennen kaikkea muistojuhlaksi, jota on vietettävä muistojuhlana Jeesuksen kuoleman jälkeen.

Sitten meidän katseemme lopulta kääntyy neljänteen opetuslapsen, Juudas Iskariotiin, ja hänessä tapaamme kerrassaan merkillisen temperamentin ja ihmisen. Juudas on melkein pä vaikeatajuinen, salaperäinen olento, ja kuitenkin niin yksinkertainen. Hän on nuori, tuskin kolmeakymmentä vuotta, mutta hän on kiihkeä messias-uskoja ja -odottaja, ja hän on kiihkeästi tullut vakuuttuneeksi siitä, että Jeesus Natsarealainen on tämä messias. Ja hänen käsityksensä messiaasta on se juutalainen käsitys, että messias vapauttaa Juudan kansan ja tulee hallitsemaan maailmaa. Onhan ollut puhetta Jeesuksenkin kanssa, että hänen uskolliset opetuslapsensa saavat hallita maailmaa. Juudaksen mieleen on tämä syöpynt juutalaisena messiaskäsityksenä, ja hän on kiihkeästi odottanut sitä aikaa, jolloin tuo tuhatvuotinen valtakunta alkaisi. Hän on monta kertaa tuntenut itsensä melkein kärsimättömäksi, kun se viipyy niin kauan. Miksi Jeesus ei jo aloita? Juudas on erikoislaatuinen ihminen, sellainen, jota tänä päivänä nimitämme mediumiksi. Sentähden Juudas on monta kertaa kyllä — Jeesuksen seuraajana ja opetuslapsena — nähnyt näkyjä, että enkelit ovat Jeesuksen ympärillä ja taivaat aukenevat — että siis Jeesuksella on näkymättömään maailmaan suhteita, joita toisilla ei ole. Tämä on kehittänyt hänen messias-uskoaan, ja hän odottaa kiihkeästi sitä päivää, jona Jeesus astuu esiin omassa majesteetissaan, jona tapahtuu se suuri ihme, että kaikki ihmiset maan päällä saavat tietää, että Jumalan Poika, Messias, on tullut. Silloin alkaa tuhatvuotinen valtakunta, ja aletaan hallita maailmaa. Juudas on henkisesti katsoen materialisti, ei jokapäiväisellä tavalla, vaan sillä tavalla, että hän käsittää henkiset asiat materialistisesti. Hän ei ole käsittänyt sitä, kun Jeesus sanoi: »Minun valtakuntani ei ole tästä maailmasta». Hän on käsittänyt, että Jeesus on Messias, joka hallitsee, kun enkelit tulevat ja puhaltavat pasuunoihinsa. Niin hän ajattelee nytkin tuolla ehtoollisella, kun hän, joka on mediumi, joutuu hurmioon ja näkee noita asioita nauttiessaan lepää ja viiniä. Jeesus on kyllä puhunut siellä ehtoollisella, että »yksi teistä tulee pettämään minut», mutta ei sano, kuka se on. Juudaskaan ei ole sitä ymmärtänyt sillä tavalla, että hän pettäisi. Hän ei ole omistanut sitä itselleen. Hän on ehkä toisten kanssa katsellut ympärilleen, kuka se pettäisi Jeesuksen. — Muistamme evankeliumista, että Johannes, joka istui Jeesuksen rinnalla, kysyy: »Kuka se on meistä, joka pettää?» Jeesus kuiskasi Johannekselle: »Hän on se, jolle kastetun palan annan.» Ja Jeesus otti leivän ja kastoi viiniin, ja antoi Juudakselle ja sanoi: »Tee pian, minkä aiot tehdä!» Ja evankeliumissa sanotaan, että silloin Saatana meni häneen. Juudas meni ulos. Ei hän vielä kukaan käsittänyt, että kaikki loppuisi tragediaan. Hän käsitti, että nyt on tullut aika, jolloin hän — Juudas — pakottaa Jeesuksen näyttämään maailmalle, kuka Jeesus on. Hän ajatteli: »Ja se hetki on tullut sillä tavalla, että minä Juudas olen ilmoittanut juutalaisille papeille ja roomalaiselle sotaväelle, että Jeesus tulee tänä yönä sinne Getzemanen. Sillä minä olen tuntenut koko sielussani, että nyt sen hetken täytyy tulla, jolloin Jeesus ilmoittaa, kuka hän on, ja tulee esiin kaikessa majesteettillisuudessaan.» Juudas uskoo yhä sitä. Ei ole

aikaa epäillä, sillä Saatana meni häneen. Se merkitsi, että koko houkutus kaikessa loistossaan meni häneen. Nyt hän lopulta uskoi. Hän riensi ja ilmoitti, missä he voisivat ottaa Jeesuksen kiinni, millä tavalla se voisi tapahtua. Sillä Jeesus oli aina – kuten muistamme – lymynnyt, eikä antanut itseänsä kiinni, ei roomalaisille eikä juutalaisille. Hän hävisi aina kaikkien näkyvistä. Mutta nyt tänä yönä tuon ehtoollisen jälkeen Jeesus menee opetuslapsineen puutarhaan. Sitten tulevat kansanjoukot ja sotamiehet. Juudas on sopinut, että se on se mies, jota hän suutelee. Juudas tulee Jeesusta vastaan ja suutelee häntä, ja Jeesus katsoo häneen melkein hymyillen. Siinä on traagillista paatosta, mutta samalla anteeksiantoa. Ja Juudas ymmärtää silloin aivan äkkiä, että nyt hän sittenkin pettää Jumalan Pojan, nyt hän sittenkin pettää sen korkeimman. »Se korkein ei tulekaan tällä tavalla ilmi, ei tule Jumalan valtakunta sillä tavalla, juutalaisten maailmanvalta sillä tavalla. Ei tapahdu mitään sellaista. Minä olen erehtynyt.» Ja samalla hän näkee Jeesuksen silmissä täydellisen anteeksiannon. Jeesus aivan kuin sanoo hänelle: »Minä tiesin kyllä, mitä piti tapahtuman, mutta tämän piti näin tapahtua. Ja sinä tiedät, että minä olen aina sinua rakastanut ja annan anteeksi sinulle.» – Mutta Juudas ei voinut antaa itselleen anteeksi, että hän oli niin kerrassaan erehtynyt. Hänen rakas opettajansa olisi voinut vielä elää maan päällä ja näyttää esimerkkiä. Kuka sen tietää, miten Jumalan valtakunta olisi voinut tulla. Ja Juudas lähtee ja hirttää itsensä ainoastaan sen takia, että hän luulee kaiken työn menneen hukkaan hänen takiaan. – Hän oli Juudas, yksi niistä, jotka rakastivat Jeesusta koko sydämeästään. Ei meillä saa olla sellaista tavallista käsitystä, että hän oli kadotuksen lapsi ja Jumalan pettäjä, niinkuin dogmatiikassa sanotaan. Silloinhan me voisimme yhtä hyvin sanoa, että hän oli maailman pelastaja, koska Jeesus ristinnaulittiin hänen takiaan. Älkäämme sotkeko dogmatiikkaa siihen. Tämä oli suuri tragedia. Juudas teki kaiken rakkaudesta ja uskosta. Hän erehtyi. Kuka meistä ei erehtyisi.

Voimme siis sanoa, että ensimmäisen ehtoollisen magia oli siinä, että opetuslapsista muutamat huomasivat, että se on jotain muutakin kuin vain muistojuhla. Ehtoollisella on salainen vaikutus, joka järkyttää sielua. Mutta he eivät Jeesuksen kuoleman jälkeen osanneet pitää muuta kuin muistojuhlaa, ja silloin ei tapahtunut mitään erikoista. Sitten vasta, kun Paavali oli kääntynyt ja ymmärsi syvemmin näitä asioita, ja kävi keskustelemassa opetuslasten kanssa, he ymmärsivät, että on otettava lukuun myöskin tämä maagillinen puoli ehtoollisessa.

XII

Ehtoollisen mystiikka

Ensimmäisen pyhän ehtoollisen magia, kuten viime kerralla näimme, oli siinä, että Jeesus Kristus itse jakoi leipää ja viiniä, itse siunasi, itse pani siunaukseensa voimaa. Ainakin jotkut opetuslapset huomasivat tämän koko olemuksessaan. He tunsivat, että he eivät syöneet tavallista leipää eivätkä juoneet tavallista viiniä, vaan että jotain tuli tuon leivän ja viinin mukana, jotain henkistä voimaa. Kaikki luultavasti eivät sitä tunteneet, mutta ainakin jotkut opetuslapsista. Mutta kun Jeesus silloin sanoissaan ei sanonut muuta, kuin että »Tehkää tämä aina minun muistokseni sitten, kun minä olen lähtenyt teidän luotanne pois», niin voimme ymmärtää, että myöhemmin niissä ehtoollisaterioissa, joita järjestettiin seurakunnissa, ei ollut ilman muuta tätä maagillista puolta. Nuo yhteiset ehtoollisateriat järjestettiin niin sanotuiksi rakkausaterioiksi. Ja niillä rakkausaterioilla tuli tavaksi, että osanottajat toivat mukanaan ruokaa ja juomaa, mitä heillä oli, ei siis ainoastaan leipää ja viiniä, vaan yleensä ruokaa. Ja sentähden huomaamme, että nämä ateriat, joiden tarkoituksena oli olla rakkausaterioina siinä mielessä, että siinä rikas ja köyhä istuivat vieretysten, ja kaikki söivät samaa ruokaa ja joivat samaa viiniä, pian kadottivat tämän alkuperäisen tarkoituksensa. Se tarkoitus oli tietysti sitten aivan yksinkertaisesti fyysillinen, mutta se tarkoitus oli silti korkea ja hyvä, sillä olihan Jeesus ennenkin opettanut opetuslapsille, kuinka piti yhdessä syödä. Kun ruokittiin esimerkiksi tuhansia ihmisiä, Jeesus näytti esimerkillään, kuinka tuli tehdä; että ne joilla oli, antoivat niille, joilla ei ollut, ja kaikki saivat kylliksi. Ja sillä tavalla käsitettiin nämä ensimmäiset rakkausateriatkin. Jokainen toi ruokaa ja juomaa, mitä hänellä oli, ja ne koottiin yhteen, ja apostolit, diakoonit, jakoivat, että kaikki saivat kylliksi. Kaikki söivät yhdessä, ja apostolit siunasivat ne ruuat ja juomat. Mutta pian nämä ateriat kadottivat tämänkin tarkoituksensa, sillä huomaamme Paavalin ensimmäisestä kirjeestä korinttilaisille, että hän moittii seurakuntalaisia siitä, että he eivät osaa pitää pyhänä näitä rakkausaterioita. Kaikki juoksevat ja ryntäävät pöytään ja rupeavat heti syömään omia ruokiaan ja juomaan omia juomiaan, niin että kaikki pian olivat täynnä ruokaa ja miltei juovuksissa. Tämä oli kerrassaan häpeällistä ja koko rakkausaterian tarkoituksen unohtamista. Ja Paavali sanoo siinä kirjeessään: »Älkää ollenkaan nauttiko ja tehkö niin, vaan muistakaa, millä tavalla Jeesus Kristus asetti tämän ensimmäisen pyhän ehtoollisen; ja minä sitten puhun niistä asioista tarkemmin, kun tulen taas teidän luoksenne». Rakkausateriat kadottivat merkityksensä, kun osanottajat eivät enää ajatelleet toisiaan, sillä rakkausaterian koko merkitys on siinä, että osanottajat eivät ajattele itseään, vaan toisiaan. Jos joku tuo jotain syötävää ja juotavaa, hän tuo sitä toisia varten, ilahduttaakseen toisia. Ja niin ne rakkausateriat olivatkin järjestetty alussa, kun apostolit itse niitä johtivat.

Mutta näiden rakkausaterioiden ohelle syntyi pian myöskin toisenlainen ateria. Paavali oli nähnyt Kristuksen ilmestyksessä. Hän oli Damaskuksen tiellä kääntynyt ja nähnyt Jumalan Pojan ja myöskin Jeesus Kristuksen, oli sitten ollut sokeana kolme päivää ja saanut apua eräältä kristityltä, jolta sitten myöskin sai opetusta Damaskuksessa. Kun tämä Paavali näki ja katseli rakkausateriaa, ehtoollista, hän teki huomion. Se liittyi siihen hänen kokemukseensa, jossa hän oli nähnyt, kuinka Jeesus Kristus yhä eli toisessa maailmassa — sehän ei estänyt häntä silti näkymästä tässä näkyväisessä maailmassa, jos hän niin tahtoi. Paavali oli itse kääntymyksessään tullut Jeesus Kristuksen puolustajaksi, yliaistillisen, suuren,

ihmeellisen kokemuksen, uudestisyntymisen kautta. Hän ajatteli ja sai myöskin sen vaikutelman, että koska Jeesus Kristus yhä elää ja on olemassa näkymättömässä maailmassa, niin miksikä hän ei yhtä hyvin kuin oli itse asettanut tuon ensimmäisen pyhän ehtoollisen sillä tavalla, että itse oli läsnä, miksikä hän ei edelleenkin voisi olla persoonallisesti läsnä ja mukana pyhässä ehtoollisessa. Ja kun Paavali puhui tästä Pietarille ja muille opetuslapsille, niin Pietari hänet ymmärsi. Tuon ensimmäisen Jerusalemin seurakunnan johtaja Pietari oli tavallaan eniten kääntynyt tähän näkyväiseen maailmaan. Mutta vaikka Pietari ainoastaan piti Jeesuksen siveysoppia tärkeänä, hänellä oli kyllä silloin tällöin yliaistillisia kokemuksia. Hän kuitenkin ymmärsi Paavalin ajatuksen hyvin ja sanoi: »Niinhän se tietysti voisi olla. Mutta silloinhan eivät kaikki umpimähkään voi olla mukana. Silloinhan täytyy olla niinkuin Jeesus itse sanoi: »Missä teitä on kaksi tai kolme minun nimessäni koolla, siinä minä olen mukana maailman loppuun saakka». Jeesus oli tarkoittanut sitä, että heidän piti olla koolla erikoisessa henkisessä tietoisuudessa ja tarkoituksessa. Nyt tietysti tässä ensimmäisessä seurakunnassa Jerusalemissa olivat kaikki läsnäolijat erittäin hartaita. He olivat kyllä täynnä uskoa, kun he ottivat osaa noihin rakkausaterioihin, mutta siinä olivat kuitenkin mukana sekä nuoret että vanhat jäsenet, kokemattomat ja kokeneet, uskossa heikot ja uskossa vahvat. Pietari ajatteli, että aivan umpimähkään eivät kaikki voi olla läsnä, jos hengessä rukoillaan, että Jeesuskin olisi läsnä. Jos pyydetään, että Jeesus Kristus persoonallisesti olisi läsnä pyhässä ehtoollisessa, silloin täytyy kaikkien osanottajien olla siitä tietoisia ja rukoilla sitä ja odottaa sitä. Tämähän tietysti oli myöskin samaa, mitä Paavalikin ajatteli, ja sentähden he olivat siitä yhtä mieltä. Ja sitten he alkoivatkin pitää erikoisesti niiden kesken, jotka eivät enää olleet oppilaita »katekumenoita», vaan »pistoa», uskovaisia, erikoisia ehtoollisaterioita. Ja silloin tapahtui, kun uskoa täynnä olevat opetuslapset olivat koolla, ja apostoleista Pietari siunasi leivän ja viinin niinkuin Jeesus Kristuskin oli tehnyt, että Jeesus Kristus tuli siihen heidän juhlatilaisuuteensa. Hän astui yht'äkkiä avaruudesta esiin ja oli läsnä pyhässä ehtoollisessa. Ja silloin tämä tietysti erikoisella tavalla vahvisti kaikkien uskoa. Siitä ei voi oikeastaan puhuaakaan. Se oli niin suurenmoinen kokemus kaikille. Ja saattoipa tapahtua niinkin, että Jeesus itse otti kalkin ja leivän, siunasi ja jakoi. Ja silloin ne läsnäolijat, jotka olivat olleet mukana ensimmäisessä ehtoollisessa, kun se asetettiin, tunsivat samaa kuin silloinkin; ja ne jotka eivät olleet silloin läsnä, tunsivat sitä, mitä nuo ensimmäiset olivat tunteneet. Ja tämän he ymmärsivät kerrassaan salaperäiseksi ja maagilliseksi toimitukseksi. Se oli mysteeri, mikä on sitten säilynyt kaikissa kristillisissä kirkkoissa jonkunlaisena mysteeriotietona. Sillä kaikissa kirkkoissa puhutaan siitä, että Jeesus Kristus on läsnä pyhässä ehtoollisessa. Eivät nämä kirkot tietenkään ajattele, että Jeesus Kristus persoonallisena olentona on läsnä. Ainakin hän on läsnä näkymättömällä tavalla, mutta kirkot ajattelevat ennen kaikkea, että hän on läsnä leivässä ja viinissä. Hän on leivän sisässä, leivän mukana ja sen alla. Samalla tavalla viinissä. On kaikkien kristillisten kirkkojen usko, että Jeesus Kristus on läsnä yliluonnollisella tavalla tässä pyhässä toimituksessa leivässä ja viinissä. Tämä muisto ja traditio, joka muodostettiin opinkappaleeksi, johtui siitä, että ensimmäisinä aikoina Jeesus Kristus todella oli läsnä. Hän tietysti saattoi ilmestyä ensimmäisinä aikoina opetuslapsilleen muutenkin. Mutta sitten hän oli niissä mysteeri-toimituksissa läsnä vielä erikoisemmalla tavalla. Sillä jos hän muuten ilmestyi opetuslastensa luo, joko silloin kun heitä oli kaksi tai kolme yhdessä, tai yksitellen, niin hänen läsnäolonsa merkitsi sitä, että hän jotain opetti. Mutta tässä pyhässä ehtoollisessa hän ei esiintynyt enää ainoastaan opettajana, vaan niinkuin voisimme sanoa, vapahtajana, auttajana, sinä, jonka suuri henkinen voima vaikutti opetuslapsiin. Ja täten hyvin ymmärrämme, kuinka kristillisissä kirkkoissa on ollut traditio uskona, että Jeesus Kristus ei ollut ainoastaan joku opettaja niinkuin toiset suuret Jumalan lähetit maan päällä, kuten Buddha ja muut, vaan hän oli ennen kaikkea vapahtaja, auttaja, joka ei ainoastaan puhu ja opeta, vaan saa aikaan jotain henkisesti. Tätä on aina kirkkoissa painostettu, ja sentähden kristilliset kirkot ovat nähneet niin suuren eron Jeesuksen ja kaikkien hänen edeltäjiensä

välillä; ja se ero on käynyt lopulta niin suureksi, että ne ovat kadottaneet muiston Jeesus Kristuksesta ihmiskunnan opettajana. Ne ovat katsoneet itsensä sokeiksi siihen seikkaan, että Jeesus Kristus oli ihmisten vapahtaja ja auttaja henkisessä teossa. Tämä on ollut kohtalokasta, sillä se on merkinnyt, että Jeesus ei ole voinut liioin olla henkisenä auttajana, kun kerran on kielletty hänet opettajana, kun ei ole kunnioitettu hänen sanojaan, kun ei ole pantu arvoa hänen opetuksilleen. Ei ole ymmärretty, että niitä on ensin noudatettava; sitten vasta hän voi tulla persoonallisena vapahtajana ja auttajana. Hän ei voi tulla vapahtajana ja auttajana sille ihmiselle, joka ei noudata hänen käskyjään. Se on ensimmäinen ehto. Kristikunta ei ole mikään todellinen kristikunta, jos se vain ajattelee, että Jeesus Kristus on jonkinlainen noita, joka loihtii heidät pelastetuiksi, on tehnyt jotain Isän hyvitykseksi, aina vetää ihmisyksilöitä synnin suosta. Ehk'emme juuri niin osaa sanoa, mutta kuitenkin, että hän pelastaa ihmisiä Perkeleen pauloista, ikuisesta kadotuksesta. Niin kauan kuin kristikunta katsoo Jeesus Kristukseen ainoastaan kuin loihtijaan, hän ei voi mitään tehdä ja auttaa. Vasta sitten, kun kristityt ottavat ensin Jeesuksen vastaan sinä elämän opettajana, joka näyttää, miten heidän on elettävä tässä näkyväisessä elämässä, miten heidän on itseään kasvatettava sisässään, hengessään ja sielussaan, Jeesus voi tulla heidän luokseen välittömänä auttajana ja persoonallisena vapahtajana. Ja ennen kuin kristilliset kirkot ottavat vastaan Jeesuksen elämän opin ja rupeavat itse opettamaan ja noudattamaan Jeesuksen käskyjä, on Jeesus aivan kykenemätön tekemään mitään kirkkojen hyväksi. Sillä kirkothan sulkevat itsensä ulos hänestä. On aivan kuin kaikki komeat kirkot, jotka on rakennettu, olisivat niin hyvin teljetty kiinni, että Vapahtaja ei vain pääsisi niihin sisälle. Aina on ollut poikkeuksia, ja on ollut yksilöitä, jotka ovat ottaneet Jeesuksen vastaan opettajana. Ja on yksityisiä kirkon pappeja, piispoja ja paaveja, jotka ovat ottaneet vastaan Jeesuksen opettajana; ja kun he ovat hyväksyneet hänet opettajana, hän on voinut tulla auttajana ja vapahtajana. Mutta mikäli kirkot ja yksilöt eivät ota vastaan Jeesusta elämän opettajana, eivät he kykene ottamaan häntä vastaan, ja hän ei kykene tulemaan heidän luokseen auttajana ja vapahtajana. Sentähden on tämä kohta niin ylen tärkeä. Ensimmäisessä seurakunnassa apostolit ja heidän välittömät opetuslapsensa ymmärsivät tämän. Silloin kaikki, jotka sanoivat itseään Jeesus Natsarealaisen seuraajiksi ja jotka myöhemmin nimittivät itseään kristityiksi, ymmärsivät, että uusi elämä alkaa silloin, kun ihmisyksilö alkaa kulkea Jeesuksen jäljissä, alkaa elää Jeesuksen käskyjen mukaan. Silloin alkaa uusi elämä, ja se ei ole ainoastaan sitä, että ihminen nyt on muuttanut elämäntapansa jossain merkityksessä, että hän on kääntynyt pois maailman poluilta j.n.e. Se ei ole niin vain muodollinen asia. Se on sitä, että kun yksilöt silloin alkavat uutta elämää, he astuvat Pyhän Hengen ilmapiiriin, Jeesus Kristuksen auraan ja täyttyvät uudella elämällä ja voimalla, jossa he etenevät. Se oli heidän elämänsä etenemistä hengessä ja tiedossa. Heidän tietonsa tuli yhä syvemmäksi ja voimakkaammaksi, ja he huomasivat, että elämä itsessään on aivan suurenmoista, kun ihminen pääsee siitä kiinni. Elämä ei ole silloin ainoastaan pientä hommaa täällä maan päällä, vaan se on kulkua kirkkaudesta kirkkauteen, se on sisäistä henkistä elämää, joka aina laajenee, syventyy, kasvaa ja nousee korkeuksiin. Tätä ensimmäiset kristityt saivat kokea. He saivat vahvistusta ja voimaa, kun he kokoontuivat yhteisiin kokouksiinsa ja yhteisissä ehtoollisen vietoissaan ottivat vastaan Jeesus Kristuksen persoonallisena olentona. Siinä oli ehtoollisen varsinainen maagillinen puoli. Tiedämme, että Paavali sai oppilaan Ateenassa, ja että hän perusti siellä aivan kuin kreikkalaisen mysteeriokoulun Eurooppaa varten. Tämä oppilas oli tunnettu Dionysius Areopagin jäsen, josta historia kyllä mainitsee, mutta josta ei paljon puhuta. Hän oli kuitenkin suoraa linjaa Paavalista.

Mutta tällä ehtoollisen vietolla oli muitakin merkityksiä vielä. — Meidän ei suinkaan pidä ajatella, että tuollainen maagillinen ehtoollisen vietto olisi mahdoton meidän päivinämme. Se ei ole suinkaan mahdoton näkymättömän maailman puolesta, Jeesus Kristuksen kannalta.

Asia riippuu meistä ihmisistä. – Mutta ehtoollisella on toinenkin, mystillinen puoli. Tämä mystillinen ehtoollinen ei tapahdu ollenkaan tässä näkyväisessä maailmassa. Ehtoollinen mysteeriona, mystillisenä todellisuutena, voi tapahtua näkymättömässä maailmassa yksistään. Ja silloin se ei ole riippuvainen mistään ulkonaisesta seikasta, ei mistään paikasta, ei mistään ajasta. Tämä mystillinen ehtoollinen on riippuvainen ainoastaan yksilöstä. Siinä ei ole monta ihmistä yhdessä, vaan ihminen on yksin. Ja on ihmeellistä todeta, että kun ehtoollinen maagillisena toimituksena hävisi olemasta tästä näkyväisestä maailmasta, kun ei ole mitään pyhää ehtoollistoimitusta, jossa Jeesus Kristus olisi persoonallisesti läsnä, silti on aina pitkin vuosisatoja ja vuosituhansia, kohta pari tuhatta vuotta, ollut tällainen mystillinen ehtoollinen, joka kuitenkin myös on yhteydessä Jeesus Kristuksen kanssa. Se ei ole siis mikään sellainen ehtoollinen, joka olisi ollut aina ja koska tahansa tässä merkityksessä, vaan se on ehtoollinen, joka on suorastaan tekemisissä juuri Jeesus Kristuksen ja hänen työnsä kanssa. Mikä tämä mystillinen ehtoollinen on? Se on sitä, että yksilö koska tahansa, ajasta ja paikasta riippumatta, voi saada näkymättömällä tavalla nauttia Herran pyhää ehtoollista. Jos me kuvaamme sitä seikkaa inhimillisin sanoin, voimme sanoa, että joku enkeli, siis joku Jeesus Kristuksen lähetti, taikka kuka ties joissakin tapauksissa Jeesus Kristus itse, tulee näkymättömän kalkin ja näkymättömän viinin kanssa. Kukaan ei näe mitään tässä näkyväisessä maailmassa, mutta näkymättömästi tuolle ihmisyksilölle tarjotaan kalkista pyhää ehtoollista, elämän vettä, Kristuksen verta. Hän saa sitä juoda hetken, ja sen vaikutus tietysti tuntuu koko hänen olemuksessaan. Tämä voi tapahtua silloin, kun ihminen, joka tietysti on opetuslapsi, Jeesuksen seuraaja, harras kristitty, niin sanoakseni, on surullinen, alakuloinen, liian murrettu hengessään, liian ahdistettu, liiaksi maailman hylkäämä. Silloin tulee enkeli hänen luokseen ja tarjoaa hänelle pyhää ehtoollista Kristuksen käskystä. Tämä on siis hyvin salaperäinen ja mystillinen tapahtuma. Tietysti ihminen, joka saa ehtoollista, voi itse sen tietää. Kukaan syrjäinen ei näe mitään, eikä ole sanottu, että asianomainen ehtoollisen nauttijakaan näkee mitään. Hän tuntee vain saavansa ihmeellistä voimaa, lohdutusta, kirkkautta henkeensä ja sieluunsa, voimaa, joka virtaa koko hänen olemuksensa läpi ja valaisee hänen henkeään. Mutta hän voi nähdä myöskin, kuinka käsi ojentuu näkymättömästä, ja siinä on kalkki, jota se tarjoaa hänelle. Ei hän voi ottaa siitä kiinni. Se on tuo toinen käsi, joka antaa hänen juoda. Se on pyhän ehtoollisen mystillinen puoli.

XIII

Ehtoollisen okkultinen puoli – Graal-malja

Ehtoollisen ja varsinkin ehtoolliskalkin ja veren merkityksiä tutkiessamme olemme nyt tulleet viidenteen niistä merkityksistä, jotka mainittiin. On tietysti enemmänkin, mutta emme osaa puhua muista kuin viidestä eri merkityksestä. Olemme jo puhuneet, niinkuin muistamme, eksoteerisesta, esoteerisesta, maagillisesta ja mystillisestä merkityksestä, ja nyt tulemme ehtoolliskalkin ja veren okkultiseen merkitykseen. Ja tämä vie meidät silloin legendaan Graal-maljasta. Legendahan kertoi alkuaan, että kun enkelien lankeemus tapahtui, ja pääenkelikin, jota nimitetään Luciferiksi, syöksyi maahan, hänen kruunustaan putosi suurin ja kaunein jalokivi. Tämä jalokivi oli kuin paljasta vuorikristallia, valkoisen hohtava, läpikuultava, loistava, säteilevä. Tätä ihmeellistä jalokiveä säilytettiin jossain, kunnes siitä tehtiin malja, kalkki; ja sitä kalkkia Jeesus käytti, kun hän asetti pyhän ehtoollisen. Heidän viimeinen yhteinen ateriansa kävi tämän kalkin merkeissä. Sitten kalkki joutui Joosef Arimatialaisen käsiin. Hän oli Golgatalla ristin juurella, ja otti tähän kalkkiin Jeesuksen verta muutamia pisaroita. Sitten se oli hänellä ja hänen perheessään ja hänen heimonsa käsissä, kunnes se siirtyi Eurooppaan, ensin Espanjaan linnaan, joka oli rakennettu Mont-Salvat-vuorelle. Siellä se oli jonkun ylhäisen kreivin, melkeinpä kuninkaan hallussa. Se kulki polvesta polveen, mutta joutui sitten Englantiin, sielläkin linnaan ja vuorelle, jota nimitettiin »Mount Salvat». Siellä se sitten on ollut. Tällainen on Graal-legenda. Ja myöskin muistatte, kuinka legendassa puhutaan Graal-ritareista, veljeskunnasta, joka hoitaa ja säilyttää luonaan tätä pyhää ehtoollismaljaa, Graal-maljaa. Ja nämä veljet, ritarit, asuvat siellä vuorella tietymättömissä. Ei kukaan ihminen löydä heitä, ennen kuin on valmis myöskin tulemaan siihen samaan veljeskuntaan jäseneksi. Kun joku nuori ihminen täynnä jumalanpelkoa ja uskoa ja pyhyttä lähtee etsimään tuota Graal-linnaa, hän voi monien vaikeuksien ja koettelemusten kautta päästä sinne. Hän voi päästä veljeskuntaan ritariksi, ja voi nousta asteissa. Hänestä voi tulla vaikka Graal-kuningas, joka säilyttää ja varjelee sitä pyhää maljaa. Mutta joskus joku niistä ritareista voi esiintyä maailmassa. On olemassa kaunis Lohengrin-taru, jossa kerrotaan, kuinka Lohengrin, joka oli Graal-ritari, tulee maailmaan puolustamaan Brabantin herttuan tyttärtä, kun tätä syytetään veljensä murhasta. Siinä, kuten keskiajalla oli tapana, neljään ilmansuuntaan puhallettiin torvella ja kovalla äänellä tiedusteltiin, olisiko ketään, joka tahtois puolustaa herttuan tyttärtä. Lopulta tulee sininen ritari, Graal-ritari, puolustamaan häntä. Hän taistelee herttuan tyttären syyttäjää vastaan ja voittaa hänet tietysti. Ja sitten kuninkaan tytär ja Graal-ritari menevät naimisiin keskenään. Mutta muistamme, kuinka ritari sanoo: »Sinä et saa koskaan kysyä, kuka minä olen. Sinun täytyy tyytyä minuun tuntemattomana, sillä jos kysyt nimeäni, menen pois». Ja muistamme, kuinka Elsa ei voi olla kysymättä, ja ritari sanoo, kuka hän on, ja sanoo samalla hyvästit. Hän kutsuu joutsenensa ja matkustaa pois, ja Elsa jää yksin. Tämä Graal-legenda on äärettömän kaunis ja myös kaikki muutkin samaan piiriin kuuluvat legendat, niinkuin esimerkiksi »Kuningas Arthur ja hänen jalot ritarinsa». Ne ovat sanomattoman kauniita. Ne ovat keskiajan elämälle ominaisia. Keskellä kirkollista mustuutta, vainoa ja julmuutta, oli olemassa kuin uskonnollinen käsitys ihmisen elämästä. Katolinen kirkko kyllä ylläpiti ja edusti sitä. Tällaiset ihanat legendat olivat omiansa ylläpitämään uskoa kaikkeen hyvään. Ne opettivat, kuinka välttämätöntä oli ihmisen edistyä hyvässä. Ei ollut kysymyksessä hänen älynsä,

ihmeellinen neronsa, vaan hänen siveellinen etevyytensä. Nämä tällaiset legendat opettivat keskiajalla, mikä elämän sisältö on ja kuinka elämän painopiste on moraalisessa puhtaudessa ja hyvydessä, ei älyllisessä etevyydessä. Ja sentähden legendat ovat nähtävästi tulleet pyhästä alkulähteestä. Tämä Graal-legenda kuvaa meille aivan erinomaisen tärkeitä asioita tämän ehtoolliskalkin yhteydessä ja ihmisen kehitystä. Sillä tämän ehtoollismysterion okkultisessa puolessa on kysymys ihmisen kuolemattomuudesta. Ihminen on määrätty kuolemattomaksi, mutta hän ei sitä suinkaan vielä ole. Hän ei ole sitä tietten, sillä se on kuolemattomuus, mistä emme mitään tiedä. Jos me olemme sisimmässä hengessämme kuolemattomia, mutta emme tunne sitä henkeä, emme voi kerskailla olevamme kuolemattomia. Mutta meillä on mahdollisuus tulla kuolemattomiksi, koska meillä on kuolemattomuuden siemen, ja meidän elämämme on sitä varten, että saavuttaisimme kuolemattomuuden.

Ja me huomaamme heti ilman vaikeuksia, että tämä legenda tarkoittaa aivan määrättyä asiaa. Se on vertauskuva, jossa kuvataan meidän teosofisista tutkimuksista tuttua tosiseikkaa. Kun Lucifer eli enkeli lankesi, niin hänen kruunustaan putosi kristallinkirkas, läpikuultava jalokivi. Ja mikä se on, on ilman muuta selvää meille. Sillä me ihmiset kuolemattomina, iankaikkisina minuuksina, olemme enkeleitä omassa maailmassamme. Tosin olemme lapsienkeleitä, jotka eivät tiedä olevansa enkeleitä, eivät tunne itseään. Kun me ihmismuodot synnyimme tänne maan päälle, oli se kuin lankeemusta. Sitä sanotaankin aineeseen lankeemiseksi. Meidän minuutemme oli saanut kristallinkirkkaan valoverhon, joka oli jonkinlainen pallomaailma, jonka sisällä minuus kyllä asui jumalallisena olentona, enkelinä, mutta joka ei vielä ollut mikään ilmennyt maailma. Kristallinkirkas ja puhdas oli se maailma, joka ympäröi minuutta. Tämä on aineellista puhetta kuvaamaan noita asioita, sillä itse asiassa tämä valoverho ja minuus olivat maailmassa, joka ei ole muotoihin sidottu, jossa ei ole oikeastaan aikaa eikä paikkaa. On sentähden sanomattoman vaikeata kuvata näitä seikkoja realistisesti. Mutta kuitenkin, kun me ihmiset rajoitettuina kykyinemme katselemme sitä muotoa, emme voi kuvata sitä muuksi kuin jonkinlaiseksi valoisaksi auringoksi tai loistavaksi kuuksi, jonka sisällä asuu minuus, jolla ei ole mitään muotoa. Tämä inhimillinen minuus oli tietysti tuo enkeli, joka lankesi, ja se valoverho, joka ympäröi häntä, oli jalokivi, joka putosi Luciferin kruunusta. Sillä juuri tämä ihmeellinen, kaunis, kuvaamaton aurinko-olemus lankesi aineeseen, yhtyi johonkin muotoon, elähdytti sitä muotoa. Nyt jos katselemme ihmistä sillä silmällä, joka näkee näitä asioita, näemme jokaisessa ihmisessä tuon alkuperäisen valoverhon. Emme tavallisella selvänäöllä näe sitä sellaisena nyt, vaan aurana, jossa on kaikenlaisia värejä. Mutta jos keskitämme katseemme alkuperäiseen minään, värit häipyvät pois ja aura tulee yhä kirkkaammaksi, ja lopulta se on hohtavan kirkas. Jokaisella ihmisellä on siinäkin aurassa joitakin väri- ja värivahduksia, mutta ne ovat hyvin hienoja, ei silmään pistäviä. Ainoastaan muutamilla ihmisillä on korkeamman minän valoverho muuttunut moniväriseksi. Ne ihmiset ovat enemmän kehittyneet henkisesti ja sielullisesti. Vähemmän kehittyneet ihmiset ovat köyhempiä siinä korkeamman minän aurassa, ja sillä auralla on kontuurinsa. Se on kuin ympyrä ja kehä, jonka ulkopuolelle ei saa mennä. Ihmisen tehtävä on kuitenkin murtaa se kehä, vaikka se ei voi tapahtua alemmissa maailmoissa. Niissä on se kehä, joka ympäröi häntä. — Siis kun nyt katselemme ketä ihmistä tahansa, näemme hänen auransa monivärisenä ja vahvana väriliekkinä. Mutta se ei ole alkuperäinen korkeamman minä aura, vaan persoonallisuuden. Sillä se oli lankeemusta aineeseen, se ihmisen ensimmäinen syntyminen. Ja se lankeemus aineeseen on sitten jatkunut ja jatkuu joka kerta, kun synnymme maan päälle. Ja on luonnollista, että kysymme: mitä varten tämä jälleensyntyminen? Mitä varten oikeastaan ihmisen ollenkaan tarvitsi syntyä aineeseen, miksi piti enkeliolennon langeta? Kun teemme sellaisen kysymyksen, teemme itse asiassa sangen ytimekkään, sekä filosofisen että okkultisen kysymyksen, ja vastaus siihen on lyhyesti tämä: minätaajunta ei tuossa hohtavassa jalokivessä ole vapaa toimimaan; se ei voi tehdä mitään,

koska sillä ei ole käyttövälinettä eikä muotoa. Se on aivan kuin maailma, kosmos, ennen varsinaista luomista. Se on kuin maailma kaaostilassa, joka on aineen alkuperäinen tila. Sellainen on myöskin ihminen, kun hän ensin syntyy tänne maan päälle. Hän on aivan muodoton siinä korkeammassa minuudessaan, ilman toimintamahdollisuuksia. Hän ei oikeastaan ole mitään, vaikka hän on kuolematon minuus. Hän ei ole toimiva, tietävä, tahtova minuus. Kaikki mahdollisuudet hänellä on, mutta hän ei kykene niitä käyttämään. Ei ole hänestä hyötyä maailmankaikkeudelle eikä kehitysjärjestelmälle. Kuitenkin näkyy kaikki olevan olemassa sitä varten, että jotain saataisiin aikaan, tehtäisiin. Ja sentähden huomaamme, kuinka oikeat ovat sanat Goethen »Faustissa»: »Alussa oli teko». Se merkitsee, että kaiken takana on tekemisen halu; kaiken salaisuutena on oleminen. Sillä tehdä ei voi, jollei ole, ja tehdä voi myöskin ainoastaan sitä mukaa ja siinä määrin, mitä on. Ihminenkään ei voi tehdä sitä, mitä hän ei ole. Hän ei voi elää, mitä hän ei ole, ei tehdä tekoja, jotka eivät ole hänen sisässään. Oleminen on takana; ilmeneminen on teko, ja sentähden on ilmenemisen takana teon välttämättömyys. Sentähden ihminenkään ainoastaan tajuntakeskuksena ei ole vielä mitään maailmankaikkeudessa; mahdollisuuksiltaan kyllä, mutta ei olemukseltaan ole tekijä. Sillä jokaisen ihmisen on oltava tekijä maailmankaikkeudessa. Sitä varten on ainakin koko ilmennys olemassa. Mitä absoluutti on, emme osaa sanoa, mutta ilmennys on olemassa toimintaa varten. Toiminnassa ihminen kehittyy. — Jos ihminen istuisi tuolilla ja sanoisi: »Tahdon tulla hyväksi», on selvää, ettei hänestä tule mitään. Hän tietysti saa jotain aikana, koska hän osaa ajatella. Mutta ennen kuin hän oli langennut, hän ei osannut edes ajatella. Nyt kun ihminen osaa ajatella, hän voi istuutua tuoliin ja sanoa: »En tahdo saada mitään pahaa aikaan; tahdon kehittää itsenäni». Mutta se ei vie mihinkään, jollei tee jotakin. Eräs amerikkalainen vakuutti, että hänen ei tarvitse tehdä mitään liikkeitä, hän vain istuu nojatuolissa, ja siinä hän tulee erinomaisen vahvaksi. Mutta häneltä voidaan kysyä, mitä hyötyä on koko hänen väkevyydestään, jos hän ei suorita mitään, jos hän ainoastaan istuu, ja tietää olevansa hirmuisen väkevä. Mutta jos hän jotain tekee ja näyttää jotain, silloin tuo lihaksien kehittäminen on muuttunut hyvin merkilliseksi keinoksi. Hänen ei tarvitse nostaa puntteja; hän vain istuu, ja me kumarramme hänelle, sillä hän näyttää teossa, että hän kehittää lihaksiaan. Sillä ainoastaan teko, toiminta, todistaa olemassaololle, absoluutille, että elävä olento on tekijä maailmankaikkeudessa. Sitä varten siis ihminenkin on syntynyt minuudeksi, että hän tulisi tekijäksi. Kun hänen minuutensa tuossa alkuperäisessä, hienossa valoloistossaan on ainoastaan jollain epämääräisellä tavalla tajuinen itsestään, eikä sillä tavalla kuin me tässä pesoonallisuutena, hän ei ole vielä täyttänyt omaa tehtäväänsä, ei tullut siksi, miksi hänen täytyisi tulla — tekijäksi. Sentähden ihminen oli pakotettu lankeamaan. Hänen täytyi se tehdä. Hänen täytyi toisin sanoen ottaa mukaan itseensä kaikki ne ruumiit, jotka olivat kehittyneet varhempina luomispäivinä, siis, kuinka sanoisimme, saastuttaa ja liata kristallinkirkas, hieno valoauransa kaikenlaisilla puoliaineellisilla käyttövälineillä. Niinpä hän verhosi itsensä siihen eläimelliseen tunneruumiiseen, joka kehittyi hänessä kuumavantarassa. Hän verhosi itsensä siihen eetteriruumiiseen, joka kehittyi aurinkomanvantarassa. Hän verhosi itsensä siihen fyysilliseen ruumiiseen, jonka siemen annettiin ja muodostettiin saturnusmanvantaran aikana. Huomaamme, että hän ei kyennyt luomaan itselleen fyysillistä ruumista. Sen siemen, joka hänellä oli kaukaisilta ajoilta, oli muodoton, eikä itsestään muodostunut miksikään. Ihminen ei ainakaan olisi osannut tehdä mitään siitä, vaan hänen täytyi saada lainaksi fyysillinen ruumis luonnolta, jumalilta. Muistanette, kuinka viime talvena koetin selittää tämän fyysillisen ruumiin. Sen antoivat jumalat, ja siihen yhtyivät nuo eetteri- ja astraaliruumiit. Ihminen itse lankesi siihen, ja hän ei silloin inhimillisenä minuutena mitenkään voinut ilmetä, ei siinä tunneruumiissa, joka oli lähin, ei siinä elävässä eetteriruumiissa, eikä siinä fyysillisessä ruumiissa, joka ei ollut edes hänen omansa. Sen vuoksi ensin täytyi syntyä persoonallinen minä, sellainen minuus, joka tunsu itsensä noissa käyttövälineissä. — Sellainen on ihmisen

syntyhistoria, niinkuin kaikki voivat tietää teosofisista tutkimuksistaan. Ja siinä silloin näkyy, kuinka ihminen on antanut luonnon aivan kuin liata itseään. Kuuluu hänen karmaansa, dharmansa, tehtävänsä, kehitykseensä, että hän, joka syntyi ihmisenä, enkelinä korkeammassa maailmassa miljoonia vuosia sitten, ottaa nämä verhot ympärilleen. Se kuului hänen tehtävänsä sentähden, että se oli ainoa keino vähitellen tulla tietoiseksi itsestään. Ja mitä silloin samalla huomaamme myöskin tapahtuneen? Huomaamme, että ihminen hyvin pian joutui kuoleman kysymyksen eteen. Fyysillinen ruumis sekä muut verhot, jotka muodostivat hänen auransa, eivät voineet elää ikuisesti. Jos me ihmiset olisimme voineet siinä kirkkaassa valoverhossa tulla tekijöiksi, toimiviksi olennoiksi, olisimme – kuka ties – voineet jäädä enkeleiksi. Mutta niin ei käynyt. Me emme osanneet luoda itsellemme muotoa siinä valoverhossa. Muodon lopullisesti ratkaisivat ne jumalalliset olennot, jotka antoivat meille fyysillisen ruumiin muodon. Tämä on meidän muotomme, jonka me olemme saaneet jumalilta lainaksi. Tämän muodon avulla me opimme tahtomaan, tuntemaan ja tietämään, tulimme toimijoiksi maailmankaikkeudessa. Ja jos tämä muoto vastaisi meidän valoverhoamme, se olisi kuolematon niinkuin sekin, sillä valoverhoamme kuolema ei voi koskea. Ja jos se muoto, minkä saimme, olisi heti voinut olla kuolematon, olisi saavutettu lopullinen muoto ja me olisimme voineet aina sitä käyttää. Mutta kuolematon ei ole se muoto, jota sanotaan persoonalliseksi muodoksi, persoonaksi, naamioksi, jonka avulla esiinnyimme maailmassa. Se ei ollut kuolematon, emmekä mekään osanneet tehdä sitä kuolemattomaksi sentähden, että emme olleet vielä olentoja, jotka maailmankaikkeuden lakien mukaan olisimme eläneet sopusoinnussa. Meidän olisi pitänyt ilman muuta tietää, mikä on hyvä ja paha, ja luopua pahasta. Maailmankaikkeuden koko ilmennyksen takana on hyvän majesteettillinen tahto, Jumalan tahto, joka on hyvä. Jos olisimme ilman muuta kyenneet sitä tahtoa tottelemaan, olisimme olleet kuolemattomia, niinkuin me tosin olemmekin eräässä merkityksessä. Mutta me emme osanneet ilman muuta tietää sitä ja erottaa hyvää pahasta. Sillä jotta tuntisimme hyvän, meidän täytyy tietää sen vastakohtaa; ja jos totuuden tahdomme tietää, meidän pitää tietää sen vastakohta. Ellei olisi varjoa, ei olisi valoa. Emme tiedä hyvästä mitään, jos emme tiedä jotain pahasta. – Sentähden lankesimme, ja sentähden tulivat kaikki ne jumalat, jotka tulivat auttamaan, lucifereina, ahrimaaneina ja saatanoina meitä kiusaamaan ja ahdistamaan. Meidän täytyi langeta kiusauksiin, mutta sillä tavalla opimme vähitellen erottamaan hyvän pahasta ja totuuden valheesta, ja kehityimme ja viisastumme. Okkultiselta kannalta on tämä samaa kuin kuolemattoman muodon luomista. Sitä vailla me olemme. Meillä ei ole kuolematonta ruumista ja muotoa, sillä se, joka on kuolematon itsessään, nim. tuo valoverho, ei ole muoto. Sitä on legendassa kylläkin kuvattu jalokiveksi, joka Luciferin kruunusta putosi, siis muodolliseksi, mutta todellisuudessa sillä ei ole mitään muotoa, eikä ihminenäkään vielä voisi arvatenkaan toimia ja olla tekijä, jos hänellä ei olisi muuta muotoa kuin ympyrä. – Sentähden ymmärrämme hyvin omasta kokemuksestamme, että toiminta ja kaikki muodollinen esiintyminen maailmankaikkeudessa nähtävästi kaipaa sellaista muotoa kuin meillä ihmisillä – niin enkeleillä ja jumalilla on. Sillä vaikka menemme kuinka korkealle tahansa, kun jumalalliset olennot esiintyvät tekijöinä, he ilmenevät inhimillisessä muodossa, vaikka tosin äärimmäisen kirkastetussa muodossa. Sentähden Raamatussa sanotaan, että ihminen on luotu Jumalan kuvaksi. Sillä tarkoitetaan juuri ihmisen muotoa. Tämä muoto on ainakin tässä maailmankaikkeudessa sellainen, että se vastaa tarkoitustaan jollain määrättyllä tavalla. Emme osaa sanoa, kuinka on laita toisissa aurinkokunnissa ja kosmoksissa. Siellä voi muodon jumalallinen perustyyppi olla toisenlainen, mutta tässä kosmoksessa on tämä inhimillinen muoto, kirkastettu, kaunis, Jumalan Pojan muoto, ilmenneen Jumalan muoto. Ja näin ollen meidän tehtävämme ihmisminuuksina on alusta saakka ollut luoda muoto. Tämän fyysillisen ruumiimme saimme lainaksi jumalilta. Kun se ei ole meidän omamme, se ei ole kuolematon. Me emme tunne sitä. Meidän oma muotomme on täydellinen mysteeri. Hyvin vähän tunnemme sitä.

Meidänhän täytyisi kyetä menemään mihin soluun tahansa, jos sen tuntisimme. Siinä ei saisi olla mitään salaisuutta meille, jos se todella olisi meidän oma käyttövälineemme, jota voisimme täydellisesti hallita ja käyttää. Nyt se on vain jumalien laina eikä omamme, ja sentähden kuolema aina tulee jonkun ajan perästä ja sanoo meille: »Sinä et osannut käyttää tätä lahjaa. Olet antanut sen tulla vanhaksi ja huonoksi. Nyt sinun on luovuttava siitä. Se kuolee, ja sinä saat lähteä omaan maailmaasi, takaisin siihen kristallinkirkkaaseen valoverhoon, ja saat odottaa, kunnes kerran taas saat tällaisen luonnolta. Osaatko silloin paremmin? Sillä tiedä, että sinun tehtäväsi on luoda kuolematon ruumis. Sitä varten sinä olet syntynyt maan päälle yksilön kannalta katsoen, että loisit kuolemattoman ruumiin. Sitä et osaa luoda, jollet tee tästä ruumiista kuolematonta ruumista. Tämä on se osviitta, esimerkki sinulle. Tämän olet saanut lahjaksi, ja siinä piilee kuolema, kunnes olet voittanut kuoleman ja herättänyt sen eloon.» – Mutta kuinka se on mahdollista? Mehän emme osaa luoda itsellemme kuolematonta ruumista. Emme ihmiskuntana olisi osanneet, emme osaisi, ellei yksi olisi ensin tullut ja luonut. Muistamme, miten kerrotaan kaikista viisaista, että niiden, jotka tahtovat olla yhteydessä tämän fyysillisen ruumiin elämän kanssa, alemman kolminaismaailman kanssa, on hankittava itselleen fyysillinen ruumis. Sillä vaikka heidän ruumiinsa eläisi tuhat vuotta, se lopulta väsyä ja kuolee, ja sitten he saavat astua uuteen ruumiiseen ja elää siinä edelleen. Näin oli ennen Jeesus Kristusta, ja on vielä nytkin. Kun ihminen on saavuttanut korkeampia asteita, hän saa aina syntyä uuteen ruumiiseen. Ei hän kuole ja kadota tajuntaansa, mutta kuitenkin hän vaihtaa ruumista, vaikka on sama olento ja kehittää itseään. Taikka sitten, jos hän ei ole mestari, joka on yhteydessä tämän maapallon elämän kanssa, hän on voinut siirtyä pois. Hän on tullut täydelliseksi ihmiseksi, mutta näkymättömässä maailmassa ja siirtynyt toisiin maailmoihin. Hän ei ole tämän ihmiskunnan mukana, vaikka hän tässä ihmiskunnassa ja tällä maapallolla voisi saavuttaa kaikista korkeimman inhimillisen kehityksen, niinkuin Jeesus Kristus on saavuttanut. Jeesus Kristuksen jälkeen ovat asiat nyt sillä tavalla muuttuneet, että ihminen voi ruveta työskentelemään tuon kuolemattoman ruumiin luomiseksi jo heti tässä ajassa. Niille tietysti, jotka ovat mestareita ennestään, se on paljon helpompaa kuin niille, joilla on vielä pitkä matka inhimilliseen täydellisyyteen. Jeesus Kristus oli ensimmäinen veljistä, joka loi tämän kuolemattoman ruumiin itselleen. Se on ihmeruumis; ei fyysillinen ruumis, mutta fyysillisen ruumiin tyyppi eli idea, fyysillinen ruumis ilman sitä, mikä tuli aineeseen lankeamisen kautta. Siinä ei ole mitään sellaista, joka voi kuluä, ei mitään kuolevaista, ei mitään sellaista, joka voisi haihtua. Se on elävä; voisi sanoa, että se on sähköilmiö, magnetismi-ilmiö. Sekään ei selitä asiaa. Emme voi keksiä sanoja, jotka kuvasivat Jeesus Kristuksen kuolematonta ruumista. Hän on sen herra niin, että voi esiintyä samalla kertaa kuinka monessa paikassa tahansa aurinkokunnassa. Ja kuitenkin hän on kuolematon olento, ratkaissut elämän ja kuoleman salaisuuden. – Ja sentähden, että yksi ihminen vuosimiljoonien valmistuksen perästä saavutti tuon kuolemattomuuden, on se tie nyt avoinna myös toisille. Meillä on siis kyllä tuo Graal-malja, ehtoolliskalkki, oman korkeamman minämme valoverhossa, mutta emme osaa tehdä siitä ihmeruumista itsellemme ilman, että saamme siihen Jeesus Kristuksen verta, ilman, että siihen kalkkiin saadaan ehtoollisviiniä. Se on asian ratkaisu. Se merkitsee siis, että emme osaa tehdä kuolemattomiksi itseämme nyt. Ei siitä osaa teoreettisesti sanoa mitään. Tietysti se voisi olla mahdollista. Jos ei olisi tapahtunut Kristuksen ilmestymistä maan päälle Jeesuksessa, niin olisi se työ edessä, jolloin yksi olisi aloittanut sen. Yhden täytyy aina aloittaa. Ja äärettömiä ponnistuksia kysyi, ennen kuin se onnistui silloin yhdeksäntoista sataa vuotta sitten. Nyt se on helpompaa meille. **Emme voi sivuuttaa Jeesus Kristuksen työtä. Emme voi sanoa, että menemme omin tein ja teemme itsemme kuolemattomiksi. On luonnollista sanoa, että teen omasta itsestäni Graal-maljan, johon Vapahtajan veri voi virrata.** Ehtoollisen esoteerisesta merkityksestä puhuessamme tulimme siihen tulokseen, että meidän täytyy tehdä omasta sielustamme Graal-malja, ja silloin

Jeesus Kristuksen minuus voi ilmestyä meille ja ilmenee meissä. Jeesus Kristuksen minätajunta tulee meihin silloin, niinkuin Paavali sanoo, että minä elän, mutta en minä, vaan Kristus minussa. Silloin kun me puhdistamme sieluamme niin, että siitä tulee kirkas, ihana ehtoollismalja, silloin Jeesus Kristuksen minätajunta voi meihin tulla, ja silloin hän elää meissä. Sitähän ihminen toisensa perästä on saanut kokea. Jeesus Kristus elää hänessä. On sanottu, että se on tullut uskon kautta. Mutta todellisuudessa se on tullut sen kautta, että hän on puhdistanut omaa ajatuselämäänsä, ennen kaikkea tahtuelämäänsä, että hän on tahtonut kulkea mestarien ja vapahtajien jälkiä, tahtonut ilmentää totuutta. Sitten Jeesus Kristuksen tajunta tulee häneen. Ja mikä on se tajunta? Se on se tajunta, joka käsittää kaiken kosmoksen, jolle ei ole vierasta mikään, vaan joka elää kaikessa. Kun ihminen saa sen tajunnan, hän ymmärtää kaikkia, ymmärtää toisia ihmisiä heidän iloissaan ja suruissaan. Hänen sydämensä riemuitsee toisten sydämien kanssa, kun ne iloitsevat. Hän ei ole ankara tuomari, joka tuomitsee ja elää alakuloisena. Hän myöskin suree toisten kanssa. Hän tuntee toisten tuskat ja ymmärtää kaikkea. Tämä on Jeesus Kristuksen tajunta hänessä. Mutta sitten on toinen puoli: Jeesus Kristuksen veri. Mikä se on? Se on se elämän voima, joka tulee sen tajunnan kautta, jos hän osaa ottaa sen vastaan; voima rakastaa, kyky rakastaa. Jeesus Kristuksen veri on ääretön jumalallinen rakkaus. Se ei ole ollenkaan sama kuin meidän persoonalliset käsityksemme rakkaudesta. Ne mahtuvat siihen. Ne ovat kuin pieniä pisaroita siinä suuressa Jeesus Kristuksen rakkauden meressä. Ei se rakkaus tuomitse. Se iloitsee. Se näkee toisen ihmisen rakastavan toista ihmistä ja pyytävän itselleen onnea; Jeesus Kristuksen rakkaus iloitsee siitä ja tietää, että se on ennustus siitä tulevasta rakkaudesta, joka rakastaa täydellisesti pyytämättä itselleen koskaan mitään. Jeesus Kristuksen rakkaus iloitsee kaikesta rakkauden ilmenemisestä. Se ei ole niinkuin persoonallinen ihminen, joka tuomitsee toisia ja määräälee aina rakkautta jollain tavalla, ja sitten kovasti arvostelee ja tuomitsee toisia. Jeesus Kristuksen rakkaus ei ole niin, vaan se iloitsee, missä se rakkauden näkee, mutta se tietää, että kaikki persoonallinen rakkaus on episodi, haihtuva etappi rakkauden tiellä. Sillä se suuri, ihmeellinen rakkaus tulee, joka loistaa aurinkona, ja joka on niin voimakas, että se siirtää vuoret ja lopulta voittaa kuoleman. Se on Jeesus Kristuksen rakkaus, Jeesus Kristuksen veri, joka sitten vuotaa Graal-maljaan, kun olemme sen luoneet omasta itsestämme. Silloin Jeesus Kristuksen veri voi siihen vuotaa, ja silloin se veri synnyttää meidät uudestaan ja tekee meidät uusiksi, puhtaiksi olennoiksi, joissa ei asu muuta kuin rakkaus. Se on ehtoollismysterion ensimmäinen okkultinen merkitys. Mutta toinen okkultinen merkitys on se, että me otamme vastaan ei ainoastaan Jeesus Kristuksen verta eli paremmin sanoen Jeesus Kristuksen rakkautta, vaan että me otamme vastaan myöskin Jeesus Kristuksen veren aivan erikoisessa merkityksessä, nimittäin kuoleman voittavassa merkityksessä. Jeesus Kristuksen tajunta, rakkaus ja veri voitti kuoleman ristillä. Kun Jeesus oli naulittu ristille ja vähitellen kadotti tajuntansa ulkonaisesti, fyysillisesti sulki silmänsä, kun kaikki näkyi loppuvan ja hänen päänsä kallistui, hänen sisällään tapahtui ääretön taistelu ja voitto. Hän silloin kirkastuu sisäisesti ja voittaa kuoleman, vetää fyysillisestä ruumiista kaikki hienoimmat atomit, voimat, uudeksi kirkastetuksi ruumiiksi. Hän elähdytti fyysillistä ruumista vielä jonkun aikaa; se nousi ylös sitten, mutta se ei ollut tavallista elämää, niinkuin ennen ristinkuolemaa. Hän enemmän vain valmisti omaa kuolematonta ruumistaan, ja fyysillinen ruumis muuttui niin hienoksi, että siitä ei ollut lopulta mitään jäljellä. Hän muutti sen taikaruumiiksi. Se on mysteerio, josta en mene väittämään mitään. Pääasia on se, että hän kohosi siihen uuteen ruumiiseen, sanoisimmeko eetteriruumiiseen, joka tuli hänen kirkastetuksi ruumiikseen. — **Kun me ihmiset olemme muodostaneet itsemme Graal-maljaksi, joka ottaa vastaan Jeesuksen verta, hänen rakkauttaan, tajuntaansa ja voimaansa, niin on aivan kuin Jeesus Kristuksen kirkastetusta ruumiista jokin elementti tai jokin atomi tulisi meidän fyysilliseen ruumiiseemme, meidän eetteriruumiiseemme, voimaruumiiseemme, ja se tulee meidän kuolemattoman**

ruumiimme siemeneksi. On aivan kuin Jeesus Kristuksen kuolemattomasta ruumiista siemen lankeaisi meihin, ja sen siemenen ympärille vähitellen muodostuu meille kuolematon ruumis. Se kestää kauan, monta ruumistusta, mutta kun kuolemattoman ruumiin siemen on meidän maallisessa olemuksessamme, me kannamme sen mukana ruumistuksesta toiseen, ja kuolematon ruumis on pantu alulle ja muodostuu vähitellen näkymättömäksi käyttövälineeksi.

Tämän on ehtoolliskalkin ja veren, ehtoollisen okkultinen merkitys.